

**Esnaf
ve Sanatkârın
Sesi**

Dünya'da ve Türkiye'de ekonomik kriz

- M.Rıfat HİSARCIKLIOĞLU
- Tuğrul KUTADGOBİLİK
- Maruf BUZCUGİL
- Bendeve PALANDÖKEN
- Prof.Dr.Muhteşem KAYNAK
- S.Cüneyt YEŞİLKAYA

2. CANSUYU KREDİSİ

Bendeve Palandöken

TESK Genel Başkanı

“KÜRESEL KRİZ”

Sevgili meslektaşlarım, esnaf ve sanatkar camiasının değerli mensupları, sizleri yürekten selamlıyorum.

Biliyorsunuz, küresel kriz, tüm dünyayı sarstı. Sarsmaya da devam edecek gibi görünüyor.

Amerikan mali piyasalarında başlayan kriz, adım adım tüm dünyaya yayıldı. Alışılmadık şekilde, başta Amerika olmak üzere, gelişmiş ülkeler piyasalara doğrudan müdahale ettiler. Bu müdahaleler bile krizin ateşini söndürmeye yetmedi.

Dev finans kuruluşları; bankalar ve büyük firmalar ya battı, ya da kamulaştırıldı. Borsalar alt üst oldu. Amerikan Doları, dengesini ve gücünü yitirdi. Menkul değer piyasaları kar-karışık bir hale geldi. Altın, yükseldikçe yükseldi.

Bu büyük finansal kriz, hızla üretim alanlarına da yayıldı. Pek çok sektörde, üretim durma noktasına geldi. İşten çıkarmalar, fabrikaların kapanması, iflaslar ardı ardına gelmeye başladı.

Böylesine büyük ve derin bir krizin nedenlerini ekonomistler anlamaya ve anlatmaya çalışıyorlar. Devletlerin piyasalara bu ölçekte müdahale etmesi, “serbest piyasa politikalarının” sonunun gelip gelmediği konuları, dünyanın her tarafında tartışılıyor. Krizden çıkış yolları aranıyor.

Bu arada, “bu küresel kriz, Türk ekonomisini de etkiler mi, ne kadar etkiler, yara almadan kurtulmak mümkün mü?” sorularına Türkiye’de de yanıt aranıyor.

Hükümet, krizin Türkiye’yi çok etkilemeyeceğini söylüyor. Başbakan ve ekonomiyle, üretimle ilgili bakanlar, Türkiye’nin bankacılık sisteminin ve mali piyasalarının güçlü olduğunu, önceki krizlerden dersler alındığını, krizi kolay atlatacağını çeşitli vesilelerle ifade ettiler, ediyorlar.

Sayın Başbakan ve sayın bakanların, “krizi kolay atlattırız” yaklaşımlarının dayanağını bilemiyoruz. Ama biz de, Türkiye’nin krizi, Amerika veya AB ülkeleri kadar sert ve yıkıcı yaşamayacağını düşünüyoruz.

Çünkü, Türk ekonomisinin Amerika ve Avrupa Birliği’nin ekonomilerinden, çok önemli bir üstünlüğü var: Üreten veya üretme potansiyeli olan dev bir esnaf ve sanatkar kitlesi!

Türk esnaf ve sanatkarı, tüm unutulmuşluğuna, ihmal edilmişliğine rağmen, bu derin kriz günlerinde de (her zaman olduğu gibi) üzerine düşen vazifeyi layıkıyla yerine getirecektir.

Türkiye bu krizden en az etkilenen ülkelerden biri olabilir.

Yeter ki devletimiz, unutulmuş, ihmal edilmiş, üretimin dışına çıkartılmış esnaf ve sanatkarımızın önünü açsın, engelleri kaldırsın.

Ahi geleneğimizden güç alarak ülkemize borcumuzu ödemeye, hizmet etmeye her zaman olduğu gibi şimdi de hazırız.

Yeter ki, “gölge edilmesin”!

Esnaf ve sanatkar camiasının, teşkilatımızın milletimizin ve tüm İslam aleminin Kurban Bayramını da bu vesileyle kutlarım.

İMTİYAZ SAHİBİ:

TESK OTEL
(Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar
Konfederasyonu) adına
Genel Başkan
Bendevi PALANDÖKEN

Genel Yayın Müdürü:
Selami Turgut GENÇ

Yazı İşleri Müdürü:
YALÇIN ÖZDEMİR

Yönetim Merkezi:

TESK Tunus Cad. No: 4
Bakanlıklar - ANKARA
Tel: (0.312) 418 32 69 - 70 - 71 - 72
Faks: (0.312) 425 75 26

web: www.tesk.org.tr.
Email: basin@tesk.org.tr.

Genel Yayın Koordinatörlüğü:
Nuruosmaniye Cad. Atasaray
No: 203 Cağaloğlu/İSTANBUL
Tel: (0.212) 514 07 66
Fax: (0.212) 514 07 66

Dergide yayınlanan yazıların
sorumluluğu yazarlarına aittir.

MERKEZ TEMSİLCİLERİ

Genel Başkan Vekili
Burhan AKSAK
Genel Başkan Vekili
Uğur BEKTAŞ
Genel Başkan Vekili
Demirhan ELÇİN
Genel Sekreter
Naci SULKALAR

YIL: 16 - 2008
SAYI: 188
ISSN 1301 - 4706

Baskı: TŞOF Plaka Matbaacılık Tic. A.Ş. ANKARA
Tel: (0.312) 267 08 97 • Fax: (0.312) 267 08 94

Kurban Bayramınızı
en iyi dileklerimle kutlar,
en içten saygılarımı sunarım.

Bendevi PALANDÖKEN
TESK Genel Başkanı

**TÜRKİYE
ESNAF VE
SANATKÂRLARI
KONFEDERASYONU**

BAŞYAZI	1
VİTRİN'den	5

SIFIR FAİZLİ CANSUYU KREDİSİ DESTEĞİ	6
---	---

ALMAN ÇALIŞMA BAKANI TESK'İ ZİYARET ETTİ	9
---	---

KAPAK

TOBB Başkanı M.Rıfat HİSARCIKLIOĞLU EKONOMİK KRİZ VE TÜRKİYE	10
---	----

TİSK Yön.Kur. Başkanı Tuğrul KUTADGOBİLİK KÜRESEL KRİZ VE TÜRKİYE	13
--	----

TURABDER Yön.Kur.Üye. Maruf BUZCUGİL AB, KOBİ'LERİN AYAKLARININ ALTINA KIRMIZI HALI DÖŞÜYOR	16
--	----

TESK Genel Başkanı Bendevi PALANDÖKEN KÜRESEL MALİ KRİZ KARŞISINDA ESNAF VE SANATKARLARIMIZ	19
--	----

Prof.Dr. Muhteşem KAYNAK 2008 DÜNYA EKONOMİ KRİZİ VE TÜRKİYE'YE OLASI ETKİLERİ	23
---	----

S.Cüneyt YEŞİLKAYA KÜRESEL EKONOMİK KRİZ, TÜRKİYE'YE ETKİSİ VE ALINMASI GEREKEN ÖNLEMLER	28
---	----

AHİLİK KÜLTÜRÜ HAFTASI VE ESNAF BAYRAMI KIRŞEHİR'DE KUTLANDI	31
---	----

Tuncer KILIÇ ESNAF VE SANATKAR MESLEK KURULUŞLARININ TASARRUFLARININ VE MALİ KAYNAKLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ	32
---	----

SICAK HAVA BALONU PİLOTLUĞU	34
--	----

S.Cüneyt YEŞİLKAYA KİRALARDAN SONRA ÜCRETLER DE BANKALARA YATACAK	36
--	----

ARADA BİR

Ersen YAVUZ ESNAF VE SANATKAR KAVRAMLARI ÜZERİNE	38
---	----

İL İL TÜRKİYE

İL İL TÜRKİYE GEZİLERİ DEVAM EDİYOR	40
--	----

NELER OLDU	42
-------------------------	----

ODALARDAN, BİRLİKLERDEN, FEDERASYONLARDAN	44
--	----

SOSYAL GÜVENLİK

Harun COŞKUNSEL ESNAF VE SANATKARA "GEÇİCİ İŞ GÖRMEZLİK VE EMZİRME ÖDENEĞİ" HAKKİ	50
--	----

BİLGİ NOTU

Zehra KAYA KREDİ-KEFALET SİSTEMİ VE ESNAF VE SANATKARLAR	52
---	----

KADIN GİRİŞİMCİLİĞİ

KADIN GİRİŞİMCİLİĞİNİN DESTEKLENMESİ PROJESİ SONUÇLARINI VERMEYE BAŞLADI	54
---	----

YÖNERGE

DENETİM YÖNERGESİ GÜNCELLENDİ	55
--	----

KÜLTÜR-SANAT-GALERİ	56
----------------------------------	----

BASIN BÜLTENLERİ	58
-------------------------------	----

BASINDAN SEÇMELER	60
--------------------------------	----

BULMACA	64
----------------------	----

TESK

TESK, kökü 12'nci yüzyıllara kadar inen, insanlar arasındaki ticari ve toplumsal ilişkilerde; dürüstlük, güvenilirlik, iş ve meslek ahlakına saygı, hak ve hukuka riayet etme, saygılı, şefkatli, cömert ve güler yüzlü olma gibi ilkeleri esas almış ve bu insani değerlerin toplum tarafından bir yaşam tarzı olarak benimsenmesini sağlamış olan Ahilik Kültürünün günümüzdeki çağdaş örgütlenmesidir.

1953 yılında kurulan TESK; 82 esnaf ve sanatkarlar odaları birliği, 13 mesleki federasyonu, 3142 esnaf ve sanatkar odası ve 494 meslek dalında faaliyet gösteren yaklaşık 1.900.000 aktif üyesi ile ülkemizin en büyük ve en yaygın örgütlenmeye sahip, tüm yöneticileri, üyeleri tarafından demokratik usullerle yargı gözetiminde yapılan seçimlerle işbaşına gelen kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşudur.

Ahilik kültür ve felsefesinin içinde barındırdığı; birlik, kardeşlik, dostluk, hoşgörü, saygı, adalet, güven, dürüstlük, eşitlik gibi yüce değerleri esas alarak oluşturulan esnaf-sanatkar teşkilatı, bu anlayışla insani ve ahlaki değerleri de ön planda tutarak ekonomik ve toplumsal faaliyetlerini çağın gereklerine Cumhuriyetimizin temel ilkelerine uygun olarak sürdürmektedir.

Esnaf ve sanatkâr topluluğu, Cumhuriyetimizin ve demokrasimizin yılmaz bekçisi, siyasi ve ekonomik istikrarın güvencesidir.

YENİLENDİK, YENİLENMEYE DEVAM EDECEĞİZ !

Vitrin Dergisi, Genel Başkanımız Bendevi Palandöken'in isteği ve yönlendirmesi ile başlatılan çalışma sonucunda yepyeni bir yüzle karşınıza çıkıyor.

32 olan sayfa sayımızı, önceki sayımızda 40'a, elinizdeki sayıda ise 64'e çıkardık. İhtiyaç olursa daha da artıracacağız.

Dergimiz tel dikişli olarak ciltleniyordu, Şimdi karton kapaklı, iplik dikişli.

Elbette değişiklikler yalnızca dergimizin görünüşüyle ilgili değil. İçeriğiyle ilgili de bazı değişiklikler yaptık ve yapmaya devam edeceğiz. Esnaf ve sanatkarın değişen ve gelişen ihtiyaçları doğrultusunda, esnaf ve sanatkarın VİTRİN'i de değiştirecek ... Dükkanlarımızın vitrinleri gibi...

Yeni yüzümüzle karşınıza çıktığımız bu ilk sayımızda, esnaf ve sanatkar camiasını yakından ilgilendiren bir konuyu, "Dünya'da ve Türkiye'de Ekonomik Kriz" konusunu kapak dosyası olarak hazırladık.

İş dünyasını temsilen TOBB Başkanı Sayın M. Rifat Hisarcıklıoğlu ve TİSK Başkanı Sayın Tuğrul Kutadgobilik'in; ekonomik krizi Türkiye -Avrupa Birliği ilişkileri penceresinden inceleyen bakış açısıyla Türkiye -AB Derneği (TURABDER) Yönetim Kurulu Üyesi Sayın Maruf Buzcugil'in; esnaf ve sanatkar açısından değerlendiren TESK Genel Başkanı Sayın Bendevi Palandöken'in ve akademik bir gözle krizi açıklayan Gazi Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi (Eski) Dekanı Sayın Prof. Dr. Muhteşem Kaynak'ın birer makalesini yayınlıyoruz. Beğeniyle okuyacağınızı umuyor-

ruz. Aynı konuyu işleyen bir yazısıyla TESK Vergi Danışmanı Sayın S.Cüneyt Yeşilka-ya da kapak dosyamıza önemli bir katkı yapıyor.

Bu sayımızın önemli haberlerinden biri de, imalatçı esnaf ve sanatkarlar ile KO-Bİ'lere yönelik toplam 350 milyon YTL'lik faizsiz yeni kredi paketinin açıklanmış olması. Hizmet sektöründeki esnaf ve sanatkarın yine kapsam dışında tutulmuş olması, büyük bir hayal kırıklığı yaratmış olsa da, üretici esnaf ve sanatkarların finansman sıkıntısına bir nebze katkı yapacak olması yeni "Cansuyu" nun sevinçle karşılanmasına yol açtı. Esnaf ve sanatkarın finansmanı ile ilgili İkinci Cansuyu'nun da verilmiş olması, gelecek için de iyimserlik atmosferi yarattı.

SGK Müfettişi Sayın Harun Coşkunsel'in kaleme aldığı makalenin de ilgiyle izleneceğini düşünüyoruz. Bu makalede, sosyal güvenlik alanında gerçekleştirilen son yeniliklerden, esnaf ve sanatkar'ın ilk kez yararlanmaya başladığı "geçici iş görmezlik ve emzirme ödeneği" konusu ayrıntılarıyla inceleniyor

Sayfalarımızda okuyacağınız diğer haber ve yorumlar da, umarız okuyucularımızın ihtiyaçlarına karşılık verecek, doyurucu haber ve yorumlardır.

Vitrinimizi değiştirdik, değiştirmeye devam edeceğiz. Sizin eleştirileriniz, katkılarınız değişimimize hız verecek, bizi kamçılacak.

Yeni sayılarımızda görüşmek üzere...

VİTRİN

İMALATÇI ESNAF VE SANATKARLAR ile KOBİLERE SIFIR FAİZLİ CANSUYU KREDİSİ DESTEĞİ

Sanayi ve Ticaret Bakanı Zafer Çağlayan, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nda düzenlendiği basın toplantısıyla, Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı'nın (KOSGEB), imalatçı esnaf ve sanatkarlarla KOBİ'lere yönelik başlattığı destek kredi paketini açıkladı.

50 milyon YTL'lik kaynakla 350 milyon YTL'lik kredi hacminin yaratıldığını belirten Sanayi ve Ticaret Bakanı Zafer

Çağlayan şunları söyledi;

KOSGEB'in 2008 yılı bütçesindeki kalemlerden yapılan aktarmalar ve kredi programlarının bakiyeleriyle oluşturulan 50 milyon YTL'lik kaynakla, "imalatçı esnaf ve sanatkarımızla KOBİ'lerimize yine "0" faizli, İstihdam Endeksli Cansuyu Kredisi Desteği" programı başlatıyoruz. 50 milyon YTL'lik kaynakla ulaşılacak kredi hacmi 350 milyon YTL'dir.

Bu programda, İmalatçı Esnaf ve Sanatkar ile 2008 yılı Ekim ayı itibarıyla çalışan sayısı 9'a kadar olan Mikro Ölçekli KOBİ'lere 25.000 YTL kredi kullanılacaktır.

İmalatçı Kadın Esnaf ve Sanatkarlarımıza 30.000 YTL kredi kullanılacaktır.

10.000'e yakın İmalatçı Esnaf ve Sanatkar ile KOBİ'nin yararlandırılması planlanan programda, kredi kullanımı 350 milyon YTL'lik kaynakla sınırlı olacaktır. Bu programdan yararlanmak isteyen İmalatçı Esnaf ve Sanatkar ile KOBİ'lerimizin kredi talepleri, başvuru sırasına göre değerlendirilecektir.

KOBİ'lerde ise 2008 yılı Ekim ayı itibariyle 9'un üzerinde çalışan olanlara, bu sayının üzerindeki çalışan başına 2.000 YTL artı kredi sağlanacaktır.

Çalışan başına artı 2.000 YTL, 25.000 YTL'lik limitin üzerine eklenecektir.

Böylelikle, örneğin 35 çalışanı olan bir KOBİ, 9'a kadar ki çalışanı için 25.000 YTL alacak, artı 26 çalışanı için de 52.000 YTL olmak üzere toplam 77.000 YTL kullanabilecektir.

KOBİ'lere sağlanacak can suyu desteğinin üst limiti ise 100.000 YTL olacaktır.

Bu programda kredi kullanacak olan esnaf ve sanatkarlar ile KOBİ'lerimiz, krediyi, ilk 3 ayı ödemesiz kalanı aylık eşit taksitler halinde üzere toplam 12 ayda ödeyecektir. Yani kredinin vadesi bir yıldır.

Program kredisinin %20'si Güneydoğu Anadolu Bölgesi ve Doğu Anadolu Bölgesi'nde, %20'si Diğer Kalkınmada Öncelikli Yörelerde ve %60'ı da Normal Yöre ve Gelişmiş Yörelerde bulunan esnaf ve sanatkârlar ile KOBİ'lere kullandırılacaktır.

Başvurulara göre, bölgeler arasında limit kaydırmaları yapılabilecektir.

10.000'e yakın İmalatçı Esnaf ve Sanatkar ile KOBİ'nin yararlandırılması planlanan programda, kredi kullanımı 350 milyon YTL'lik kaynakla sınırlı olacaktır.

Bu programdan yararlanmak isteyen İmalatçı Esnaf ve Sanatkar ile KOBİ'lerimizin kredi talepleri, başvuru sırasına göre değerlendirileceği için iletişim bilgileri www.kosgeb.gov.tr adresinde yer alan KOSGEB Merkez Müdürlükleri ile irtibata geçilmesi ve başvuruların ivedilikle yapılması faydalı olacaktır.

"EN BÜYÜK YANILGI..."

Bakan Çağlayan dünyadaki ekonomik krize değinerek, "Dünyada ve Türkiye'de bugüne kadar yaşanan en büyük yanilgi (finans sistemi, bankacılık sistemi, borsa iyiye ekonomi de iyidir) şeklindeki bakış açısydı. Dünyadaki finansal sistemin üzerindeki örtü açılınca anladık ki ekonomilerde gerçek olan kalıcı olan tek şey, istikrarlı, çevreye ve emeğe saygılı, yenilikçi üretimdir. Yani bizzat reel sektörüdür. İşte bu nedenledir ki biz de hükümet olarak, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı olarak reel sektörümüze destek enstrümanlarımızı bir bir uygulamaya koyuyoruz." dedi.

"İLK KEZ ESNAF VE SANATKARA FAİZSİZ KREDİ VERİLDİ"

Bakan Çağlayan, Esnaf ve Sanatkar Destek

Kredi Programıyla da imalatçı esnaf ve sanatkarlara sıfır faizli cansuyu kredisi verildiğini, bu programa 17 Kasım 2008 itibariyle yapılan 6 bin 297 başvurudan kredisi onaylanan 5 bin 853 imalatçı esnaf ve sanatkara 148 milyon YTL kredi kullandırıldığını bildirdi.

Bu kredilerin sıfır faizli, 18 ay vadeli ve ilk 6 ayı geri ödemesiz olduğunu yineleyen Bakan Çağlayan, söz konusu uygulamanın Cumhuriyet tarihinde bir ilk olduğunu, ilk kez esnaf ve sanatkara faizsiz kredi verildiğini söyledi.

'TÜRKİYE'NİN GERÇEK GÜNDEMİ EKONOMİ'

KOSGEB'in destek tabanını genişletebilmek için çalışmalar yaptıklarını anımsatan Çağlayan, şöyle devam etti:"KOSGEB Kanunu'nda yapacağımız değişiklikle destek kapsamı imalatçı işletmelerden işletmelere taşınacak. Böylelikle KOSGEB, hem hizmet KOBİ'lerine esnaf ve sanatkara hem de hizmet ve ticaret alanında faaliyet gösteren KOBİ esnaf ve sanatlara destek verebilir bir yapıya dönüşecektir. Destek yönetmeliğinde yapacağımız değişiklikle de proje bazlı, bölgesel ve sektörel anlamda destekleme modelleri getireceğiz. Çünkü biz Türkiye'nin gerçek gündeminin ekonomi olduğunu biliyoruz. Esnaf ve sanatkarlar için de önemli açılımlar sağlayacağız. Bu çerçevede ferdi olmaktan çok işletme bazında olmaktan çok esnaf ve sanatkarlarımızın 2009 yılı itibariyle işbirliği, güçbirliği ve ortaklık esasları taşımak üzere birleşmelerine dönük yine sıfır faizli destek kredilerini 2009 yılında bir ilk olarak uygulamaya sokacağız."

Kredi destek başvuruları, 26 Kasım 2008 Çarşamba günü mesai saati başlangıcı itibariyle, Ziraat Bankası, Garanti Bankası, Yapı Kredi Bankası, Vakıfbank, Şekerbank, TEB ve Fortisbank şubelerinden birine yapılabilecektir.

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN :

"PİYASALARIN CANLANMASI, HİZMET SEKTÖRÜNÜN CANLANMASINA BAĞLI"

Sanayi ve Ticaret Bakanı Zafer Çağlayan tarafından imalatçı sektöre yönelik yeni 350 milyon YTL'lik krediyi

olumlu bulan TESC Genel Başkanı Bendeve Palandöken, "İmalatçılarımız için bu 350 milyon YTL'lik kredi olumlu. Ancak piyasaların canlanması hizmet sektörüne bağlı. Acilen KOSGEB kanununda değişikliğe gidilerek, yılbaşından önce hizmet sektörü-

ne sıfır faizli kredi tahsis edilmeli" dedi.

Küresel mali krizin en çok hizmet sektörünü etkilediğini de anlatan Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK) Genel Başkanı Bendeve Palandöken, imalatçı esnaf ve sanatkara verilen yeni 350 milyon YTL'lik kredinin olumlu olduğunu belirterek şunları söyledi;

"Küçük imalatçı esnaf ve sanatkarımıza sağlanan 350 milyon YTL'lik kredi olumlu. Ancak hizmet sektöründeki esnaf ve sanatkarımız için acil önlem alınması gerekmektedir. Bunun için de KOSGEB kanununda değişikliğe gidilerek aynı imkanların bu kesimimize de sağlanması gerekmektedir.

Çünkü piyasaların canlanması, hizmet sektöründeki atılıma ve canlanmaya bağlıdır. Aksi halde kısa zamanda artacak işsizliğin ve kepenk kapanmalarının önüne geçemeyiz" diye konuştu.

ALMAN ÇALIŞMA BAKANI TESK'İ ZİYARET ETTİ

Federal Almanya Kuzey Ren-Westfalya Eyaleti Çalışma Bakanı Mr Laumann 4 kişilik bir heyetle birlikte 27 Kasım 2008 tarihinde Konfederasyonumuza bir ziyaret bulunmuşlardır. Ziyaretin amacı, Almanya'dan örnek aldığımız ikili meslek eğitimi sisteminin ülkemizde uygulanışı ve bu sistem içinde TESK ve camiasının rolü konusunda görüş alışverişinde bulunmak ve yapılacak işbirliği çalışmalarını tartışmaktır.

Sayın Bakan ve heyeti öncelikle TESK Genel Başkanı Sayın Bendeve PALANDÖKEN'i makamında ziyaret ettiler. TESK'in tanıtımı ve bir ön görüşmeden sonra ,TESK Yönetim Kurulu Toplantı Salonuna geçildi ve Sayın Bakana, mesleki eğitim konusunda kısa bir brifing verildi..

Brifingin ilk bölümünde; ülkemizdeki mesleki eğitim sistemi, sistemin tarihçesi ve yasal süreci, uygulanan modeller, özellikle esnaf-sanatkarlarla doğrudan ilgili bulunan çıraklık eğitimi ayrıntılı tanıtımı yapılmış, esnaf-sanatkarlar ve meslek kuruluşlarının çıraklık eğitimi sistemi içindeki görev, yetki ve sorumlulukları belirtildi.

Brifingin ikinci bölümünde ise, TESK'in, Milli Eğitim Bakanlığının koordinasyonu ve denetiminde yürütülen resmi çıraklık eğitimi sistemini geliştirme konusunda yaptığı yasal düzenlemeler, yapılan uygulamalar ve yaşanan darboğazlar kısaca anlatılmıştır.

Brifingin ardından heyet tarafından sorulan sorular cevaplandırılmış, başta mesleki eğitim olmak üzere işbirliği yapılacak konu başlıkları görüşülmüştür.

Sayın Bakan, gezi programı çerçevesinde T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığını da ziyaret ettiklerini, iki ülke arasında eğitim-istihdam alanında işbirliği ile ilgili bir çalışma komitesi kurulduğunu, ayrı bir komite kurmak yerine söz konusu komitede

mutlaka TESK'in de yer almasının iyi olacağını belirtmiştir. Sayın Bakanın önerisi TESK yetkililerince olumlu karşılanmış, Konfederasyonumuzun T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığını ile zaten çok sıkı çalıştığı dile getirilmiş ve işbirliği çalışmalarının bu komite üzerinden yürütülmesi kararlaştırılmıştır.

M. Rifat HİSARCIKLIOĞLU
TOBB Başkanı

EKONOMİK KRİZ VE TÜRKİYE

Küresel finans kriz yaklaşık bir yıldan bu yana dünya gündeminde önemli bir yer tutuyor. Krizin, ilk emareleri 2007'nin ikinci çeyreğinde ortaya çıktı ve ilk aşamadaki etkileri doğrudan batı piyasalarında görülürken, ikincil etkiler gelişmekte olan ülkelere doğru yönelmeye başladı. Krizi Türkiye'ye taşıyacak temel kanal, bankalar ve şirket bilançolarıdır. Her finansal varlığın aslında bir kontrat olduğu düşünülürse, krizin kontratlar üzerinden taşınacağını belirtmek yanlış olmaz. Mevcut durumda Türkiye bankalarında herhangi bir yapısal bozukluk gözlenmiyor olması yaşadığımız krizi 2001 krizinden ayıran önemli bir gözlemdir. Ancak bu durum bankaların dışarıdan temin edeceği fonlarda yaşanacak azalmanın önüne geçemeyeceği için, sendikasyon kredilerinde ve döviz cinsinden borçlanmada zorluklar kaçınılmazdır.

Küresel finansal sistemin büyük ölçüde hasar alması ile herhangi bir ülkenin bundan pay almaması imkânsız hale geldi. Batı piyasalarında banka bilançolarında krize neden olan hasarı kontrol etmek için tedbirler alınmış olup, şimdi ise sıra krizin bilançolarda neden olduğu hasara ilişkin tedbir almaya gelmiştir. Bundan sonraki dönemde borçların yeniden yapılandırmasına yönelik adımları sık sık duyacak olacağız bu açıdan doğaldır. Daha da önemlisi, şimdi artık Türkiye gibi ülkeler de krizi hissedecek ve bu ülkelerde reel kesimin performansı etkilenecektir.

Krizi Türkiye'ye taşıyacak temel kanal, bankalar ve şirket bilançolarıdır. Her finansal varlığın aslında bir kontrat olduğu düşünülürse, krizin kontratlar üzerinden taşınacağını belirtmek yanlış olmaz. Mevcut durumda Türkiye bankalarında herhangi bir yapısal bozukluk gözlenmiyor olması yaşadığımız krizi 2001 krizinden ayıran önemli bir göz-

"Krizi Türkiye'ye taşıyacak temel kanal, bankalar ve şirket bilançolarıdır. Her finansal varlığın aslında bir kontrat olduğu düşünülürse, krizin kontratlar üzerinden yaşanacağını belirtmek yanlış olmaz. Mevcut durumda Türkiye bankalarında herhangi bir yapısal bozukluk gözlenmiyor olması yaşadığımız krizi 2001 krizinden ayıran önemli bir gözlemdir. Ancak bu durum bankaların dışarıdan temin edeceği fonlarda yaşanacak azalmanın önüne geçemeyeceği için, sendikasyon kredilerinde ve döviz cinsinden borçlanmada zorluklar kaçınılmazdır."

lemdir. Ancak bu durum bankaların dışarıdan temin edeceği fonlarda yaşanacak azalmanın önüne geçemeyeceği için, sendikasyon kredilerinde ve döviz cinsinden borçlanmada zorluklar kaçınılmazdır.

Türkiye'nin krizden etkilenme mekanizmasındaki ilk adım böylelikle bankaların bilanço küçülmesi biçiminde olacaktır. Şirketler sektöründe, gelişmiş pazarlardaki daralmanın dış satışlarımızı düşürmesi beklenmektedir. Şirketlerin dışarıdan aldıkları doğrudan yabancı yatırım sermayesi azalacak, yabancı bankalardan alınan kredilerin çevrilmesinde problemler ortaya çıkacaktır. Bu ise şirket bilançolarının küçültülmesi ihtiyacını ön plana taşıyacaktır.

İlk çember etkileri KOBİ kredilerine taşındığında, KOBİ'lerin finansman imkânlarında daralma ve geri çağrılacak krediler söz konusudur. Büyük şirketlerin tedarik zinciri hasar aldığı anda, zincirdeki KOBİ'ler üzerinde oluşacak etki domino etkisi biçiminde olacaktır. Böylelikle ilk etki kanalı, ikinciye taşınmakta, ticari kredilerde daralma ve nihayetinde satışlarda düşüş ortaya çıkmaktadır.

DİBS ve hisse senedi piyasalarına bakıldığında, eskiden Türkiye'ye kaynak taşıyan mekanizmaların artık çalışmayacağı öngörülebilir. Hedge fonları giderek ortadan kalkacak, yatırım fonlarıysa kaynak bulamayacaktır. Her iki kanalın da yüksek kaldıraçla (kredi borçlarıyla) çalıştığına dikkat edilmelidir.

Azalan yabancı sermaye girişi ve artan çıkış eğilimi ile hazine bonoları ve hisse senetlerinde önemli değer düşüşleri görülmektedir.

Peki, neler yapılmalı diye baktığımızda, proaktif, yani inisiyatifi ele alan ve ileride gerçekleşebilecek olumsuz etkileri baştan sınırlamaya yönelik bir tutum takınmanın yararına inanmaktayım. İçinde bulunulan günlerde, proaktif olmak ile yavaşlamayı geciktirecek önlemler almak eşdeğerdir.

Şirketlerimizin ve bankalarımızın dış piyasalardan kopmamasını sağlayacak önlemler büyük önem taşımaktadır. Bu kapsamda özellikle ihracatçı üretici kobilere yönelik kamu kaynakları ile bir kredi havuzu teşkil edilebilir. Büyük şirketler ve bankalar için dışarıya Hazine garantisi, KOBİ'ler içinse yerli bankalara garanti verilmesi ile özetlenebilecek yeni bir kredi garantisi çerçevesinin oluşturulması gündeme alınabilir. Böylece bir yandan ülkenin üretim kapasitesi korunurken, öte yandan bu üretim kapasitesi üzerine yeni yatırımlar yapılabilir.

Öte taraftan yurtiçinde kitlesel bir eğitim seferberliğiyle geniş kütlelere bilgisayar ve yabancı dil eğitimi verilebilir ve bu insanların iş bulma potansiyelleri artırılabilir. İşsizlik Sigortası Fonu kaynakları eğitim kurumlarına destek olunmasında dikkate değer bir kaynak oluşturmaktadır. Atatürk'ün başlattığı okuma yazma seferberliği gibi, bugün de milyonlarımızı, çağın gerektirdiği becerilerle donatacak, nitelikli kılacak, bir eğitim seferberliğine derhal başlama zamanıdır.

İşsiz gençlerimizi, işlerini kaybeden esnafı artan orta yaş işsizleri, eğitim reformuyla desteklemeliyiz. 40 yaşında ailesini geçindirmeye çalışan birine, dün edindiği becerinin, bugün bir işe yaramaması-

Büyük şirketler ve bankalar için dışarıya Hazine garantisi, KOBİ'ler içinse yerli bankalara garanti verilmesi ile özetlenebilecek yeni bir kredi garantisi çerçevesinin oluşturulması gündeme alınabilir. Böylece bir yandan ülkenin üretim kapasitesi korunurken, öte yandan bu üretim kapasitesi üzerine yeni yatırımlar yapılabilir.

Bu kapsamda sadece ekonominin değil, sosyal yapının da korunmasında büyük önem taşıyan esnaf ve zanaatkârlara yönelik kamu kaynaklı destek paketleri oluşturmak zorundayız. Küçük işletmelerin bir araya gelerek daha büyük ve verimli şirketlere dönüşmesini teşvik etmeliyiz. Zira önümüzdeki dönemde kredi kaynakları azalıp daha pahalı hale geleceğinden, elimizdeki mevcut sermayeleri bir araya getirmeliyiz, birlikte iş yapmayı öğrenmeli, ortaklık kültürünü geliştirmeliyiz.

nın verdiği ıstırapı ancak yaşayan bilir. Bu nedenle mesleki eğitimi siyasete kurban etmeyip cazip kılalım ki, buradan mutsuz ve umutsuz insanlar değil, ekonomimizin ihtiyaç duyduğu becerilere sahip bir nesil yetiştirelim.

Yukarıda anılanlarla eş zamanlı olarak, dünya finansal sistemi ile yeni fon akım kanallarının inşa edilmesi, mevcut kanalların devre dışı kaldığı gözleminden hareketle öne çıkan bir ihtiyaçtır. Örneğin, körfez sermayesi için gelir ortaklığı ve katılım bonolarına dayalı bir mekanizma üzerinde çalışmaya başlanmasında fayda görüyorum.

Büyümenin yavaşlayacağını kesin olduğu yeni dönemde mikro reformlar dünden daha önemli hale geldi. Büyümenin lokomotifi özel sektör olduğuna göre, özel sektörün yüklerinin hafifletilmesi aslında krizin olumsuz etkilerine karşı doğrudan tedbirler almak anlamına geliyor.

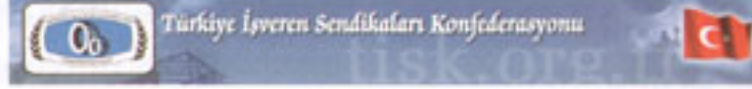
Bu kapsamda sadece ekonominin değil, sosyal yapının da korunmasında büyük önem taşıyan esnaf ve zanaatkârlara yönelik kamu kaynaklı destek paketleri oluşturmak zorundayız. Küçük işletmele-

rin bir araya gelerek daha büyük ve verimli şirketlere dönüşmesini teşvik etmeliyiz. Zira önümüzdeki dönemde kredi kaynakları azalıp daha pahalı hale geleceğinden, elimizdeki mevcut sermayeleri bir araya getirmeliyiz, birlikte iş yapmayı öğrenmeli, ortaklık kültürünü geliştirmeliyiz.

Kobilerimizin küçük kalmasının ardındaki bir önemli sebebi kayıtdışıdır. Çünkü kayıtdışı çalışan bir şirketin bilançosu, gerçeği yansıtmaz. Bankalar da böyle bir şirkete, büyümesi için kredi vermez. Kobilerimiz, üzerlerindeki ağır vergi ve işgücü maliyetleri nedeniyle, hayatta kalmanın tek yolunu, kayıtdışına çıkmakta bulmaktadır. Dikkat edin bu bir tercih değil, hatalı sistemin yönlendirmesidir. O halde, acilen kayıtdışı sorununun çözülmesi gerekmektedir. Kayda girmenin maliyetleri azaltılmalı, kayıtlı ekonomide çalışma, cazip hale getirilmelidir.

Ekonominin yapısal gerçekleri ile tutarlı bir geçiş dönemi stratejisinin oluşturulmasında, mali disiplini korumanın önemi daha da artmıştır. Bu çerçevede kamu harcamaları önceliklendirilmeli, kurallı bir maliye politikası ve çok yıllık bütçe perspektifi uygulanmalı, mali saydamlık zedelenmemelidir. Son yıllardaki mali disiplininin borçlanma oranlarını düşürmüş olması, krizden kaynaklanan veya kaynaklanabilecek sorunlarımızın çözümü için bize geniş bir hareket alanı sunmaktadır. Önümüzdeki dönemde bu hareket alanını krizden en az etkilenmeye yönelik olarak kullanmalıyız.

İşte bu yüzden de Türk iş âlemi olarak, mali disiplini korumanın ve yapısal reformlara devam edilmesinin gerekli olduğunu savunuyoruz. Türkiye'nin bugün yapması gereken, reel sektöre ağırlık vererek, üretim ve ihracatı milli mesele olarak algılamak ve desteklemektir.

Tuğrul KUTADGOBİLİK
TİSK Yönetim Kurulu Başkanı

KÜRESEL KRİZ VE TÜRKİYE

Başta ABD olmak üzere, gelişmiş ülkelerin finansal piyasalarının aşırı şişmesi sonucu önce bu piyasalarda patlak veren ve gide-rek reel sektörü etkisi altına alan küresel kriz, yine bu ülkeler tarafından alınan tüm tedbirlere ve sağlanan adeta inanılmaz boyutlar-daki finansal olanaklara rağmen etkisini sürdürmekte ve örneğin ABD'deki son işsizlik oranı rakamlarının açıklanması sonrasında gö-rüldüğü gibi, piyasalarda hızla panik havası esmesine neden olabil-mektedir. Krizin ne zaman ve nasıl sona ereceği şu anda bilinmemek-tedir. Ancak, önümüzdeki dönemde ABD'nin az çok bir resesyon döne-minden geçeceği, bir bütün olarak dünya ekonomisinin de yavaşlaya-cağı öngörülmektedir. Nitekim IMF dünya ekonomisinde 2008 yılında yüzde 5 olan büyüme oranı tahminini yeniden gözden geçirerek %3,9'a, 2009 yılı büyüme oranını da %3 düzeyine çekmiştir.

Bu ortamda talep daralmasından en çok etkilenecek olanlar, geliş-mekte olan ve yükselen ekonomiler olacaktır. Özellikle ABD ve AB pa-zarlarında ortaya çıkacak daralma Türkiye ve benzer ekonomiye sahip ülkelerin ihracatında düşüşlere neden olabilecektir. Bu olguya iç talep daralması da eklendiğinde birçok ülkede olduğu gibi Türkiye'de de ka-pasite kullanım oranı ile birlikte büyüme oranı düşecek ve işsizlik ora-nı daha da artacaktır. Ayrıca, yurtdışından finansman sağlamada bol-luk döneminin sona ermesiyle birlikte cari açığın kapatılması konusun-da sorun çıkabilecektir.

Türkiye'de bankaların sahip oldukları türev ürünlerin sınırlı olması sonucu krizin bankacılık sektörüne bulaşıcı etkisi başlangıçta zayıf olacaktır. Ancak reel sektörde faaliyet gösteren firmalarımızın serma-ye yapılarının zayıf olması nedeniyle, bankacılık sektörü geri dönme-yen kredilerle karşı karşıya kalabilecektir. Buna bireysel krediler nede-

Krizin ne zaman ve nasıl sona ereceği şu anda bilinmemektedir. Ancak, önümüzdeki dönemde ABD'nin az çok bir resesyon döneminden geçeceği, bir bütün olarak dünya ekonomisinin de yavaşlayacağı öngörülmektedir. Nitekim IMF dünya ekonomisinde 2008 yılında yüzde 5 olan büyüme oranı tahminini yeniden gözden geçirerek % 3,9'a, 2009 yılı büyüme oranını da % 3 düzeyine çekmiştir.

niyle kişisel iflaslar da eklenebilir. Dolayısıyla Türkiye'nin krizde ne yapacağı ya da yapması gerektiği sorusunun yanıtı, finansal ve reel sektör birbirinden ayrılmaksızın düşünülmelidir.

Esasen bugün Ülkemiz reel sektörünün temel endişesi, finans sektörü-reel sektör ilişkisinde sorunlar yaşanması dolayısıyla kaynak temin edememektir. Bankaların verdikleri kredileri geri çağırma-ları ya da kredileri yenilememeleri ihtimali Ülkemiz için en olumsuz senaryoyu oluşturmaktadır. Reel sektörün 112 milyar dolar tutarında dış borcu bulunduğu da gözden uzak tutulmamalıdır.

- İlk yapılması gereken, IMF Başkanı J.S. Kahn'ın "Hiçbir ülke finansal krizden muaf değil" sözünden yola çıkarak, Türkiye'nin ciddi bir kriz sürecinden geçtiğini kabul etmektir.

- Bu çerçevede öncelikle krizin etkilerini önlemeye yönelik tutarlı ve sağlam bir tedbir planı ortaya koyulmalıdır. Plan, ülkemizin yüksek cari açık; tüketici ve yatırımcı güvenindeki azalma; yerel seçimler öncesinde kamu harcamalarında artış endişesi; enerji ve işgücü maliyetleri başta olmak üzere, yüksek girdi maliyetlerinden kaynaklanan hızlı rekabet gücü kaybı; yatırım ortamında beklenen iyileşmelerin gerçekleşmemesi ve özel sektörün döviz cinsinden borçlanmaları gibi temel hassasiyetleri dikkate almalıdır.

- Mevcut işyerlerinin korunması ve yeni işle-rin açılması için gerekli güvenin ve yatırım ortamının yaratılması esas olmalıdır. Kapanma tehlikesiyle karşı karşıya kalan, bankalara borçlarını ödeme olanağı olmayan şirketlerle, zorlanan ancak borçla-rını ödeyebilecek durumdaki şirketler arasında bir

öncelik sıralaması yapılarak, bu şirketlerin kurulacak bir Varlık Yönetimi Şirketi aracılığıyla ayakta kalmaları sağlanmalıdır.

- Reel sektörde geçici bir zaman dilimi için temerrüde düşme riskini taşıyan dövizli banka kredisi borçlularına özel vade uzatım olanakları tanınmalıdır.

- Varlık Yönetim Şirketinin çalışma ilkeleri iş dünyası ve meslek örgütleri ile birlikte belirlenmeli ve şirket kamu ve özel sektör kuruluşlarının temsilcileri tarafından yönetilmelidir. Aksi takdirde hakkaniyete ilişkin kaygıların arttığı bir dönemde şirket ölü doğabilir.

- Öte yandan zora giren şirketlerin işçi çıkar-malarının önüne geçebilmek amacıyla İşsizlik Sigortası Fonu'ndan belli koşullarda ve sürelerde yararlanılması için gerekli düzenlemeler yapılmalıdır. İşçi çıkarılması kaçınılmaz olan şirketler açısından da kıdem tazminatları İşsizlik Fonu'ndan ödenmelidir.

- Bireylerin borç yükünü hafifletmek için İcra İflas Kanununda bazı geçici değişikliklere gidilebilir.

- Bankalarda ani mevduat çıkışları başlaması halinde mevduatın tamamı geçici olarak sigorta kapsamına alınmalıdır.

- Bankaların aracılık maliyetleri azaltılmalıdır. Ticari banka kredileri üzerindeki %5 oranındaki Banka Sigorta Muameleleri Vergisi ve %3 oranındaki Kaynak Kullanımı Fonu kesintisi kaldırılmalıdır.

- 2010 yılına kadar gelişmekte olan ülkelerin düşük faiz oranlı kredi bulma olanağı ciddi biçimde azalacak; ülkemizin de borçlanma olanakları zayıflayacaktır. Türkiye bu sorunu ancak tasarruf oranını artırarak ve harcamalarını tüketime değil yatırıma yöneltmek aşabilir. Uygulanacak politikaların temel unsurlarından biri de bu olmalıdır.

- Öte yandan, yerli ve küresel sermayeyi Türkiye'de büyük çaplı sıfırdan yatırımlar yapmaya cezbetmek için diğer ülke alternatiflerinin üzerinde teşvikler sağlamak ve yatırım ortamını iyileştirme sürecini geliştirmek şarttır. Ekonomiye zincirleme etkileri yüksek olacak seçilmiş yatırımlara uzun dönemli vergi tatili uygulanmalıdır.

- Reel sektörde ihracat ve istihdam önceliğine sahip sektörler ve firmalara kamu kaynaklarından kredi sağlanmalıdır. Bu amaçla TCMB reeskont kredisi uygulamasında yeni düzenlemelere gidilmelidir.

- İhracat geliri azalan ve dış borcu olan firmaların zor duruma düşmemeleri için Hazine destekli yeni Eximbank kredileri özel şartlarla verilmelidir.

- IMF tahminlerine göre dünya ekonomisi 2010 yılına kadar daha düşük oranlarda büyüyecektir. Dolayısıyla gelişmekte olan ülkeler dış talep daralması ile karşıya kalacaktır. Bu olumsuz gelişmeyi tersine çevirmek için Türkiye'nin ithalat yapısını değiştirmesi gerekmektedir. Bu amaçla ihracatımızın %75'ini oluşturan ara malı ithalatını azaltmak için imalat sanayinde yeni bir yapılanmaya gidilmelidir.

- Sanayinin kullandığı elektrikteki vergi yükü azaltılmalı ve TRT payı kaldırılmalıdır.

- Tarım sektöründeki aşınmanın önüne geçilmelidir. Tarım sektörüne yönelik yeni bir teşvik sistemi oluşturarak verimliliği öne çıkartan bir işletme yapısı oluşturulmalıdır. Bu tür bir yapılanmanın oluşturulması kentsel alana yönelen göçü de azaltacaktır.

- Krizin reel sektöre etkisinin belli bir gecikme ile oldukça sert gerçekleşeceğini düşünmekteyiz. Bu etki özellikle talep daralması ve işsizlik şeklinde olacaktır. Bu olumsuz etkiyi en aza indirmek için kamu uzun yıllardır ihmal ettiği enerji ve demiryolu gibi altyapı yatırımlara hız vererek talebin artmasına ve işsizliğin azalmasına katkı sağlamalıdır. Öte yandan, özellikle enerji alanında yapılacak yatırımlar, işletmelerin temel sorunlarından biri olan enerji maliyetlerinin azaltılmasına da yardımcı olacaktır.

- Krizin en büyük tehlikesi, işsizlik artışıdır. Ülkemiz işverenleri, rakip ekonomilerde geçerli olan güvenceli esneklik yöntemlerinden yararlanamamaktadır. İş Kanunu'nda değişiklik yapılarak özellikle gençlere ve kadınlara istihdam imkanı sağlayacak "özel istihdam büroları aracılığıyla dönemsel çalışma" yasalaştırılmalı; belirli süreli iş sözleşmesi yapmayı kısıtlayan mevcut şartlar gev-

Reel sektörde ihracat ve istihdam önceliğine sahip sektörler ve firmalara kamu kaynaklarından kredi sağlanmalıdır.

Bu amaçla TCMB reeskont kredisi uygulamasında yeni düzenlemelere gidilmelidir

şetilmeli; alt işveren kullanmayı imkansız hale getiren yasal düzenlemeler AB uygulamaları paralelinde değiştirilmelidir.

- Kriz karşısında özellikle dünya piyasalarında ülkemizin güvenilirliğinin ve kredi değerliliğinin sürdürülmesi ile bunu sağlayacak iç istikrar unsurlarından taviz verilmesinin önlenmesi için IMF çıpasına bağlılık devam ettirilmelidir. Hiç şüphesiz bunun yanında AB müzakere sürecinin de gereken hız ve ciddiyetle sürdürülmesi ve dolayısıyla Maastricht Kriterlerinde ifadesini bulan AB çıpasından da yararlanılması kaçınılmaz önceliklerimiz arasında yer alması gereken bir konudur.

- Yaklaşan yerel seçimler mevcut mali disiplini bozmamalıdır. 2007 yılı ekonomik hedeflerinden uzaklaşmamızın ana nedeninin, özellikle yerel yönetimlerin bütçeden sağlanan sermaye hesabı olanaklarının etkinlikten uzak ve verimsiz kullanımları olduğu unutulmamalıdır.

- Tüm bu önlemlerin tartışılacağı ve kesin biçime kavuşturulacağı yer yaklaşık bir yıldır toplanmayan Ekonomik ve Sosyal Konsey'dir. Sosyal tarafların ve paydaşların katılımı sağlandığında Türkiye'nin krize daha başarılı biçimde karşı koyacağı açıktır.

- Türkiye'nin küresel piyasalardaki bu yeni yapılanmayı fırsata dönüştürmesi için krizi doğru değerlendirerek gerekli önlemleri zamanında alması çok büyük önem taşımaktadır. Bu çerçevede, sekreteryasını DPT'nin yaptığı Ekonomik ve Sosyal Konsey bünyesinde Küresel Ekonomiye İzleme Komitesi oluşturularak, küresel kriz ve buna karşı geliştirilen somut tedbirlerin uygulanması sürekli olarak gözden geçirilmeli ve takip edilmelidir.

MARUF BUZCUGİL
Türkiye-AB Derneği (TURABDER)
Yönetim Kurulu Üyesi

AB, KOBİ'LERİN AYAKLARININ ALTINA KIRMIZI HALI DÖŞÜYÖR

ABD'de konut piyasasında başlayan ve tüm dünyayı etkisi altına alan "küresel kriz" olarak adlandırdığımız çalkantı, ekonomik yaklaşımların, bakış açılarının ulusal ve uluslararası düzeyde yeniden ele alınmasını zorunlu kılıyor. Küçük İşletmeler Şartı'nın yürürlüğe koyan AB, küresel kriz önlemlerinde "önce küçük düşün" sloganıyla önceliği küçük ve orta ölçekli işletmelere veriyor. Türkiye ise kriz girdabına düşmüş küçük işletmeleri nasıl teşvik edeceğine bir türlü karar veremiyor.

Dünyadan ve Türkiye'den gelen haberler iç açıcı değil, Türkiye ekonomisini zor günler bekliyor. İçinde bulunduğumuz durum, "bankalarımız ve döviz rezervlerimiz sağlam o nedenle krizi daha kolay atlatabiliriz" iyimserliğini çoktan aşmış görünüyor. Küresel kriz, henüz boyutları tam olarak ölçülemese de uzunca süredir "dünyanın bugüne kadar yaşadığı en büyük ekonomik bunalım" olarak adlandırılıyor.

Tüm dünya piyasalarında 2000'li yılların başından buyana yaşamaya başlayan üretimden kopuk, neyi temsil ettiği tam olarak anlaşılamayan bir takım kağıtların el değiştirmesiyle oluşan şişkinlik, köpük, patlamış bulunuyor. Son 5-6 yıldır sanal bir şekilde büyüyen, doymaz bir karlılık iştahıyla ülkeden ülkeye dolaşan ve azımsanmayacak bir kısmı Türkiye'ye uğrayan fonlar tüm dünyada dengeleri bozdu. Dünyada ve Türkiye'de üretmeden, faiz-döviz kuru sarmalında nemalanarak yaşanan sanal mutluluk döneminin sonuna gelmiş bulunuyoruz. Oluşan büyük balonların patlamasıyla mali piyasa değişimiyle küresel düzeyde "düzeltme hareketi" yaşanıyor.

Dünyanın dev ekonomilerinin ard arda nasıl durgunluğa girdiği sayılarla açıklanıyor. Mali piyasalarda başlayan krizin, reel sektöre, ticarete, istihdama yansıdığı görülüyor.

Küresel kriz dünyaya küçük ve orta ölçekli işletmelerin ekonomi çarkındaki önemini bir kez daha hatırlattı. Mal ve hizmet üretimini ikinci plana iten piyasa anlayışı dünya ölçeğinde devasa ekonomik organizmalar yaratırken, küçük işletmeler bu gelişmeden çok olumsuz etkilendi. Yapılan hesaplamalara göre dünya ölçeğinde en büyük 100 kurumun 51'ini uluslararası şirketler 49'u ise devletlerden oluşturuyor. Gelişen durum her ekonomide çarkların dönmelerini sağlayan küçük ve mikro işletmelerin ihtimamla korunması gerektiğini gün ışığına çıkardı.

Aynı etkiler şiddetli bir biçimde Türkiye'ye yaşıyor. Sanayi üretimindeki hızlı düşüş, reel sektörden gelen olumsuz sinyaller, Anadolu'nun dört bir yanından gelen kapanan veya üretimine ara veren, işçi çıkaran işyerlerine ilişkin haberler durumun ciddiyetini ortaya koyuyor. İç piyasadaki durgunluk, dünyadan hele en büyük ticaret ortağımız AB'den gelen küçülme haberleri zorlu bir döneme girdiğimizi gösteriyor.

AB EKONOMİSİ 2009'DA

YÜZDE 0,5 KÜÇÜLECEK

İçinde bulunduğumuz ortamda ihracatımızda ve ithalatımızda en büyük paya sahip Avrupa'dan ge-

AB'nin Türkiye'nin ihracatındaki payı 2007 yılı verilerine göre, yüzde 56.4 düzeyinde bulunuyor. Türkiye'nin en büyük ihracat pazarındaki daralma bugüne kadar performanslarını övgüyle yad ettiğimiz üreticimizi, ihracatçımızı zor durumda bırakacak. Bunun ilk işaretleri 2008 yılının 9 aylık verilerine de yansımış durumda. 2007'de yüzde 56,4 olan AB ülkelerinin 9 aylık ihracatımızdaki payı bu yıl aynı dönemde yüzde 49'a gerilemiş bulunuyor.

AB Ülkeleri içinde Türkiye için özel bir öneme sahip olan Almanya ekonomisindeki durgunluk ise bizi oldukça endişelendiriyor. 2007 verilerine göre, Türkiye ihracatının yüzde 11.2'sini Almanya'ya gerçekleştiriyor. AB'nin durgunluğa giren diğer büyük ekonomilerinden İngiltere'nin ihracatımızdaki payının yüzde 7.9, İtalya'nın yüzde 6.9, Fransa'nın yüzde 5.5 olduğunu dikkate aldığımızda durumun vahameti açıkça görülüyor.

Bu gelişme en çok Türkiye'deki küçük ve orta boy işletmeleri etkileyecek. Şimdilik kur artışının cari açığa ve ihracat gelirlerine olumlu yansıtacağı düşünülse de reel sektörün mevcut dış borçları, sıkıntının odaklanacağı alan olarak görülüyor.

ÖZEL SEKTÖR 2009'DA 47 MİLYAR DOLAR BORÇ ÖDEYECEK

Küresel gelişmeler Türkiye'de en fazla dış borcu 191 milyar dolara dayanan özel sektörü dolayısıyla da reel ekonomiyi olumsuz etkileyecek. Eylül ayı itibarıyla dış borcu 125 milyar dolara yükselen reel

Özel Sektör Dış Borcu (milyar dolar)	2003	2007	2008
Mali Sektör	14	57	66
Reel Sektör	35	101	125
Toplam	49	158	191
Özel Sektör Dış Borç Ödemeleri	2009	2010	2011
Anapara+Faiz (milyar dolar)	47	24	22

Kaynak: TCMB

len her durgunluk haberi, her kriz tedbiri Türkiye'nin iç piyasasına da olumsuz etki yapıyor. Ekonomik İşbirliği ve Kanlıma Teşkilatı (OECD) ve AB Komisyonu'nun raporları Avrupa'daki durgunluğun ancak 2010 yılı ortalarında aşılabileceğini öngörüyor. 2009 yılında AB ekonomisinin şimdilik yüzde 0.5 küçüleceği tahmin ediliyor.

sektör iç ve dış pazarlardaki durgunluk nedeniyle önümüzdeki dönemde oldukça zorlanacak. Borçları orta vadeye yayılsa da 2009 yılında özel sektör anapara ve faiz olarak 47 milyar dolarlık dış borç yükümlülüğüyle karşı karşıya bulunuyor. Kur artışının getirdiği ek yük özel sektörün ödemelerini daha da güçleştirecek. Zaten sıkışık durumdaki reel sektörün finansman ihtiyacı daha da artacak.

*İçinde bulunduğumuz ortamda
ihracatımızda ve ithalatımızda
en büyük paya sahip*

*Avrupa'dan gelen her durgunluk haberi,
her kriz tedbiri Türkiye'nin
iç piyasasına da olumsuz etki yapıyor.*

REEL KESİMİN EKONOMİYE GÜVENİ DİBE VURDU

Türkiye ekonomisine ilişkin olumsuz göstergeleri ard arda sıralamak iç karartıcı olsa da yazmak zorundayız. Vatandaşlar olarak hepimizin içinde bulunduğu ekonomi gemisinin nereye doğru sürüklendiğini, ne gibi tehlikelerle karşılaşabileceğini göstermek yine hepimizin görevi. Resmi verileri ay-nen aktararak ifade et-tikleri olumsuzlukların altını çizmek zorunda-yız. Son olarak Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın 24 Ekim'de yayımladığı İktisadi Yö-nelim Anketi, reel sektö-rün durumunu yoruma gerek bırakmayacak şekilde ortaya koyuyor.

Reel sektörün eko-nomiye güveni Ekim ayında dibe vurmuş du-rumda.

Anket kapsamındaki Reel Kesim Güven Endek-si, Ekim ayında şok bir düşüş yaşayarak 16 puan geriledi ve 85.2 puandan 69.2 seviyesine indi.

100 puanın altının olumsuzluğu gösterdiği en-deks ilk olarak Ağustos ayında 100 puanın altına inerek negatif seyre girmişti. Bir yıldır 100 puanın altında inişini sürdüren reel kesimin Genel Gidişat'a bakışı da Ekim ayında dip yaparak 38 Puana geri-ledi. Ekim ayında imalat sanayinde faaliyet göste-ren 1252 işyerinin yanıtları ışığında Merkez Banka-sı'nın yaptığı değerlendirmeye göre son üç aylık dönemde üretimde azalışın hızlandığı, toplam sipa-rişlerde azalma olduğu kaydedildi. İhracat siparişle-ri de ilk kez Ekim ayında şok bir düşüşle negatif eği-lime girdi ve 104.3 puandan 77.8 puana geriledi.

KRİZ AB'YE "KÜÇÜKLER"İ HATIRLATTI

Küresel kriz dünyaya küçük ve orta ölçekli işle-tmelerin ekonomi çarkındaki önemini bir kez daha

hatırlattı. Mal ve hizmet üretimini ikinci plana iten piyasa anlayışı dünya ölçeğinde devasa ekonomik organizmalar yaratırken, küçük işletmeler bu geliş-meden çok olumsuz etkilendi. Yapılan hesaplama-lara göre dünya ölçeğinde en büyük 100 kurumun 51'ini uluslararası şirketler 49'u ise devletlerden olu-şuyor. Geline durum her ekonomide çarkların dön-mesini sağlayan küçük ve mikro işletmelerin ihti-mamla korunması gerçeğini gün ışığına çıkardı.

Ekonomide durgunluk belirtilerini 2007 ortaların-dan itibaren şiddetle hissetmeye başlayan AB de küçük işletmeleri yeniden gündemine aldı. Bu yıl Haziran ayında kabul edilen "Küçük İşletmeler Şar-tı", 1 ile 9 arasında işçi çalıştıran mikro işletmelerin ekonomide "öncelikli" ve "ayrıcalıklı" olarak kabul edilmesini sağladı. AB Komisyonu Başkanı Baros-so 25 Haziran'da Küçük İşletmeler Şartı'nı açıklar-ken "AB'de KOBİler ar-tık kırmızı kart görme-yecek, altlarına kırmızı halılar serilecek" diyor-du. ABD faaliyet göste-ren 23 milyon dolayında KOBİ'nin yüzde 86'sını mikro KOBİ denilen kü-çük işletmelerin oluşturu-duğunu, bunun da eko-nominin can damarı ol-duğunu söylüyordu. Şimdi bütün ülkelerde kriz tedbirlerinde küçük ve orta ölçekli işletmeler

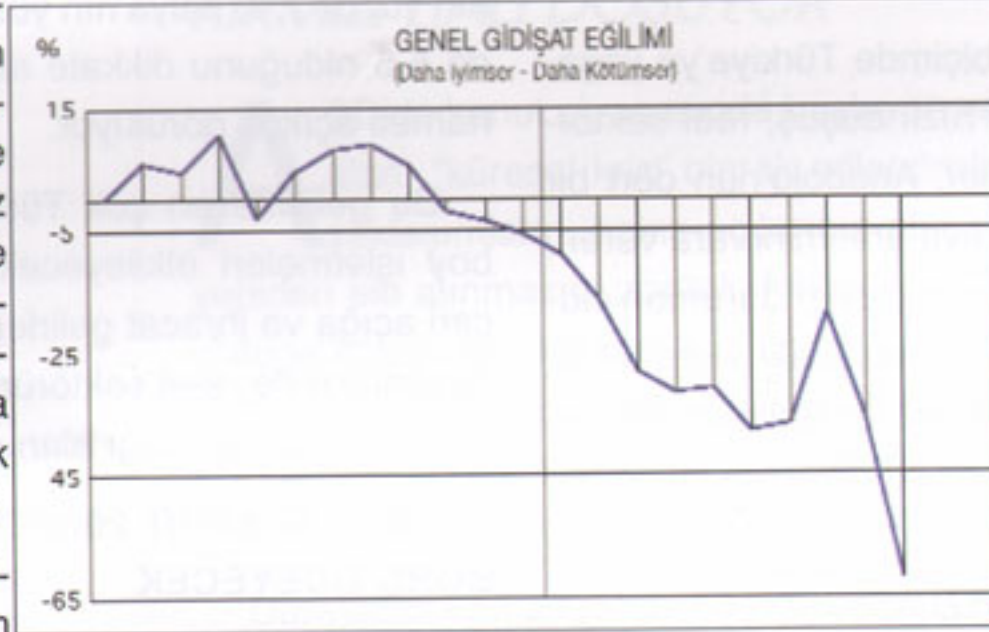
dikkate alınıyor. AB'de "önce küçük düşün" sloganı giderek tüm ekonomik kararlarda etkisini gösterme-yeye başladı. "Küçük işletmeler Avrupa'nın kendine mahsus devleridir" anlayışı ağır basmaya başladı.

AB küçük işletmelerin üzerindeki yükleri 2012'ye kadar yüzde 25 azaltmayı, iflasların en sık yaşandığı küçük işletmelerde yeni imkanların devr-eye sokulması gibi önlemler düşünüldü.

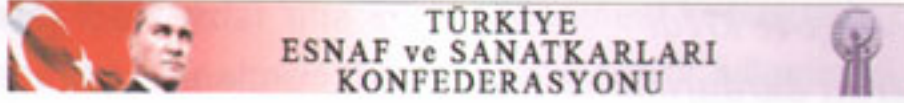
AB ile entegrasyonu hedef almış Türkiye'nin de vakit geçirmeden küçük işletmelerini nasıl destekleyeceğine bir an önce karar vermesi gerekiyor.

Bunun için de AB'nin dört elle sarıldığı "Küçük İşletmeler Şartı"nı bir an önce kendi mevzuatına uyarlaması zorunluluk haline geldi.

Bakalım küresel krizin etkilerini azaltmayı nihayet gündeme alan Türkiye de "önce küçük düşün" sloganını hayata geçirebilecek mi?

Kaynak: TCMB

Bendevi PALANDÖKEN
TESK Genel Başkanı

KÜRESEL MALİ KRİZ KARŞISINDA ESNAF VE SANATKARLARIMIZ

Küresel krizin Türkiye'miz üzerindeki olumsuz etkilerinin her geçen gün kendisini artarak hissettirmesi, Hükümetçe süratle önlem alınmasını gerektirmektedir. Sanıyorumki, kimi önlemlerin alınması gerektiği konusunda Hükümet ile aramızda görüş ayrılığı yoktur. Sorun, alınacak önlemlerin neler olması gerektiği ile ilgilidir. Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu Genel Başkanı olarak konuyu önce ülkemiz ekonomisi açısından makro düzeyde ele almak, daha sonra da temsilcisi olduğum esnaf ve sanatkarlar topluluğu özelinde önerilerimi kısaca özetlemek istiyorum.

Öncelikle belirtmek isterim ki; küresel krizin dünya ekonomilerinde neden olduğu ekonomik durgunluk giderek artan bir şekilde ülkemizi de etkilemekte, otomotiv ve inşaat sektörlerinden uç veren durgunluk, diğer sektörlerle de sirayet etme eğilimi göstermektedir. Bu bağlamda alınması gereken önlemler ekonomik durgunluğu yani piyasalardaki talep yetersizliğini giderici önlemler olarak öne çıkmaktadır. Bu önlemlerin neler olacağı konusunda uzun uzun ahkam kesmek istemiyorum. Bunlar, ekonomiye başlangıç kitaplarında bile yer alan son derece yalın önlemlerdir. Bu önlemlerin başında, devletin yatırım harcamalarını artırması, memur ve emekliler başta olmak üzere dar gelirli toplumsal kesimlerin gelirlerini yükseltici politikalar uygulanması, faizlerin düşürülmesi, başta otomotiv sektörü olmak üzere dolaylı vergilerde indirimle gidilerek talebin ve piyasaların canlandırılması, yatırım, üretim, istihdamın iç kaynaklarla finanse edilmesi için öncelikle küçük işletmelere yönelik teşvik politikalarının geliştirilmesi gibi önlemler gelmektedir.

Modelimiz, öncelikle prim, vergi ve kredi borçları nedeniyle faaliyetlerini durdurmuş esnaf ve sanatkarımıza aynı KOSGEB'in Cansuyu kredi uygulamasında olduğu gibi sıfır faizli kredi tahsis edilerek prim, vergi ve kredi borçlarının buradan tahsili suretiyle, meslek mensuplarımızın tekrar üretime ve istihdama odaklanmalarının sağlanmasıdır

Dünya piyasalarında yaşanan ekonomik krizin ülkemizi ve esnaf ve sanatkarlarımızı ne derece etkilediğini henüz kesin olarak tespit edebilmiş değiliz. Ancak, önce 1995 arkasından 2001 krizleri esnaf ve sanatkarımıza büyük darbe vurmuştur. Piyasalardaki nakit sıkışıklığından kaynaklanan daralma sonucu mensuplarımızın iş hacminde büyük düşüşler yaşanmıştır. Bu küresel krizin, bu olumsuz süreci hızlandıracağı ve bir süre daha devam etmesine neden olacağı anlaşılmaktadır. Esnaf ve sanatkarlarımızın işlerinin hareketli ve kazançlı olması önemli ölçüde işçi, memur ve çiftçinin gelirine bağlıdır. Bu kesimlerin geliri ne kadar yüksek olursa esnafın kazancı da o kadar artar. Özellikle tarım kesiminde geçtiğimiz iki yılda yaşanan kuraklık sonucu ciddi bir gelir kaybı söz konusu olmuş işçi ve memur kesiminin gelirlerindeki düşüş de esnaf ve sanatkarlarımızın iş hacmini olumsuz olarak etkilemiştir.

Bu noktada hemen belirtmek isterim ki, ekonomik krizin esnaf ve sanatkarlarımız üzerindeki olumsuz etkilerinin en aza indirilebilmesi için ilk önerimiz, makro düzeyde alınmasını istediğimiz önlemlerin bir parçası olmak üzere, esnaf ve sanatkarlarımıza Türkiye Halk Bankası aracılığıyla kullanılan Hazine destekli kredi plasmanlarının artırılarak faizlerinin %14,5'lardan %10'lara düşürülmesi ve takibe intikal etmiş kredilerin yeniden yapılandırılmasıdır. Bu noktada Hükümetimize, esnaf ve sanatkarlarımızın Bağ-Kur'a olan prim borçlarıyla Maliye'ye olan vergi borçlarını da içeren bir yeniden yapılandırma modeli önermek istiyoruz. Modelimiz, öncelikle prim, vergi ve kredi borçları nedeniyle faaliyetlerini durdurmuş esnaf ve sanatkarımıza aynı KOSGEB'in Cansuyu kredi uygulamasında olduğu

gibi sıfır faizli kredi tahsis edilerek prim, vergi ve kredi borçlarının buradan tahsili suretiyle, meslek mensuplarımızın tekrar üretime ve istihdama odaklanmalarının sağlanmasıdır.

Bu noktada konuyla bağlantılı bir hususa daha değinmek istiyorum.

Bilindiği üzere, 25.12.2003 tarihli ve 5033 sayılı "Karşılıksız Çek ve Protestolu Senetler ile Kredi ve Kredi Kartları Borçlarına İlişkin Kayıtların Dikkate Alınmaması Hakkında Kanun" 31.Aralık.2003 günlü 25333 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Kanunun 1'inci maddesi; "Ödeme tarihi 23.12.2003 tarihinden önce olup da; kullandığı nakdi ve gayri nakdi kredinin ödemelerini aksatan gerçek ve tüzel kişilerin, sözkonusu borçlarını bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce veya bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde ödemeleri veya bu borçlarının Bankaca yeniden yapılandırılması halinde borcun tamamının ödenmesini müteakip Merkez Bankasında tutulan kayıtların silineceğine, Merkez Bankası kayıtlarının silinmesinden sonra, Bankalar ve özel finans kurumlarınca yapılacak kredilendirme, çek karnesi verilmesi ve diğer Bankacılık işlemlerinde silinmiş kayıtların dikkate alınmayacağı", hükmünü amirdir.

Kanunda öngörüldüğü şekilde borçlarını ödeyen veya borçlarını yeniden yapılandıran meslek mensuplarımızın Bankalar nezdindeki sicil kayıtları, Kanunun bu açık hükmüne rağmen ve ısrarlı başvurulara karşın Bankalarca silinmemekte, yeni kredi başvuru talepleri, silinmesi gereken sicil kayıtları gerekçe gösterilerek reddedilmektedir.

Limitleri dolduğu için bankalarca bloke edilen bu kredi kartlarının bir şekilde kullanıma açılması, piyasalarda büyük rahatlık sağlayacaktır. Bunun için yapılması gereken, bankalarımızın, Bankalar Birliği öncülüğünde alacakları bir kararla kredi kartları faizlerinden fedakarlıkta bulunmak suretiyle vatandaşa kredi kartı borçlarını ödeme ve kartlarını yeniden kullanabilme olanağını sağlamalarıdır.

Bugün ülkemizde faaliyet gösteren 1 milyon 800 Bin esnaf ve sanatkarın yanında en az bir çırak, kalfa veya ustanın istihdam edildiği varsayıldığında, bir kriz anında veya bu kesime destek verilmemekte ısrar edilmesi durumunda, zorunlu olarak istihdam dışı kalacak bu 1 milyon 800 bin çalışana devletin yeniden iş yaratabilmesi, değil Türkiye'nin, dünyanın en gelişmiş ülkelerinin bile altından kalkabilecekleri bir sorun değildir.

Banka kara listeleri sicil affı ile ilgili söz konusu Kanun hükmünün Bankalarca yerine getirilmesinden ısrarla kaçınılması, hukuk devleti ilkesiyle bağdaştırılmaz. Konunun Hükümetçe incelenmesini ve Bankaların, 25.12.2003 tarihli ve 5033 sayılı Kanun hükümleri gereğini yerine getirmeleri konusunda kesin olarak talimatlandırılmalarını talep ediyoruz.

Hükümetçe alınacak bu önlemlerle hem esnaf ve sanatkarlarımızın yaşadığı ekonomik sorunların hafifletilmesi mümkün olacak, hem de piyasalardan çekilme noktasında bulunan kimi mensuplarımızın rahat bir nefes alarak ekonomiye katkı yapmalarına imkan verilmiş olacaktır. Küresel krizin ekonomide yarattığı durgunluğun hafifletilmesi bağlamında bu önlemlerin son derece önemli olduğu düşüncesindeyiz.

Bu konudaki bir diğer önerimiz kredi kartlarıyla ilgilidir. Biliyorsunuz piyasalardaki hareketsizliğe vatandaşın limitleri dolan kredi kartlarının devre dışı kalmasının da olumsuz etkileri vardır. Limitleri dolduğu için bankalarca bloke edilen bu kredi kartlarının bir şekilde kullanıma açılması, piyasalarda büyük rahatlık sağlayacaktır. Bunun için yapılması gereken, bankalarımızın, Bankalar Birliği öncülüğünde alacakları bir kararla kredi kartları faizlerinden fedakarlıkta bulunmak suretiyle vatandaşa kredi kartı borçlarını ödeme ve kartlarını yeniden kullanabilme olanağını sağlamalarıdır. Bu, büyük bölümü ana parayı aşmış ve ödeme olanağı da zaten kalmamış faiz alacaklarının bir bölümünden bankalarımızın vazgeçmeleri suretiyle ve kalan borçların

ödenmesi konusunda da vatandaşa taksitlendirme dahil çeşitli iyileştirme önerileri sunularak gerçekleştirilebilir. Biz, esnaf ve sanatkarlar, yıllardır, veresiye defteri uygulamalarıyla vatandaşımızı faiz almadan finanse ettik, kötü günlerinde yanlarında olduk. Bir anlamda vatandaşımızı ekonomik olarak sırtımızda taşıdık. Bu kez, benzer bir fedakarlığı Bankalarımızdan bekliyoruz. Şurası çok iyi bilinmelidir ki, piyasalarda bir müddet daha canlılık sağlanamazsa, bundan yalnızca reel sektörümüz değil, varlığı mal ve hizmet piyasalarına bağlı olan tüm finans kesimi de zarar görecektir. Sanayi ve tarım sektörüyle ticaret ve hizmet sektörlerinin ayakta kalmakta güçlük çektiği böylesi ekonomik krizlere finans kesiminin duyarsız kalması akılcı değildir, rasyonel değildir. Piyasalardaki hareketsizliğe çözüm bulanamadığı takdirde bu krizin çok kısa bir sürede ülkemiz finans kesimine de sirayet edeceği bilinmelidir.

Bu bağlamda, değinmek istediğim bir diğer konu da devletin teşvik politikalarıyla ilgilidir. Bilindiği üzere ülkemizin teşvik sistemi büyük işletmeleri esas almakta ve yalnızca bunların yatırımlarını özendirmekte, küçük işletmeler ile esnaf ve sanatkarların yatırım ve yeni iş yeri açma girişimleri teşvik sisteminden yararlandırılmamaktadır.

Cumhuriyetimizin ilk yıllarından bu yana yürürlüğe konulan tüm yatırımları teşvik önlemleri hep büyük işletmeleri esas almıştır. Teşvik sistemimizin başarısızlığı, başta esnaf ve sanatkarlarımız olmak üzere küçük işletmelerimizin hep gözardı edilmiş olmasının sonucudur. Gerçekten de bu ülkede çok yakın bir tarihe kadar, büyük alışveriş merkezlerinin kurulması teşvik edilmiştir. Bugün, durum ortadadır. Devletin teşvik desteğiyle kurulan bu alışveriş merkezleri esnaf ve sanatkarı bitirmiş, piyasa dışına itmiştir. Son zamanlarda basına yansıyan yakınmalardan ise her köşe başında açılan bu alışveriş merkezlerinin talep yetersizliğinden büyük sorunlar

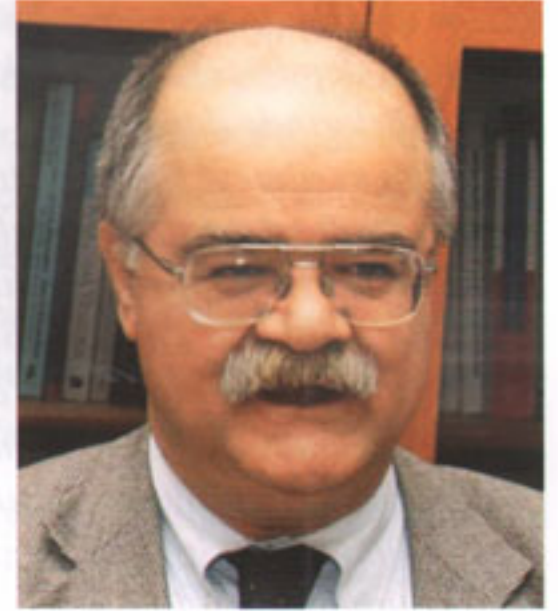
Teşvik sistemimizin başarısızlığı, başta esnaf ve sanatkarlarımız olmak üzere küçük işletmelerimizin hep gözardı edilmiş olmasının sonucudur.

Hükümetçe alınacak bu önlemlerle hem esnaf ve sanatkarlarımızın yaşadığı ekonomik sorunların hafifletilmesi mümkün olacak, hem de piyasalardan çekilme noktasında bulunan kimi mensuplarımızın rahat bir nefes alarak ekonomiye katkı yapmalarına imkan verilmiş olacaktır. Küresel krizin ekonomide yarattığı durğunluğun hafifletilmesi bağlamında bu önlemlerin son derece önemli olduğu düşüncesindeyiz.

yaşadığı anlaşılmaktadır. Bu merkezler, devletin teşvik desteğinde esnafı bitirdiler. Hesapsız kitapsız büyümeden dolayı bugün kendileri de bitme noktasına geldiler. Bütün bunlar mevcut teşvik sisteminin yeni baştan ele alınması gerektiğini göstermektedir. Yeni teşvik sisteminde esnaf-tacir, sanatkar-sanayici, küçük işletme-büyük işletme ayrımı yapılmaksızın tüm girişimcilerin desteklenmesi gereklidir. Yatırımların ve istihdamın ancak bu şekilde arttırılarak Türkiye'nin gündemindeki en önemli sorun olan işsizliğin kısmen de olsa önlenebileceği

görüşündeyiz. Bugün ülkemizde faaliyet gösteren 1 milyon 800 Bin esnaf ve sanatkarın yanında en az bir çırak, kalfa veya ustanın istihdam edildiği varsayıldığında, bir kriz anında veya bu kesime destek verilmemekte ısrar edilmesi durumunda, zorunlu olarak istihdam dışı kalacak bu 1 milyon 800 bin çalışana devletin yeniden iş yaratabilmesi, değil Türkiye'nin, dünyanın en gelişmiş ülkelerinin bile altından kalkabilecekleri bir sorun değildir. Bu bağlamda olmak üzere, kapanan esnaf ve sanatkar işletmeleriyle diğer küçük işletmelerin yeniden açılmasını temin için vergiden muaf iki yıllık bir muafiyet dönemi öngörülmesi, bu uygun görülüyorsa vergilerin ödenmesinin iki yıl ertelenmesi ve/veya esnaf ve sanatkarlarımız ile küçük işletmelerin vergi borçlarının gecikme faiz ve zamlarının silinip 18 aya kadar taksitlendirilerek yeniden yapılandırılması gibi önlemler, ekonomik krizin olumsuz etkilerinin aşılmasında yararlı olabilir düşüncesindeyiz.

Avrupa, 25 Haziran 2008 tarihinde yürürlüğe koyduğu "AB için Küçük İşletmeler Şartı" ile Küçük İşletmelere büyük destek, teşvik ve ayrıcalıklar sağlarken, ülkemizde küçük işletmelerin ısrarla görmezden gelinmesi gerçekten anlaşılabilir değildir.

Prof.Dr. Muhteşem KAYNAK
Gazi Üniversitesi, İİBF

2008 DÜNYA EKONOMİ KRİZİ VE TÜRKİYE'YE OLASI ETKİLERİ

GİRİŞ

Her şeyden önce şunu belirtmek gereklidir ki, dünya ekonomisinde ilk defa bir kriz meydana gelmemektedir. Dünya ekonomilerinde ege- men bir şekilde hükmünü sürdüren kapitalizmde, işin tabiatı gereği her zaman krizle karşılaşmak mümkündür. Bu nedenledir ki, aşırı üretim sonucunda 1873-98 krizi meydana gelmiş; talep yetersizliği ve aşırı üretim nedeniyle 1929-30 "büyük bunalım"ı ortaya çıkmış; petrol fiyat- larında meydana gelen aşırı yükselmeler yüzünden maliyet yönlü 1973-79 krizi doğmuş; finansal sektörlerden kaynaklanan ve gelişmiş ülkelerden gelişmekte olan ülkelere de bulaşmış olan 1994-2001 fi- nansal krizleriyle karşılaşmış ve nihayet 2007 ortalarından itibaren fi- nans kesiminde işaretleri belirmeye başlayan bugünkü 2008 krizi kar- gımıza çıkmıştır.

2008 DÜNYA EKONOMİ KRİZİ

ABD'de ipotekli konut kredisi piyasasında ortaya çıkan ve küresel- leşen 2008 krizi, beraberinde Avrupa Birliği ülkelerini olduğu kadar Uzak Doğu ülkelerini de etkilemeye başlamıştır. Kuşkusuz, bu krizden gelişmekte olan ülkeler de kendilerine düşen paydan nasibini alacak- tır. Bu nedenle, dünyanın geri kalan ülkeleri de uzun soluklu ve ağır bir durgunluk dönemine girmekte olan ABD ekonomisinden ayrışama- yacak, tersine ABD'deki durgunluğun etkisinde kalarak onunla birlikte hareket edecek ve dünya ekonomisinde bu yüzden bir yavaşlamaya yol açılacaktır.

Biraz önce de belirttiğimiz gibi, ABD kaynaklı krizin tetikleyicisi ipo-

Krizin ilk çıktığı ülke olan ABD ekonomisinin otomotiv, demir-çelik, elektrik-elektronik, vb. sektörlerinde daralmanın işaretleri şimdiden verilmeye başlamıştır. Ayrıca, 2009 yılında dünya ekonomisindeki büyümenin IMF'nin son tahmini olan % 3'ün de altında kalacağı öne sürülmektedir. Bu arada, 2009 yılında ABD'de % -1,5, Avro bölgesinde de % -1 oranında ekonomik büyümeyle karşılaşılması şaşırtıcı olmayacaktır. OECD ülkeleri işsizlik oranının da son OECD tahmininde % 6,7 olarak belirtilen düzeyi aşması beklenmektedir. Dünyanın ciddi bir durgunluk tehdidi altında olduğunu ve bunun en az 2 yıl süreceğini öne süren New York Üniversitesi'nden Prof.N. Roubini'ye göre ABD'de işsizlik oranı da % 8,5-9 düzeylerine çıkacaktır.

tekli konut kredileri olmuştur. 2002-2007 dönemindeki likidite bolluğu ortamında, FED faiz oranlarının düşüklüğü, verilen kredilerle ilgili incelemelerin yeterli düzeyde yapılmaması, küresel tasarruf fazlası nedeniyle uzun vadeli faizlerin düşüklüğü ve konut fiyatlarının artmaya devam edeceğine ilişkin yanlış beklentiler, evi olmayanları ev almaya, evi olanlara da ikinci ev ya da yazlık sahibi olmalarına, dahası geri ödeme olanağı zayıf olan kesimleri de ev almaya teşvik etmiştir. Sonunda krizle karşılaşılmasına yol açılmıştır.

Krize yol açan bu süreç şöyle işlemiştir: ABD'de ipotekli konut kredisi veren kuruluşlar, teminat olarak aldıkları konut ipoteklerini menkul kıymetlere dönüştürerek tahvil ihraç etmişler; bu sayede topladıkları paralarla yeni krediler açmışlardır. Yeterli düzenleme ve denetimlerin yapılmadığı bu süreçte, ipotekli ev kredileriyle ilgili teminatların ölçüsüz bir şekilde varlık olarak kullanılması, olağanüstü büyüklükte ve giderek sanal bir nitelik kazanan finansal kaynakların yaratılmasına ve böylece bir dizi finansal türev ürünün yaygınlaşmasına yol açmıştır. Bu şekilde, 2007 yılı sonu itibarıyla, finansal türev ürünlerin değeri devasa bir rakam olan 596 trilyon dolara ulaşmıştır. Oysa, aynı yıl elde edilen dünya hasılası yalnızca 52,6 trilyon dolardır.

Sonuçta, konut fiyatları birden inip, bu krediyi kullanan bireyler ödeme güçlüğüne düşünce, ihraç edilen tahvillerin de değeri düşmüş ve bunları ihraç eden kuruluşların mali yapıları bozulmuştur. Bu arada, konut ipoteğine dayalı olarak çıkarılan tahvilleri satın alan ve bu tahvilleri güvence göstererek diğer finans kuruluşlarından kredi talebinde bulunan kuruluşlar bu taleplerinin karşılanmasında zorlukla karşılaşmaya başlamışlardır. Böylece, güven bunalımı yaşanmaya başlanan bankalararası piyasada likidite sorunu ortaya çıkmış, nakit sıkıntısı çeken bankalar kredi bulamamaya ya da çok yüksek faiz oranlarıyla kredi bulmakla karşı karşıya kalmışlardır. Diğer finans kuruluşlarından kredi sağlayamayan ve nakit sıkıntısı çeken bankalar çareyi tüketicilere verdikleri kredileri geri çağırmakta bulmuşlardır. Ayrıca, bankalar, tüketicilere kredi de vermemeye başlamıştır. Likidite bolluğu, sonuçta likidite darlığına yol açmıştır. Neticede, konut fiyatları düşmüş, kredi sağlayamayan tüketicilerin harcamaları azalmış, üretimden tüketime tüm piyasalar daralma sürecine girmiştir.

Önce mali piyasaları saran, sonra reel piyasalara sıçrayan 2008 krizi sonucunda, dünya ekonomisi gerileme sürecine girerken, yalnızca gelişmiş ülke ekonomilerinin büyümelerinde değil gelişmekte olan ülke ekonomilerinin de büyümelerinde ciddi daralmalarla karşı karşıya kalınacaktır. Kaçınılmaz bir şekilde gelişmekte olan ülke ekonomilerinin makro ve mikro parametrelerinde de önemli düşmeler ve bozulmalar ortaya çıkacaktır.

Krizin ilk çıktığı ülke olan ABD ekonomisinin otomotiv, demir-çelik, elektrik-elektronik, vb. sektörlerinde daralmanın işaretleri şimdiden verilmeye başlamıştır. Ayrıca, 2009 yılında dünya ekonomisindeki büyümenin IMF'nin son tahmini olan % 3'ün de altında kalacağı öne sürülmektedir. Bu arada, 2009 yılında ABD'de % -1,5, Avro bölgesinde de % -1 oranında ekonomik büyümeyle karşılaşılması şaşırtıcı olmayacaktır. OECD ülkeleri işsizlik oranının da son OECD tahmininde % 6,7 olarak belirtilen düzeyi aşması beklenmektedir. Dünyanın ciddi bir durgunluk tehdidi altında olduğunu ve bunun en az 2 yıl süreceğini öne süren New York Üniversite-

si'nden Prof.N. Roubini'ye göre ABD'de işsizlik oranı da % 8,5-9 düzeylerine çıkacaktır.

Çıkış noktası finansal kesim olan bu kriz, küresel ölçekte hızla yayılmakta ve reel kesimleri de etkilemektedir. Bu nedenle, başta ABD olmak üzere gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler krize karşı çeşitli önlemler almaya ve temelde kamu kaynaklarına dayalı bir takım politika önerileri geliştirmeye çalışmaktadır. Örneğin, bankalara çok büyük çapta likidite ve sermaye sağlanması, bankaların hisselerinin satın alınması, mevduat ve kredilerin güvence altına alınması, belirli borç kağıtlarının devralınması, büyük şirketlerin kamu desteğiyle birleştirilmesi, güç durumda olan şirketlerin bir bölümüne destek verilmesi, Merkez Bankalarının eşgüdümlü faiz indirimine gitmesi, AB çerçevesinde finans alanında eşgüdümlü bir yaklaşımın belirlenmesi, finansal ürünlerde açığa satışın belirli bir süre yasaklanması ve tüketicilere destek paketleri verilmesi gibi bazı kararlar alınmaktadır. Ayrıca, gelişmiş ülkelerde, finans kuruluşlarının önemli bir bölümü geçici olarak kamu denetimine geçmiş durumdadır. Ve burada ilginç olan husus şudur ki, liberal devletler, kendi kuruluş felsefelerine de ters düşecek bir şekilde batmakta olan kuruluşlara sermaye aktararak piyasaya müdahale etmektedirler.

KRİZİN TÜRKİYE'YE OLASI ETKİLERİ

Diğer taraftan, dünya ekonomisinde meydana gelen krizin Türkiye ekonomisini etkilememesi diye bir şey de söz konusu değildir. Bütün gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeleri etkilemeye başlayan bu kriz, mutlaka bir şekilde Türkiye ekonomisini de etkileyecektir. Zaten, bir süredir bunun işaretleri de görülmeye başlamıştır. Türkiye bu krizden özellikle bir taraftan, ihracat ve turizm gelirlerinin azalması yönünde olumsuz bir şekilde etkilenirken, diğer taraftan yurtdışından kredi bulmakta görece zorlanacak, bulduğu kredilere de daha yüksek oranda faiz ödeme yükümlülüğüyle karşı karşıya kalacaktır.

En büyük dış ticaret ortağımız olan Avro bölgesi ithalat hacminin 2006'daki % 8,1'deki artış oranının IMF'nin tahminine göre 2008'de % 2,4'e ve 2009'da % 0,5'e düşecek olması, kaçınılmaz bir şekilde ihracat gelirlerimizi olumsuz olarak etkileyecektir. İh-

racat gelirlerimizde meydana gelecek düşüş ise döviz gelirlerinin azalmasına, bu da döviz kurları üzerinde bir baskının yaratılmasına yol açacaktır. İhracatta meydana gelecek gerileme, önümüzdeki aylarda bilhassa ihracata yönelik çalışan sektörlerde üretim düşmelerine neden olacaktır. Biraz sonra ele alacağımız aşağıdaki tabloda yer alan veriler de daha şimdiden bu yönde işaretler vermektedir.

İhracatta ve dolayısıyla üretimdeki daralmanın bir başka önemli sonucu, tüketim ve özellikle aramalı ithalatının azalmasıyla toplam ithalatın düşmesidir. İthalatta meydana gelecek düşüş, cari işlemler açığının düşürülmesi ve döviz kurları üzerindeki baskının hafifletilmesi yönünden ilk aşamada olumlu bir gelişme olarak karşılanırsa da, dolaylı vergi gelirlerinin önemli bir kısmının ithalattan alınan vergiler olduğu dikkate alındığında, ithalattaki düşmenin bu defa bütçe gelirlerini ve bütçe açığını olumsuz etkilemesi söz konusu olacaktır. Bütçe gelirlerinin azalması, faiz dışı fazlanın düşmesi ve borçlanma ihtiyacının artması anlamına gelecektir ki, bu da sonunda, kamunun borçlanma ihtiyacının artması ve borçlanma faizlerinin yükselmesi anlamına gelecektir.

Türkiye 2008 krizini yüksek cari işlemler açığı ve yüksek dış borçlarla karşılamaktadır. Türkiye'nin 2 yumuşak karnı, yüksek cari açıklarla yüksek dış borçlarıdır. Bu bakımdan Türkiye, 2008 cari işlemler açığını karşılamakta zaten bir sıkıntıyla karşı karşıyayken, bu sıkıntısı 2009'da daha da artacaktır. 2001 krizi sonrasında uluslararası piyasalardan ucuz kredi elde edebilen Türkiye, cari işlemler açığını, yüksek faizler nedeniyle gelen sıcak para ve şirket birleşmeleri ile özelleştirmeler için gelen doğrudan yabancı sermaye yatırımlarıyla karşılayabilmekteydi. Sıcak para, cari işlemler açığının finansmanında başrolü oynamaktaydı. Şimdi bu kanallarda daralma yaşanmaktadır. 2007 yılında 107, 1 milyar olan sıcak para miktarı Ekim 2008 itibariyle ciddi bir şekilde azalarak 59,5 milyar dolara düşmüştür. Ağustos 2008 itibariyle Türkiye'ye giren doğrudan yabancı sermaye miktarı da Ağustos 2007'ye göre 4,4 milyar azalarak 11,2 milyar dolara inmiştir. Buna göre, Türkiye'deki sıcak para hızla

Madde Adı	Ağustos 2007 Üretimi Miktarı	Ağustos 2008 Üretim Miktarı	Yıllık Değişim (%)
Margarin (Ton)	38.971	32.314	-17,1
Pastörize Süt (Ton)	18.544	15.493	-16,5
Sterilize Süt (Ton)	31.589	27.463	-13,1
Bisküvi (Ton)	43.204	38.816	-10,2
Yün İpliği (Ton)	3.328	2.912	-12,5
Pamuk İpliği (Ton)	42.376	31.055	-26,7
Sentetik İplik (Ton)	49.355	36.083	-26,9
Yünlü Dokuma (Metre)	3.057.399	2.201.867	-28,0
Pamuklu Dokuma (Metre)	47.929.602	37.424.470	-21,9
Karo Fayans (Metre Kare)	23.064.618	22.079.847	-4,3
Çimento (T) (Ton)	4.820.375	4.603.702	-4,5
Pik (Ton)	14.682	11.932	-18,7
Teneke Rulo Sac (Ton)	14.093	6.957	-50,6
Traktör (Adet)	2.260	905	-60,0
Buzdolabı (Adet)	568.391	417.334	-26,6
Çamaşır Makinası (Adet)	413.402	383.270	-7,3
Televizyon (Adet)	935.794	593.837	-36,5
Otomobil (Adet)	33.679	28.843	-14,4
Minibüs-Midibüs (Adet)	3.173	2.119	-33,2
Kamyonet (Adet)	8.805	7.595	-13,7

Kaynak: TÜİK

ülkeyi terk ederken, doğrudan yabancı sermaye yatırımı da azalmaktadır. Bu kalemler azalırken, alınan yeni borçlar artmaktadır. 2008 yılı sonunda 50 milyar dolar civarında olması tahmin edilen cari işlemler açığının kapatılması, artık eskisi gibi kolay olmayacağına benzemektedir.

Ayrıca, Haziran 2008 itibariyle 284,4 milyar dolara ulaşmış dış borçları bakımından da Türkiye'yi zor günler ve aylar beklemektedir. Özellikle toplam dış borçların % 67'sine ulaşmış olan 190,5 milyar dolarlık özel sektör borçlarının döndürülmesi bakımından sorun yaşanacaktır. Yükselen kredi maliyetleri ve döviz kurlarında meydana gelen artışlar, bilhassa yüksek döviz borçlarına sahip şirketleri çok yoracaktır.

2008 Dünya ekonomi krizi daha önce de belirttiğimiz gibi, hemen sona erecek gibi gözükmemektedir. Dolayısıyla, Türkiye'nin işi bu bakımdan kolay değildir. Türkiye'nin bu krizdeki sorunu, cari işlemler açığı ile dış borçlarını döndürülebilmesinin de

ötesinde bir konudur. Reel kesimde ortaya çıkan üretim ve ihracat daralmalarının işaretleri şimdiden görülmeye başlamıştır. Örneğin, TÜİK'in yayımladığı verilere göre, imalat sanayinin 2 önemli kesimi tekstil ve elektronik sektörlerinde 2008'in ilk 8 ayında meydana gelen üretim daralması % 17 ve % 20,5'tur. Yine TÜİK'in yayımladığı verilere göre, elektronik sanayisinde 2008'in ilk 8 ayında meydana gelen ihracat daralması % 4,9'dur. Aşağıdaki tabloda üretim miktarları düşen bazı imalat sanayi ürünlerinin 2007 Ağustos'u ile 2008 Ağustos'u arasındaki durumları verilmiştir. Reel sektörde meydana gelen bu düşmelere ilaveten, son 3 yıldır zaten ciddi bir daralma içinde görünen inşaat sektörünün bu durumu Türkiye ekonomisindeki üretim ve dolaşısıyla gelir düşüşünün daha da ciddi bir hal almasına yol açacaktır. Daralan inşaat sektörünün ekonominin genelinde üretim düşüşüne yol açması, yanı sıra otomotiv, tekstil ve hazır giyim sektörlerinin durgunluğu girmesi sonucunda, gelecek yılın büyüme oranının 2009 yılı programında hedeflendiği gi-

Türk bankacılık sektörünün aktifler bazında % 45'inin yabancıların kontrolünde olması, toplam 700 milyar civarında aktiflere sahip sektörün kabaca 300 milyar dolarının yabancı bankalara ait olduğu anlamına gelmektedir. Bankalardaki toplam 290 milyar civarındaki mevduatın da yaklaşık 130 milyar dolarlık kısmı yabancı bankaların hesaplarındadır. Dolayısıyla, kriz karşısında Türk bankacılık sistemindeki yabancıların takınacağı tavırlar da önem kazanmaktadır.

% 4 oranında değil, bunun daha altında; işsizliğin de hedeflenen % 10.4 oranında değil, bu oranın daha üstünde gerçekleşmesine yol açacaktır.

Sanayi sektörünü, bilhassa 2008 yılının son aylarında olduğu gibi 2009 yılının büyük bir kısmında da zor günler beklemektedir. İmalat sanayisindeki işletmelerin % 89,1'ini oluşturan KOBİ'leri de sıkıntılı günler beklemektedir. İşletmelerin uygun koşullarla finansman kaynaklarına erişiminin kolaylaştırılması ve bu kaynaklarda çeşitliliğin sağlanacağı, başta KOBİ'ler olmak üzere girişim sermayesi, başlangıç sermayesi ve kredi garanti sisteminin geliştirilerek işletmelerin kredi teminlerinin kolaylaştırılmasının belirtildiği Dokuzuncu Kalkınma Planı (2007-2013)'nin bu hedefleri bu kriz ortamında nasıl gerçekleştireceği merak konusudur. Küresel finans krizi nedeniyle KOBİ'lerin kredi bulmalarının zorlaştırılması ve bankaların bunlardan kredilerini erken kapamaları gibi talepte bulunmaya başlamaları bir bakıma zaten sorun içinde bulunan KOBİ'lerin daha da sorunlu bir duruma itilmeleri anlamına gelir. Bu açıdan, sanayinin vazgeçilmez paydasi olan KOBİ'lerden zor durumda olanların desteklenmeleri ve bu bağlamda Dokuzuncu Kalkınma Planında da zikredildiği gibi kredi garanti sisteminin geliştirilmesi ve kredi teminlerinin kolaylaştırılması gerekmektedir. Hele Türkiye'de KOBİ'lerin tüm işletmelerin % 99,5'ini oluşturduğu, toplam istihdamdaki payının % 61,1, yatırımlardaki payının % 56,5 ve yaratılan katma değerdeki payının % 37,7 olduğu hatırlanacak olursa bu husus daha da önem ka-

zanır. Esasen, Türk bankacılık sistemi özellikle 2001 krizinden sonra atılan adımlarla görece sağlamlaşmış yapısıyla, ekonominin mevcut krizden en az hasarla çıkması yönünde destek unsurları sağlamalıdır. Ancak, Avrupa merkezli bazı bankaların Türk bankacılık sistemine girerek önemli paylar edindiği gerçeğini de unutmamak gerekir. Türk bankacılık sektörünün aktifler bazında % 45'inin yabancıların kontrolünde olması, toplam 700 milyar civarında aktiflere sahip sektörün kabaca 300 milyar dolarının yabancı bankalara ait olduğu anlamına gelmektedir. Bankalardaki toplam 290 milyar civarındaki mevduatın da yaklaşık 130 milyar dolarlık kısmı yabancı bankaların hesaplarındadır. Dolayısıyla, kriz karşısında Türk bankacılık sistemindeki yabancıların takınacağı tavırlar da önem kazanmaktadır.

SONUÇ

2008 krizinin gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomilerini etkilediği gibi, Türkiye ekonomisini de etkileyeceği açıktır. Bu bakımdan küresel özellikteki bu krizin Türkiye'nin içinde bulunduğu durgunluğu daha da derinleştirmesi olasıdır. İlgililerin krizi önleme hususunda henüz yeterli adımları atmış olduğunu söylemek de pek mümkün değildir. Oysa, ekonominin tüm ilgili tarafları önünü görmek ister. Örneğin, yatırımcı kuruluşlar, çalışanlar, vb. gelecekte onları nelerin beklediğini bilmek isterler. Şu ana kadar da hükümetin 15.11.2008'de TBMM'de kabul edilen ve "...amacı, gerçek ve tüzel kişilere ait olup yurt dışında bulunan para, döviz, altın, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları ve taşınmazların milli ekonomiye kazandırılması" olan "Bazı Varlıkların Milli Ekonomiye Kazandırılması Hakkında Kanun" dan başka attığı bir somut adım yoktur. Bir çok yerli ve yabancı yazar tarafından da dünyada son derece önemli bir krizin yaşandığının vurgulandığı bir ortamda, hükümetin konuya gereken önemi vererek sürecin ilgili taraflarıyla da, örneğin, işveren, işçi, memur temsilcileri ve bürokratlarla görüşerek, mali, ticari ve reel kesimde yaşanan sorunları giderecek somut önlemleri bir an önce alarak, pasif savunma yerine olayların önünde gidecek proaktif bir tutum benimsemelidir.

S.Cüneyt YEŞİLKAYA
TESK Vergi Danışmanı

KÜRESEL EKONOMİK KRİZ, TÜRKİYE'YE ETKİSİ VE ALINMASI GEREKEN ÖNLEMLER

Bir ekonomik krizin daha Türkiye'nin gündemine oturduğu bu günlerde, herkesin aklından geçen çok sayıdaki soru, "neler oluyor?" ve "neler olacak?" şeklinde özetlenebilir. Bu yazımda, ekonomik krizin ne olduğunun, dünyada ne gibi gelişmeler yaşandığını ve Türkiye'ye olası yansımaların neler olabileceğinin üzerinde duracağım.

Ekonomik Kriz Nedir?

Öncelikle ekonomik krizin ne olduğundan biraz bahsetmek yerinde olacaktır. Ekonomistlerin büyük bir çoğunluğu, son günlerde bir ekonomik kriz tanımlaması yapma yarışındalar. Dalgalanma diyen var, borsa düşüyor, faiz ve döviz yükseliyorsa bu bir krizdir diyen var. Bana göre, kriz için tek bir tanımlama yapmak hem çok zor, hem de gereksiz. Krizin tanımı kişiden kişiye değişir. Şöyle ki, siz eğer işsiz kalmıyorsanız, Türk ve dünya borsaları rekor kırsa ne olur, döviz dip yapsa ne olur. İşsiz kalan kişi için bu durum bir ekonomik krizdir. Nitekim biz, iki yıldır esnafın tarihi bir krizde olduğunu söylüyorduk ama kimseye dinletemiyorduk. Neden? Çünkü borsa yükseliyor, döviz düşüyordu.

Tersi de olabilir. Sizin bütün birikiminizin dövizde olduğunu varsayalım. Döviz fiyatları almış başını giderken, sizin de servetiniz hızla artıyor demektir. Borsa düşmüş, dolar fırlamış kime ne? Hatta daha da fırlasın demez misiniz içinizden?

O halde, ekonomik kriz için illa ki bir tanım yapmak gerekirse, bir genelleme yaparak, "ekonomideki gelişmelerin, toplumun belli bir çoğunluğunu olumsuz yönde etkilemesidir" dersek yanlış olmaz sanırım.

Bir de farklı araçlara göre, özel bir tanım yapılabilir. Örneğin, 2000

Kasım ve 2001 Şubat aylarında faizlerin yüzde 4000'lere kadar çıkmasını, faiz krizi olarak tanımlayabiliriz. Dövizin hızlı yükselişini de döviz krizi vb. gibi...

Şu anda olanlarsa, bütün bunlardan biraz daha farklı. Bugünkü durumu bir örnekle açıklamakta fayda var.

Diyelim ki aylık geliriniz 1.000 YTL olsun. Gelirimize göre, mütevazı bir yaşam sürerken, hiç beklenmedik bir anda, birisi sizin gelirinize olağanüstü bir zam yapıp 10 bin YTL'ye çıkarsın. Doğal olarak harcamalarınız artacak ve yaşam standardınız yükselecektir. Ancak, bir süre sonra gelirinizi tekrar 1.000 YTL'ye indirmeye kalktıklarında, eski mütevazı yaşamınıza dönmeniz çok zor olur ve kendinizi bir ekonomik krizin içinde bulursunuz.

Dünyada Neler Oluyor?

Dünyada da olan özetle bu. Şimdi olayın biraz daha detayına girelim.

11 Eylül saldırılarından sonra Amerika Birleşik Devletlerinde giderek artan bir durgunluk süreci başladı. Ucuz Çin mallarının ve Hindistan'daki ucuz hizmetlerin de etkisiyle Amerikan halkının, Amerikan ürünlerini tercih etmemesi ve harcamalarını kısıması, Amerikan Merkez Bankası'nı (FED), faiz indirmeye zorladı. (Faiz indiriminin mantığı şu: Paranızı bankaya yatırdığınızda enflasyonun altında bir faiz alırsanız, paranız durduğu yerde değer kaybediyor demektir. Bu nedenle, bankada değer kaybedeceğine harcamayı tercih edersiniz.) Ancak, faiz indiriminin bir başka sonucu da şudur: Eğer paranızı harcamayı tercih etmiyorsanız ve dünyanın herhangi bir ülkesinde, sizin ülkenizdekinden daha yüksek bir faiz varsa, paranızı o ülkeye transfer eder ve orada değerlendirme yolunu seçebilirsiniz. Parasını Amerikan dolarına yatıranlar, çoğunlukla bu ikinci yolu seçtiler. Yani, doları bozdurdular, Avrupa'da Euro'ya, Türkiye'de YTL'ye, Brezilya'da Real'e, Çin'de Yuan'a, Rusya'da Ruble'ye, Hindistan'da Rupi'ye çevirerek, bu para birimleri üzerinden faiz elde etmeye başladılar. Dolayısıyla, dolar tüm dünyada hızla değer kaybetmeye ve diğer ülkelerin para birimleri de dolar karşısında hızla değer kazanmaya başladı.

Türkiye'nin yabancı sermaye çekmek amacıyla faizleri yükseltmesinin ve bunun sonucunda

1.70'lere kadar çıkan doların 1,15'e kadar inmesinin nedeni de budur.

Dolar Düştü, Petrol Fiyatları Uçtu

Amerikan dolarının hızlı değer kaybının bir başka sonucu daha oldu. Çıkardıkları petrolü Amerikan Doları üzerinden satan ülkeler, doların hızla değer kaybetmesiyle zarar etmeye başlayınca, petrol fiyatlarının yükselmesi için her yolu denediler. Ve sonuçta, 2003 yılında 25 – 30 dolar seviyesindeki petrol fiyatları önce 80 – 90 dolara ve daha sonra da 160 dolara kadar çıktı. Petrol fiyatlarındaki bu aşırı yükseliş nedeniyle başta Arap ülkeleri olmak üzere, petrole yatırım yapan kesimlerde müthiş bir zenginlik ortaya çıktı. Öyle ki, sadece petrolün fiyat artışından dolayı fazladan kazanılan para trilyonlarca doları buldu.

Yukarıda, krizle ilgili verdiğim örneği hatırlayın. Gelirin önce artması (Bin YTL'den 10 bin YTL'ye) ve arkasından yeniden eski seviyesine (Bin YTL'ye) düşmesi krizdir demiştim. İşte dünyadaki zenginleşmenin ilk halkası bu şekilde oldu.

Dünya Borsaları Rekor Üstüne Rekor Kırdı

Petrole yatırım yaparak muazzam para kazananlar, bu paraları yatırıma çevirmeye başladılar. Haydan gelen huya gider mantığıyla, para en çok dünya borsalarına aktı. Bizim borsamız 58 bin'e kadar çıktı. Ayrıca, devletlerin tahvil ve bonolarına, mevduat faizlerine ve riski yüksek bazı yatırım araçlarına yapılan yatırımlar, haliyle başkalarına da para kazandırdılar. (Zenginleşmenin ikinci halkası)

Gayrimenkul Fiyatları da Uçtu

Hem ülkelerin, hem de bireylerin geliri gözle görülür bir şekilde artarken, tüketim de aynı şekilde artıyordu. Profesyonel yatırımcılar, riskli araçlara yatırım yapmayı tercih ederken, amatör, düşük gelirli kişilerse en çok gayrimenkul almayı tercih ettiler. Amerika'da da, Türkiye'de de gayrimenkule olan talep ve dolayısıyla ev fiyatları hızla artmaya başladı. 2005 ve 2006 yılında Türkiye'de konut fiyatlarının aşırı artmasının nedeni buydu. Bu arada inşaatçılar, çimentocular, demir – çelikçiler zenginleştiler. (Zenginleşmenin üçüncü halkası) Bu arada, 80 - 100 bin YTL'ye aldığı evi bir – iki yıl içinde 300 – 350 bin YTL'ye satanlar da bir başka zenginleşen grup oldu.

Gayrimenkul fiyatlarının artmasının Amerika'daki etkisi, bizden çok farklı idi. Amerika Birleşik Devletleri'nde ipotekli konut finansmanı yöntemiyle (mortgage) kredi temini iki farklı şekilde idi. Teminatı sağlam ve geliri yüksek kesim daha düşük ve sabit faizle mortgage kredisi alırken, teminatı olmayan ve geliri düşük olanlar, değişken faizli kredi kullandılar. Daha doğrusu mortgage firmaları tarafından kullandırıldı.

Şemsiyenin Tersine Döndüğü Nokta

Bu noktada da geri dönüş başladı. Petrol fiyatlarının yükselmesiyle enflasyon da yükselmeye başlayınca düşük geliri olanlar borçlarını ödeyemediler ve evlerine konulan ipotek nedeniyle evleri satışa çıkarıldı. (Fakirleşmenin ilk halkası)

Bu aşamada, bir başka gerçek de ortaya çıkmış oldu. Değeri 150 bin dolar olarak tespit edilen ve bu tutar kadar kredi verilen evin değerinin 70 – 80 bin dolar olduğu ortaya çıktı. Mortgage firmaları bir taraftan alacaklarını alamıyor, diğer taraftan hacze-derek satışa çıkardıkları evleri satamıyorlardı. Bu durum, önce mortgage firmalarının ve arkasından da kredi veren yatırım bankalarının birer birer batmasına neden oldu. (Fakirleşmenin ikinci halkası) Bu aşamada ortaya çıkan bir diğer gerçek de, Amerika'daki BDDK benzeri kurumun, bankaları denetleme görevini yeterince yerine getirmemiş olması. Sonuçta Amerika'nın TMSF'si Federal Mevduat Sigorta Birliği (FDIC), bankalara ve firmalara el koymaya başladı. Ancak bu çok kolay bir iş değildi. Çünkü, birincisi, Amerika Birleşik Devletleri'ndeki banka sayısı yaklaşık 2.700 adet, ikincisi, sadece bankaların yılın ilk 9 ayındaki zararı 600 milyar doların üzerinde. Yıl sonunda bu zararların 1 trilyon doları bulması bekleniyor.

Dolar Yeniden Yükseldi,

Petrol Fiyatları Düştü

Diğer taraftan, Amerika'da bankaların geldiği durum ve nakit sıkıntısı, daha önce Amerikalıların, Amerika dışındaki ülkelere yapmış oldukları yatırımları tekrar kendi ülkelerine çekme ihtiyacını doğurdu. Böylelikle, bir çok farklı ülkenin para birimi üzerinden yapılan yatırımlar dolara çevrilmeye başlayınca dolar yeniden değer kazanmaya başladı. Petrol fiyatlarının yükselmesinin en büyük nedeni dolardaki değer kaybıydı ve doların değer kazan-

ması ve talebin azalması nedeniyle petrol fiyatları hızla düşüşe geçti. Petrole yatırım yapanların kaybı başladı. (Fakirleşmenin üçüncü halkası)

Kriz Avrupa ve Asya'ya Sıçradı

Amerika'daki gayrimenkul ve bankacılık sektöründeki kriz, dolaylı olarak önce Avrupa, arkasından Asya'ya sıçramaya başlayınca, bu ülkelerdeki gayrimenkul fiyatları ile çimento ve demir çelik fiyatları düşmeye başladı. Bankalar zora girdi. İnşaatçılar, çimentocular, demir – çelikçiler zarar etmeye başladılar. (Fakirleşmenin dördüncü halkası)

Türkiye'de 300 – 350 bin YTL'ye ev alanlar, şimdi bunları 200 bin YTL'ye satamıyorlar. Uzmanlar, konut fiyatlarının daha da düşebileceğini söylüyorlar.

Dünyada ve Türkiye'de durum bu. Peki bundan sonra neler olabilir.

Açıkçası, dünyada yeniden bir zenginleşme sürecinin başlaması imkansız görünüyor. Türkiye'de ise özel sektörün dış borçları inanılmaz seviyede (190 milyar dolar). Cari açık, olağanüstü yüksek (50 milyar dolar). Özel kesimin tasarrufları son yılların en düşük seviyesinde. Kredi kartı borçları ve ödenmeyen tüketici kredileri son derece yüksek seviyede. Yatırımlar durmuş durumda. İşsizlik artmaya devam ediyor.

Tüm bunlara bakınca Türkiye'yi, özellikle 2009 yılında çok zor günlerin beklediği söylenebilir. Hatta, dünyada hafif bir toparlanma başlasa bile Türkiye'de tersine bir gidiş daha olası görünüyor.

Neler Yapılmalı?

Öncelikle, borçlar hızlı bir şekilde kapatılmalı ve yeniden borçlanılmamalı. Özellikle de döviz bazında kesinlikle borçlanılmamalı.

Bununla beraber, sonucu iyi analiz edilmeyen (ölü) yatırımlara girilmemeli ve varlıklar nakit olarak tutulmalı.

Ayrıca, kredi kartlarının borçları mümkün olduğunca çabuk kapatılmalı ve taksitli borçlanmaya gidilmemeli.

AHİLİK KÜLTÜRÜ HAFTASI VE ESNAF BAYRAMI KIRŞEHİR'DE KUTLANDI

Kırşehir'de kutlanan 21. Ahilik Kültürü Haftası ve Esnaf Bayramı kapsamında

Ahi Meydanı'nda düzenlenen kutlamalara katılan Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'e,

Ahi şeddini Kırşehir Esnaf Kefalet Kooperatifi Başkanı ve "Ahi Babası"

Mustafa Karagüllü ile TESK Genel Başkanı Bendevi Palandöken giydirdi.

Cumhurbaşkanı Gül tarafından da Palandöken'e "Ahilik Kaftanı" giydirildi.

Daha sonra Ahi babası Mustafa Karagüllü tarafından "Ankara'nın Ahi

Babası" sıfatıyla Sanayi ve Ticaret Bakanı Zafer Çağlayan'a şed giydirildi.

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül de, yaptığı konuşmada Türkiye'de yapılacak çok iş olduğunu belirterek, "El birliği içerisinde bunları başaracağız" dedi.

Ahilik Haftası'nın sadece kültürel bazda ele alınmamasını, geçmişteki değerlerin günümüzde yaşatılması gerektiğini belirten Cumhurbaşkanı Gül, "Sadece geçmişimizde görünen, onları anan bir tarzda geçmemesi gerekir. Çağlar, dünya, Türkiye değişiyor. Türkiye'de o güzel değerleri bugünün gerçekleri çerçevesinde uyarlamamız gerekir. Bütün değerleri gerçekleştirdiğimizde şikayetlerimiz azalacak, yolsuzluklar, hırsızlıklar olmayacak, hak yenmeyecek. Yapılan işi daha iyi yapacağız. Herkes yaptığı işi en iyi şekilde yaparsa o zaman Türkiye topyekün güçlü olacak, ekonomisi daha büyük olacak, hepimizin işi daha iyi olacak. Hepimiz çok daha zengin olacağız, refah söz konusu olacak. Burada Sanayi Bakanlığı'nın değerli yöneticileri ve esnaf ve sanatkarların temsilcileri bulunuyor. TBMM'de seslendirdiğim konuyu tekrarlamak istiyorum. Ahilik teşkilatı önce öğretmekle başladı ama ondan sonra sadece öğreten, konuşan insanlar olmadılar. İş yapan insanlar oldular. Ahi Evran da sanatkardı. Bir işletme başlattı. İnsanlara yardımcı olmaya başladı. Sonra gelişti. Onu gören birçok insan sadece geleneksel bir şekilde hayatını kazanmaktan ayrıldı, iş yapmaya başladı. Kimi duvarcı, derici oldu, o günün şartları neyi ge-

rektiriyorsa o işlere yöneldiler. Bu Osmanlı İmparatorluğu'nda gelişerek daha sistemli hale geldi. Localar kuruldu. Esnafa bugünün sertifikaları, yani beratlar verildi. 'Sen bu işi yi yapıyor musun, ispatla' dendi. İş öğrenmesi için dersler verildi, çıraklıklar oldu. O günkü localar bu beratları verdi. O günden kalan binaları görüyoruz. Hepsi sanat eseri, ince işler. Bugün bazı binalarımızın ne kadar gelişigüzel yapıldığını görüyoruz. Eğitim dediğimizde sadece kitap okuyan veya lise, üniversite bitiren kişiyi anlamamamız lazım. Bir işi yapmayı öğrenmek ve öğretmek de iyidir. 'Ben en iyi hangi işi yapıyorum?' deseniz eminim çoğunuz cevap veremeyeceksiniz".

Meslek erbabının azaldığının altını çizen Gül, "Herkes adeta mesleksiz. Herkes, 'Her işten anlarım' diyor ama bir işten çok iyi anlayan insan sayısı azaldı. Bir yandan herkes iş arıyor, bir yandan büyük şirketler iş bilen insan arıyor. Çok iyi duvarcı, demirci arıyorlar. İşin iyisi, kötüsü olmaz. Bir işi kim iyi yapıyorsa onun başı daima diktir, aranan insandır. İşin iyisi kötüsü olmaz bir işi en iyi kim yapıyorsa o aranan insandır. Ciddi kurslar açmak lazım eğitimler vermek lazım. Herkesi iş güç sahibi yap-

mak istiyorsak önce bir işi iyi yapmasını öğretmemiz gerekir. İş iyi yapana bu büyük Türkiye topraklarında her zaman iş var" diye konuştu.

Türkiye'de yapılacak çok işler olduğunu kaydeden Gül, "Elbirliği içinde başaracağız. Bugünlerde dayanışmaya, sevgiye çok daha fazla ihtiyaç var. Dünyanın en zengin ülkelerinde ne büyük panikler söz konusu. Şükür bizde bunları görmüyoruz ama dünya birbirine iyilik ve kötülükleri çabuk iletiyor. Hepimizin dikkatli olması, hazırlıklı olması lazım. Eminim bununla ilgili tüm tedbirler en iyi şekilde alınıyor. Sizlerle olmaktan duyduğum mutluluğu bir kez daha ifade ediyorum. Kırşehir her zaman gelip geçtiğim yerlerden biridir. Her zaman hemşehrilerim olarak ifade ediyorum ve inanarak söylüyorum çünkü böyle. Türkiye'nin dört bir yanının birbirinden farkı yok. İstedığınız yere gidip oralarda yaşayabilirsiniz. Vatanımızı milletimizi topyekün yükseltmek için gece gündüz hepimizin çalışması gerekiyor" dedi.

Tuncer KILIÇ
TESK Teftiş Kurulu Başkanı

ESNAF VE SANATKAR MESLEK KURULUŞLARININ TASARRUFLARININ VE MALİ KAYNAKLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Kamu kaynaklarının etkin ve verimli kullanılması ile kapsama dahil olan kamu kurum, kurul, üst kurul, kuruluş ve idarelerin nakit kaynaklarının izlenebilmesini teminen 22 Ağustos 2008 tarihli Resmi Gazete’de kamu haznedarlığı uygulamasına ilişkin esas ve usulleri belirleyen Kamu Haznedarlığı Genel Tebliği yayınlandı.

Kamu bankaları, mazbut (yönetimi devlet tarafından ele alınmış) vakıflar, özel kanunla kurulmuş kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve bunların üst kuruluşları (esnaf ve sanatkar meslek kuruluşları bağlamında; oda, birlik, federasyon ve Konfederasyon) ile kefalet ve yardımlaşma sandıkları kapsam dışında olmak üzere genel bütçe kapsamındaki idareler, özel bütçeli idareler, döner sermayeler, fonlar, belediyeler, il özel idareleri, sosyal güvenlik kurumları, bütçeden yardım alan kuruluşlar, özel kanunla kurulmuş diğer kamu kurum, kurul, üst kurul ve kuruluşları, kamu iktisadi teşebbüsleri ve bu sayılan kurum ve kuruluşların bağlı ortaklıkları, müesseseleri ve işletmeleri ile birlikleri Tebliğ hükümlerine tabi tutulmuştur.

Tebliğ kapsamında bulunan bütün kurum, kurul, üst kurul, kuruluş, teşebbüs ve bunların bağlı ortaklıkları, müessese ve işletmeleri ile birliklerinin kendi bütçeleri veya tasarrufları altında bulunan her türlü mali kaynaklarını;

- TCMB, T. C. Ziraat Bankası, T. Halk Bankası veya T. Vakıflar Bankası’nda açtıracakları hesaplarda değerlendirecekleri,
- TCMB veya muhabiri olan bankada açılacak YTL cinsi
- vadesiz hesaplarda tutmakla yükümlü oldukları öngörülmüştür.

Refahyol Hükümeti’nin işbaşında olduğu dönemde de Kamu Haznedarlığı Genel Tebliği çıkarılmış, ancak bugünkünden farklı olarak kamu kurumu niteli-

ğindeki meslek kuruluşlarını da kapsamına almış ve bunların kendi bütçeleri veya tasarrufları altında bulunan her türlü mali kaynaklarını kamu bankalarında tutma yükümlülüğü getirilmişti.

Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının yoğun tepkileri üzerine hükümet geri adım atmak zorunda kalmış, söz konusu kuruluşlar tebliğ kapsamından çıkarılmış ve sonuçta bu kuruluşların mali kaynaklarını ve tasarruflarını kamu bankalarında tutma yükümlülüğü ortadan kalkmıştı.

Bugün itibariyle kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kendi bütçeleri ve tasarrufları altındaki her türlü mali kaynaklarını hiçbir sınırlamaya tabi olmadan, dilediği bankada hesap açmak ve dilediği araca yatırmak suretiyle değerlendirebilmekte ve bunun önünde herhangi bir yasal engel bulunmamaktadır.

Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, bütçelerini ve tasarrufları altında bulunan her türlü mali kaynaklarını dilediği bankada tutma, dilediği araçlarda değerlendirme hakkı bulunduğu halde, tebliğ kapsamında yer alan kurum ve kuruluşlar kaynaklarının değerlendirilmesinde aşağıdaki araçlardan;

- YTL cinsi vadesiz mevduat,
- YTL cinsi vadeli mevduat,
- DİBS (Devlet İç Borçlanma Senedi)'ni kullanmak zorundadır.

Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının bütçelerini ve tasarrufları altında bulunan mali kaynaklarını nerede ve hangi araçlarda değerlendirecekleri konusunda herhangi bir sınırlandırma veya yükümlülük bulunmaması, söz konusu mali kaynakların istenilen her yerde ve her yatırım aracında değerlendirilebileceği anlamına gelebilir mi?

Esnaf ve sanatkar meslek kuruluşları bağlamında soruyu daha açık ve somut bir şekilde sorarsak; oda, birlik, federasyon veya Konfederasyon, tasarrufu altında bulunan mali kaynaklarını yatırım fonlarına, İMKB'de işlem gören şirketlerin hisse senetlerine veya diğer sermaye piyasası araçlarına yatırabilir mi, veyahut da bu kaynakları yabancı paraya çevirip döviz olarak tutabilir mi?

Daha sıra dışı ve mizahi boyutu da bulunması bakımından, denetimlerde karşılaştığımız ve münferit bir olay olarak nitelendirilebilecek olayda olduğu gibi; odaya ait borçlardan kurtulmak amacıyla odaya ait paralarla milli piyango bileti almak ve para kazanacağını düşünerek oda parasını şans oyunlarına yatırmak olanaklı mıdır?

Elbette esnaf ve sanatkar meslek kuruluşlarının yöneticileri, kuruluşa ait mali kaynakları ve tasarrufları diledikleri yerde ve yatırım aracında değerlendirebilirler. Ancak bu kaynaklar değerlendirilirken çok önemli bir faktörün; Mali kaynağın değerlendirileceği yatırım aracının riski ve buna bağlı olarak ortaya çıkabilecek muhtemel zararın dikkate alınması gerekir

Nitekim 5362 sayılı Yasa'nın 59'uncu Maddesi'nde de; esnaf ve sanatkar meslek kuruluşlarının yetkili organlarının üyeleri ve genel sekreterleri ile personelinin görevlerini yerine getirirken görevleri ile ilgili suç teşkil eden fiil ve hareketlerinden ve özellikle bu kuruluşların paraları ile para hükmündeki evrak, senet ve diğer malları aleyhine, bilanço, kesin hesap, rapor, diğer her çeşit evrak ve defterleri üzerinde suç işledikleri takdirde, bu suçlardan dolayı, adli olarak kamu görevlileri gibi ceza göcekleri hüküm altına alınmış ve genel anlamda kuruluş aleyhine bir zararın doğması zarara sebep olan sorumluların ceza görmesi için yeterli sayılmıştır.

Dolayısıyla esnaf ve sanatkar meslek kuruluşları, kendilerine ait mali kaynaklarını ve tasarruflarını değerlendirirken temel ilke ve yaklaşım olarak risk içeren yatırım araçlarından kaçınmayı benimsemelidir. Risk içeren araçlara yatırım yapıldığında, sonuçta ortaya çıkan zarara eylem ve işlemleriyle sebebiyet verenlerin 59'uncu madde hükümlerine göre bu zarara katlanmak zorunda kalacakları aşikardır.

Unutmamak gerekir ki, gelir elde edildiğinde esnaf-sanatkar meslek kuruluşuna; zarara sebebiyet verdiğinizde ise size yazılır.

SICAK HAVA BALONU PİLOTLUĞU

Balon dendiği vakit aklımıza özel günlerde süs için kullandığımız veya çocuklarımızın çok sevdiği uçan balonlar gelir. Ancak şimdi konumuz olan "sıcak hava balonu"nu gözümüzde canlandırmamız oldukça zordur. Ülkemizde pek bilinen bir konu olmamasına rağmen çoğu ülke balonculuk konusunda önemli faaliyetler yürütmektedir.

Ülkemizde ise Türk Hava Kurumu büyük uğraşlar sonucu 1996 yılında 1. Dünya Hava Oyunları Balon test yarışmasını Kapadokya'da icra etmiş ve dünya çapında tanınmış balon pilotlarını Türkiye'ye getirmişti. Test yarışmalarının akabinde 1997 yılında Türk Hava Kurumu 1. Dünya Hava Oyunlarını gerçekleştirerek dünya çapında büyük bir başarı kazandı.

Bütün bu çalışmalar sonucunda diğer ülkelerdeki balon pilotları ve balon sporuyla ilgilenen insanlar Kapadokya'nın balon konusunda ne kadar mu-

azzam bir yer olduğunu öğrenerek bu tespiti diğer insanlarla paylaştılar. Bu sayede Peri Bacalarıyla ünlü Kapadokya balon uçuşuyla da özdeşleşti. Güney Kore'den Kanada'ya, Japonya'dan Amerika'ya yüzlerce turist, balonla Kapadokya'da uçabilmek ve bir tabiat harikası olan Peri Bacalarını gökyüzünden seyredebilmek için Türkiye'ye akın etti.

Balon uçuşları şu anda ülkemizde sadece Kapadokya bölgesinde gerçekleştirilmesine rağmen uçuşlar yılın büyük bir bölümünde yapılabilmekte ve bugün birçok şirket bu bölgede uçuşlarına devam etmektedir. Bu durumun ortaya çıkarttığı iş gücü talebi ise Türk Hava Kurumunun yetiştirdiği balon pilotları tarafından karşılanmaktadır.

Normal şartlarda sportif havacılığın her alanında ücretsiz kurslar veren THK balon pilotu adaylarına ayrı bir prosedür uygulamaktadır. THK, balon pilotluğu kurslarını bünyesindeki ticari işletmesi olan "Gökçen Havacılık İşletmesi" vasıtasıyla vermekte-

dir. Kursun ticari bir niteliğinin olması, derslerin bire bir yapılması ve kullanılan malzemenin kolay yıpranabilir özellikte olması gibi nedenlerle "Gökçen Havacılık İşletmesi" verdiği bu kurstan belli bir bedel almaktadır.

Belli bir eğitim sürecinden geçen öğrenciler kurs bitiminde "Balon Pilotu" unvanını almaktadır. Balon Pilotları toplum içinde saygın bir konumda olmalarının yanı sıra ücret konusunda da tatmin edici bir yere sahiplerdir. (* Zaman içinde değişen koşullar balon pilotlarının kazandıkları ücretleri olumlu-olumsuz etkileyebilir)

Türk Hava Kurumu'nun balon pilotluğu esasları şu şekildedir.

TEKNİK BİLGİLER :

Balon propan gazı ile çalışan ve kubbesi 30x30 m.lik bir alanı kaplayan hava aracı olup ısınan havanın yükselmesi prensibine bağlı olarak uçar. Balonun kubbesi öncelikle soğuk hava ile doldurulur ve daha sonra bu havanın ısıtılması sonucu uçuş sağlanır. Kubbe kumaşı havayı geçirmeyen özel bir kumaştan yapılmıştır. Sepeti ise çok sağlam ve esnek olan bambudan imal edilmiştir.

1. KURS YERİ:

KAPADOKYA/NEVŞEHİR

2. KURS ESASLARI :

Balon Ticari Pilot Kursu; Kapadokya/Nevşehir'de verilecektir.

Kursa katılmak isteyen adaylar kursun başlamasından bir gün önce kurs yerine gelerek kayıt işlemini tamamlamak zorundadır.

Kursiyerler kursa gelirken uygun spor kıyafeti (asgari eşofman ve spor ayakkabısı) getirmesi zo-

runludur. Kursun 20 gün içerisinde tamamlanması planlanmıştır.

Kursa devamlılık ve THK uçuş ve disiplin kurallarına riayet esastır.

Teorik dersler uçuşla birlikte devam edecektir.

Kursiyerlerin Sigortası; bedeli kursiyer tarafından karşılanmak kaydıyla

THK tarafından yaptırılabilir.

KURSA KATILIM ŞARTLARI:

1. 17 yaşını bitirmiş olmak,
2. En az lise mezunu olmak,
3. Boy: 1.60 m ile 1.90 m arasında olmak,
4. Kilo: 45 kg ile 90 kg arasında olmak,
5. Sağlıklı olmak.

İSTENİLEN BELGELER :

1. Sağlık Raporu (Sivil Havacılığın ön görmüş olduğu bir hastaneden alınacak ve karar hanesine

"ICAO EK-1'e GÖRE BALON PİLOTLUĞUNA ELVE-RİŞLİDİR" ibaresi bulunacaktır)

2. Taahhütname
3. Diploma veya Öğrenim Belgesi Fotokopisi
4. Nüfus Cüzdanı Fotokopisi
5. Kan Grubu Belgesi (aslı veya fotokopisi)
6. 6 adet Vesikalık fotoğraf (son

6 ay içerisinde çekilmiş)

7. Cumhuriyet Savcılığından Adli Sicil Kaydı (Sabıka Kaydı)

Uçak ve Balon pilotluğu konusunda detaylı bilgiler "Gökçen Havacılık İşletmesine" ait www.thkgokcen.com.tr adlı internet sitesinde, Türk Hava Kurumunun verdiği sportif havacılığın diğer dallarındaki ücretsiz kurslar için detaylı bilgi ise Türk Hava Kurumunun www.thk.org.tr adlı internet sitesinde bulunmaktadır.

Haber : İsmail ÇANAK • Fotoğraf : Orhan Özgülbaş

S.Cüneyt YEŞİLKAYA
TESK Vergi Danışmanı

KİRALARDAN SONRA ÜCRETLER DE BANKALARA YATACAK

İşyeri kiralari ile 500 YTL'yi aşan konut kiralariinin bankalardan ödenmesine 1 Kasım 2008 itibariyle başlandı. 18 Kasım tarihli Resmi Gazetede yayımlanan bir başka yönetmelikle, ücretlerin de bankalardan ödenmesi konusunda işverenlere zorunluluk getirildi.

Yönetmeliğe göre, İş Kanunu kapsamında çalışan işçilerin ücretlerinin 1 Ocak 2009'dan itibaren bankalardan ödenmesi gerekiyor.

Tepkiler Büyük

Ücretlerin bankalardan ödenmesini zorunlu kılan yönetmeliğe karşı en büyük tepki, ödemelerde herhangi bir miktar sınırlamasının olmaması. Tutarı ne kadar olursa olsun, işçilere yapılan tüm ödemelerin bankalardan yapılması zorunlu. Örneğin, akşam mesai saati bitmiş, bankalar kapanmış ve siz yanınızda çalışan işçinize 5 YTL yol parası vermek istediniz. Bu 5 YTL'yi dahi elden vermeniz halinde her işçi için 100 YTL tutarında cezaya muhatap kalabilirsiniz.

Esnaf ve Sanatkarların Çoğu Kapsam Dışında

Bu konuda, esnaf ve sanatkarlar, diğer işverenlere kıyasla biraz daha avantajlı. Birincisi, uygulama, İş Kanunu kapsamında çalışan işçiler için geçerli ve 3 kişiden daha az işçi çalıştıran esnaf ve sanatkarlar

İş Kanunu kapsamında değil. İkincisi, bu zorunluluk 10 kişi ve üzerinde işçi çalıştıran işyerlerini kapsıyor. Dolayısıyla esnaf ve sanatkarların çok büyük çoğunluğu bu uygulamanın kapsamında değil.

Bankalardan ödeme zorunluluğu sadece ücretle sınırlı değil. İşçilere yapılacak her türlü ödemenin bankalardan yapılması gerekiyor. Bir başka ifadeyle ödemenin, tazminat, avans, prim, ikramiye veya başka bir adla yapılması, bankalardan ödenmesine engel değil.

“Yönetmelik Yasal Değil”

Ücretlerin bankalardan ödenmesi ile ilgili yönetmeliğe bir başka tepki de, bu yönetmeliğin yasaya uygun olmaması.

Yönetmeliğin dayanağı olan İş Kanununun 32. maddesinin 3. fıkrasında, “İşçinin ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkakının özel olarak açılan banka hesaplarına yatırılmak suretiyle ödenmesine ilişkin diğer usûl ve esaslar anılan bakanlıklarca müştereken çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir” deniliyor. Maddede sözü edilen bakanlıklar, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığından Sorumlu Devlet Bakanlığı. Oysa yönetmelik, sadece Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından yayımlanmış durumda. Konuya bu yönüyle bakıldığında, yönetmeliğin yasaya aykırı olduğu iddia ediliyor.

Kayıtdışı İstihdama Çözüm Olmaz

Ücretlerin bankadan yatırılması, kayıtdışı istihdama çözüm olması amacıyla yapılmış bir düzenleme. Ancak, uygulamanın kayıtdışı istihdama çözüm olup olmayacağı biraz tartışmalı. Nitekim benzer bir düzenleme de gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, 8.000YTL'nin üzerindeki her türlü ödemelerinin bankalardan yapılması konusunda getirilmişti.

Bu uygulamanın başarılı olduğunu söylemek mümkün değil. Öyle ki, belgesiz bir satışın ödemesi nasıl ki bankadan yapılmıyorsa, sigortasız çalışan bir işçinin ücreti de bankadan ödenmeyecektir. Hal böyle iken, tam da bir finansal krizin ortasında yapılan bu düzenlemenin zamanlamasının son derece yanlış olduğunu söyleyebiliriz.

DEFTER TASDİKLERİNİ UNUTMAYINI

Bir yılın daha sonuna geliyoruz. Esnaf ve sanatkarların 2009 yılında kullanacakları ticari defterlerin, 31 Aralık akşamına kadar noterlere tasdik ettirilmesi gerekiyor.

Gelir vergisinden muaf olanlar ile kazancı basit usulde tespit edilen esnaf ve sanatkarlar, ilgili kanunlar gereğince defter tutmak zorunda değiller. Bunların dışında kalanlar ise defter tutma yükümlülüğü açısından iki gruba ayrılıyorlar.

Vergi Usul Kanununa göre birinci sınıf tüccar sayılan esnaf ve sanatkarlar, 2009 yılında kullanacakları yevmiye defteri, defter-i kebir ve envanter defterini 31 Aralık 2008 günü akşamına kadar notere tasdik ettirmeleri gerekiyor.

İkinci sınıf tüccarlar ise, sadece işletme defteri tutmak ve bunu da kullanmadan önce notere tasdik ettirmek zorundalar. 2009 yılında kullanılacak işletme defterinin de yine 31 Aralık 2008 akşamına kadar esnaf ve sanatkarların işyerlerinin bulunduğu, sabit bir işyeri olmayanların ise ikametgahlarının bulunduğu yerin noterine tasdik ettirilmesi gerekiyor.

Ara Tasdik

2008 yılında kullanılan defterlerin bir kısmının boş kalması durumunda, bu defterler 2009 yılında da kullanılabilir. Bunun için 2008 yılı işlemlerinin tamamının defterlere işlenmesi ve 2009 yılı Ocak ayında ara tasdik yaptırılması yeterli.

BUNLARI ...

Esnaf ve sanatkarların, bağlı oldukları meslek odalarına ödedikleri aidatları ticari kazancın tespitinde gider yazabildiklerini...

...BİLİYOR MUYDUNUZ?

Ersen YAVUZ

TESK Genel Başkan Danışmanı

ESNAF VE SANATKAR KAVRAMLARI ÜZERİNE ...

Esnaf; günlük yaşamda farklı anlamlar yüklenen kavramlardan birisidir. Halk arasında esnaf tabiri, tacirler de dahil ticaretle iştigal eden tüm meslek mensuplarını kapsar bir anlamda kullanılırken çoğu kez, "sanatkar"ları da ifade eder

bir genişlik taşır. Öyleki, bir büyük ticaret Odasının başkanı da zaman zaman basına verdiği demeçlerde, kendisinin temsil görevinin tacirlerle sınırlı olduğunu kuşkusuz bildiği halde halk arasında ticaretle iştigal eden tüm meslek erbabını kapsar bir anlam içerdiği için genelde tacir kavramı yerine esnaf kavramını kullanmayı tercih eder. Bu kullanış biçimiyle, hukuki kavram olarak yanlış bir söylem içerse de, halkın kolaylıkla anlayabilmesi yönünden tutarlı ve doğru bir tercih yapıldığı açıktır. Eskilerin galatimeşhur dedikleri, yaygın ve yanlış kullanım nedeniyle gerçek anlamından uzaklaşmış sözcüklerden birisi de bu "esnaf" kavramı olsa gerektir.

Biz, "esnaf" kavramının bu yaygın ve gerçek anlamından sapmış boyutunu bir tarafa bırakarak, kavramın Türk Hukukuna girişinin nasıl olduğunu kısaca anlatmak istiyoruz.

Biliyoruz ki, 1940'lı yıllarda başlayan T. Ticaret Kanununun değişiklik çalışmaları 1946 yılında Ord.Prof. Dr.İur.Ernst.E. HIRSH tarafından sonuçlandırılmış ve hazırlanan taslak Adalet Bakanlığına teslim edilmiştir. HIRSH, bu yasa taslağının hazırlanmasında ağırlıklı olarak İsviçre Borçlar Kanunu ile Alman Paylı Ortaklıklar Kanunundan yararlanmış ve Alman mevzuatında "Küçük tacir" (Minderkaufman) olarak nitelendirilen ve o tarihlerdeki Ticaret Kanunumuzda da aynı isim altında yer alan kavramı, "Esnaf" başlığı altında hukukumuza ithal etmiştir.

Eski Ticaret Kanunundaki "Küçük tacir"ler esas itibarıyla tacir sayılıyordu ve tacir hakkındaki hükümlere tabiydi. Kanunda uygulanmayacak hükümler yönünden ise sadece istisnalar gösterilmişti. HIRSH'in hazırladığı ve 1.Ocak.1957 tarihinde yürürlüğe giren bugünkü Ticaret Kanunumuza göre ise bunlar tacir değil esnaftı ve dolayısıyla artık esnaf, Ticaret Kanunu hükümlerine tabi olmayacaktı.

Kaldıki, küçük Tacirler, esnaf zümresinin sadece bir kısmını oluşturuyordu ve sanat sahiplerinin ticari işletme ile ilgileri bulunmadığından bir bakıma tacir olmadıkları zaten açıktı.

Ticaret Kanunumuzdaki esnaf tanımına göre esnaf olabilmek için artık ortada bir sanat ve ticaret erbabı bu-

lunacaktır. Kanunumuz, esnafın bir ticari işletme niteliğinde olmamakla beraber bir iktisadi faaliyet göstermesi ve bir sanat ve ticaretle uğraşmasını öngörmüştür. Yani Esnaf'ın ya bir ticari faaliyeti bulunacak ya da bizzat kendisi sanat sahibi olacaktır.

Esnaf-sanatkar geleneği her ülkede yoktur. İngiltere bunun en tipik örneğidir. Olan ülkelerde ise esnaf zümresi için özel hükümler kabul edilmiştir. Fransa'da "artisan" sınıfı, Almanya'da "handwerker"ler için kabul edilen özel düzenlemeler bu arada belirtilebilir. Ancak, her ülkede kullanılan terimler aynı içeriği ihtiva etmemektedir. Mesela bizde esnaf terimi artisan teriminden çok daha geniş bir anlam içerirken, Alman sisteminde sanatkarların sicil ve meslek Odasına kayıt yaptırabilmeleri için işletmenin hukuki statüsünün hiçbir önemi yoktur. Burada önemli olan, iştigal alanını oluşturan meslek dalının, 150 adet meslekten oluşan sanatkarlık listesinde mevcut bulunmasıdır. Bu meslek dallarının 46'sında faaliyet gösterebilmek için de ustalık belgesi gereklidir. Ayrıca, ustalık belgesi gerektiren sanatkarlık dallarında faaliyet gösteren firma/şirket ortaklarından veya çalışanlarından birisinin belge sahibi olması da şarttır.

Bizim, Ticaret Kanunumuzda tacirin tarifi, ticari işletme esasına dayanır. Esnaf tarifinde ise tamamen eski Ticaret Kanunundaki ölçüler göz önüne alınmıştır. Oysa, esnafın tarifinde de işletmeyi esas kabul etmek ve esnaf işletmesini ve küçük iktisadi işletmeyi buna göre tarif etmek gerekirdi. Kanunumuzun sisteminde, tacir sıfatı ticari işletme esası ile saptandığına göre, esnaf sıfatının da bu ölçüye göre saptanması daha uygun olurdu (Prof. Dr. Yaşar KARAYALÇIN, Ticaret Hukuku-Giriş-Ticari İşletme. Sayfa: 233).

Alman'lar, 1965 yılında "Paylı Ortaklıklar Kanunun"da yaptıkları bir değişiklikle bizdeki karşılığı "esnaf olan küçük tacir kavramını yürürlükten kaldırarak bunu "tacir" müessesesi içerisine dahil etmişlerdir. Yani, Alman'lar "tacir'in küçüğü büyüğü olmaz, tacir tacirdir" şeklindeki doğru bir yaklaşımla, "küçük tacir" yani "esnaf" kavramını uygulamadan kaldırmışlardır. Dolayısıyla tacir ile küçük tacir arasındaki "gelir ölçütü" müessesesi de artık gereksiz kaldığı için önem ve anlamını yitirmiştir. Almanya bu değişikliğe giderken, "sanatkarlık" müessesesine dokunmamış, Almanya'nın başarılı mesleki eğitim sisteminin saygın "sanatkarlık" mesleği daha da güçlendirilerek ayrı kurallara tabi kılınmıştır. Bugün Almanya'da sanatkar usulü üretim yapan ve sahip olduğu mesleki beceriyi bir meslek belgesiyle kanıtlayan meslek erbabı sanatkar olarak nitelendirilmekte ve sanatkarlar, sanayi tipi seri üretime geçmedikleri sürece faaliyetleri herhangi bir gelir ölçütüyle sınırlandırılmaksızın mesleki faaliyetlerini tacirlerden ve sanayicilerden ayrı bir meslek grubu olarak sürdürmektedirler. Almanya'da tacirler ve sanayiciler ticaret ve sanayi Odalarına üye olurken sanatkarlar, sanatkar Odalarında ayrıca örgütlenmişlerdir. Almanya'da-

ki bu sistem Fransa'da da aşağı yukarı benzer bir şekilde yürürlüktedir.

Esnaf ve sanatkar kavramları yönünden Avrupa Birliği'nin yaygın uygulamaları böyleyken, bizde AB uygulamalarından esas itibarıyla 1965 yılında yaşanan kopuş bugüne kadar devam etmiş, ülkemiz uygulamalarının AB modeline uyumu için yapılan kimi girişimlerden ise sonuç alınamamıştır.

Bugün önümüzde duran güncel sorun, esnaf ve sanatkarların kavramsal tanımlarıyla örgütlenme yapılarının Avrupa Birliği modeline uyumunun nasıl sağlanabileceği konusudur. Burada önümüzde iki temel tercih olduğu söylenebilir.

Bunlardan birincisi; Avrupa Modelinin (Almanya ve Fransa örnekleri ağırlıklı olarak) aynen benimsenmesidir ki; bu esnaf kavramını bütünüyle terk edip tacir kavramı içerisine dahil ederken, sanatkarlık mesleğini ayrıca düzenleyip örgütlemeyi gerektirir.

Böylesi bir yaklaşım, yukarıda da etraflıca anlattığımız gibi Türk halkı için artık galatimeşhur hale gelmiş olan ve taciri de kapsamına alan geleneksel esnaf kavramının terki anlamına gelirken, bunun pek çok güçlük ve soruna neden olacağı ortadadır. Halkımızın zihninde ve gönlünde "esnaf", yaşayan bir gerçeklik iken sizin bu kavramı hukuk aleminden/alanından dışlamanız uygun karşılanamaz.

O halde aranması gereken çözüm ikinci alternatifin kabulüyle mümkün olabilir. Bu, hukuk alanında ve gerçek yaşamda pek de yaygın olmayan "tacir" kavramının terk edilip, ticaretle iştigal eden tüm gerçek kişi meslek erbabının tacirler de dahil "esnaf" kavramı içerisinde toplanmasıdır. Bu yaklaşım benimsendiğinde, esnaf ve tacir kavramlarının ayrımında bugün geçerli olan "gelir ölçütü" de anlamını kaybedeceği için kendiliğinden yürürlükten kaldırılmış olacaktır. Bu alternatif benimsendiğinde; esnaf kavramı aynen Almanya ve Fransa'da olduğu gibi tüm gerçek kişi tacir ve esnafı kapsamına alan bir genişliğe ulaşacak, tacir kavramı ise yalnızca tüzel kişi konumundaki ortaklıklarla sınırlı hale gelmiş olacaktır ki, bu durumda olanlar için tacir kavramı yerine ortaklık (şirket) deyiminin kullanılması da tercih edilebilecektir. Bu alternatifte sanatkarlık mesleği ayrıca tanımlanıp esnaftan ayrı bir düzenlemeye tabi kılınacaktır.

Bu alternatifi daha somut olarak ortaya koyabilmek için hazırlanan yeni esnaf ve sanatkar tanımları tartışmaya açık bir öneri olarak aşağıda sunulmuştur.

"ESNAF VE SANATKARLAR

MESLEK KURULUŞLARI KANUNU

(Kanun No.5362)

(Kabul Tarihi : 7.6.2005)

Tanımlar

Madde :3 –

Bu Kanunun uygulanmasında;

a) *Esnaf : ister gezici ister sabit bir mekanda bulunsun, ekonomik faaliyetini sermayesi ile birlikte fikri ve bedeni çalışmaya dayandıran ve/veya bir ticari işletmeyi kısmen dahi olsa kendi adına işleten ticaret ve meslek sahipleri ile geçimini kamyon-*

culuk, otomobilcilik ve şoförlükle temin eden kimseleri,

b) *Sanatkar : ister gezici ister sabit bir mekanda bulunsun, bu kanuna ek listede sayılan sanatkarlık dallarında faaliyet gösteren ve sanatkar usulü üretim (sanayi tipi seri üretim hariç) biçimindeki bu faaliyetini sermayesi ile birlikte fikri ve bedeni becerisine dayandıran, mevzuatında öngörülen esaslar çerçevesinde mesleki eğitimden geçerek meslek belgesi almış meslek ve sanat sahipleri ile bunların kurdukları her çeşit ortaklığı.*

c)

Gerekçe :

Bu düzenleme ile esnaf ve sanatkar kavramları birbirlerinden ayrılmış, sanatkar kavramı aynen Avrupa Birliği ilke ve uygulamaları göz önünde bulundurularak, özellikle Almanya ile Fransa modellerinin, mesleki bilgi ve tecrübe ile kazanılan "Mesleki Beceri" ölçütü esas alınarak yeniden tanımlanmıştır. Sanatkar-sanayici ayırımına da açıklık getirilebilmesi bakımından, sanatkar tipi üretim-sanayi tipi seri üretim kavramları da tanım kapsamına dahil edilmiştir. Bu bağlamda sanatkarların kurdukları ve ağırlıklı faaliyet olarak sanatkar tipi üretim yapan her çeşit ortaklıklar da aynen Avrupa Birliği uygulamalarında olduğu gibi sanatkar kavramına dahil edilmiştir. Bu tür ortaklıkların hukuken tüzel kişi tacir konumunda bulundukları da göz önüne alındığında, arzu etmeleri halinde (ihtiyari olarak) ticaret ve/veya ticaret ve sanayi odalarına da kayıt olabilmelerine imkan tanınması Avrupa Birliği uygulamaları çerçevesinde uygun değerlendirilmiştir.

Maddede ayrıca, mer'i mevzuatımızda esnaf/tacir ayrımında esas alınan ve bugün Avrupa ülkelerinin tamamında terkedilmiş bulunan "gelir düzeyi" ölçütü; hem esnaf ve hem de sanatkar tanımlarından çıkarılmıştır. Böylece, ticaretle iştigal eden tüm gerçek kişiler "esnaf" olarak nitelendirilmiş ve dolayısıyla gerçek kişi tacir kavramı yürürlükten kaldırılmıştır. Bu durumda "tacir" kavramı tüzel kişi tacir kavramıyla sınırlandırılmış olmaktadır. Yeni düzenleme Türk Ticaret Kanunu tasarısının tek kişilik ortaklıklara imkan tanıması nedeniyle uygulamada herhangi bir soruna neden olmayacak, aksine ticari hayattaki kavram kargaşasını ve işyeri açılmasında ustalık belgesi aranma zorunluluğundan kaynaklanan bir dizi sorunu da çözüme kavuşturmuş olacaktır.

Not : *Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanununun 3'üncü maddesinde yer alan esnaf ve sanatkar kavramının tanımında değişiklik yapılmasına ilişkin bu öneri kabul edilirse, aynı maddenin birinci fıkrasının diğer bentlerinin buna göre yeniden teselsül ettirilmesi ve ayrıca Kanunun bazı maddelerinde de (Madde : 7, 8, 68) yeni tanımlara uygun teknik kimi değişikliklerin yapılması gerekir."*

Esnaf/sanatkar tanımı üzerindeki tartışmalar bizde henüz başlangıç aşamasındadır. Bu konuda düşüncesi ve önerisi olanların sorunun çözümüne katkı yapmaları beklenir. Ancak, böylesi katkı ve tartışmalarla, çoğunluğun üzerinde mutabakata varabileceği bir esnaf/sanatkar tanımına ulaşabilir.

Bu yapılırken herkesin kendisinden menkul yeni modeller geliştirmesine ya da Amerika'yı yeniden keşfetmeye çalışmasına gerek de yoktur. Sorun, mukayeseli yöntemle ve mukayeseli hukuka başvurularak çözümlenmelidir. Tartışmaların çerçevesini belirleyici yegane referans ise AB düzenleme ve uygulamaları olmalıdır.

"İL İL TÜRKİYE" GEZİLERİ DEVAM EDİYOR

TESK Genel Başkanı Bendevi Palandöken, her fırsatı değerlendirerek, esnaf ve sanatkarın sorunlarını yerinde incelemek ve sorunların çözümüne katkı yapmak için yurdun her köşesini gezmeye devam ediyor...

Van-Asya İpekyolu Turizm Fuarı

Bu yıl 15'incisi düzenlenen Van-Asya İpekyolu Turizm Ticaret ve Sanayi Fuarı Milli Eğitim Bakanı Hüseyin Çelik, Sanayi ve Ticaret Bakanı Zafer Çağlayan, Van Valisi Özdemir Çakacak, Belediye Başkanı Burhan Yenigün, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı Rifat Hisarcıklioğlu ve Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Birliği Konfederasyonu Genel Başkanı Bendevi Palandöken'in katıldığı törenle açıldı.

Van'da çeşitli temaslarda bulunan Genel Başkan, 2007 yılı vergi rekortmenleri için düzenlenen törene de katıldı.

Van'da 2007 yılının vergi rekortmenleri plaketlerini Milli Eğitim Bakanı Hüseyin Çelik, Sanayi ve Ticaret Bakanı Zafer Çağlayan, Van Valisi Özdemir Çakacak, Belediye Başkanı Burhan Yenigün, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı Rifat Hisarcıklioğlu ile Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Birliği Konfederasyonu Genel Başkanı Bendevi Palandöken'in elinden aldı.

Van Esnaf ve Sanatkarları ile de bir araya gelen Palandöken, sorunları dinledi ve çözümü konusunda yapacakları işleri anlattı.

KAYSERİ ESOB BAŞKANLAR KURULU TOPLANTISINA BENDEVİ PALANDÖKEN DE KATILDI

KESOB'a Bağlı 42 oda başkanının yer aldığı toplantıya katılan Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu Genel Başkanı Bendevi Palandöken, "Her sıkıntıyı biz göğüslüyoruz. Ama bağırıyoruz.. Sokaklara dökülmemizi mümkün değil. Çünkü biz düzenin savunucusuyuz" dedi.

Oda binasında gerçekleştirilen toplantıya Vali Yardımcısı Mehmet Polat, AK Parti Milletvekilleri Taner Yıldız, Mustafa Elitaş, Sadık Yakut, Yaşar Karayel ve Ahmet Öksüzkaya, Melikgazi Belediye Başkanı Memduh Büyükkılıç, Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu Genel Başkanı Bendevi Palandöken, KESOB Başkanı Mehmet Ali Çevrim Vergi Dairesi Başkanı Niyazi Özkök ile KESOB'a bağlı 42 oda başkanı katıldı. Toplantıda konuşan Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu Genel Başkanı Bendevi Palandöken, Türkiye'nin 81 iline giderek, sorunları yerinde incelediklerini belirtti. Kayseri'nin ticarete önemli bir şehir olduğunu belirten Palandöken, belediyelerinde güzel çalışmalara imza attıklarını söyledi. Konuşmasında, "Biz siyaset üstü bir kurumuz. İktidar partisine ve diğer partilere eşit mesafedeyiz. Hiçbir zaman siyasetin içinde olmadık" Dedi.

KESOB'un Başkanlar kurulu toplantısına tam kadro katılan AK Parti milletvekillerinden Taner Yıldız, yaptığı konuşmada 6 yıllık AK Parti döneminde yakalanan ekonomik ve siyasi istikrarla ülkenin iyi noktalara geldiğini belirtti. Milletvekili Mustafa Elitaş ise konuşmasında kriz fırsatçılarına prim verilmesi gerektiğini ifade etti. Vergi Dairesi Başkanı Niyazi Özkök'ünde katılımcılara bilgiler verdiği toplantı sonunda ise, KESOB Başkanı Mehmet Ali Çevrim, Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği Genel Başkanı Bendevi Palandöken'e el dokuması halı hediye etti.

GENEL BAŞKAN NIĞDE'DE

İL İL Türkiye Programı çerçevesinde, Niğde

ESOB'da gerçekleştirilen istişare toplantısı için Niğde'ye giden Genel Başkan Bendevi Palandöken, çeşitli temaslarda bulundu. Türkiye'de bir çok ili gezerek esnafın sorunlarını yerinde dinleyip incelediklerini, ayrıca bilimsel bir araştırma yaptırarak sorunları ve çözüm yollarını tespit ettirdiklerini belirten Palandöken, "2 milyon esnaf ve sanatkar var, 5 bin kişiye kredi veriliyor. İmalatta bu. Öyle bir esnaf olacak ki, bankaya, vergi dairesine, BAĞKUR'a borcu olmayacak. Var mı böyle bir esnaf? Esnaf bu hale kendiliğinden gelmedi. Nedenleri vardı. Ekonomik krizleri biz mi yarattık? Ne yapılması lazım? 2 yıl ödemesiz 5 yıl geri ödemeli 2 katrilyon kaynak sağlayın esnafı bu sıkıntıdan kurtaralım" dedi.

Bu güne kadar bütün vatandaşın sıkıntısını esnafın üstlendiğini ve o dönemlerde kredi kartları sıkıntısının da olmadığını kaydeden Palandöken, "Beyaz eşyasından sağlık ihtiyaçlarına kadar, esnaf deftere yazardı. Hatta ilaç parasını da elden nakit verirdi. İşte 'kış geldi kömür alacağız, okullar açıldı çocukların ihtiyaçlarını alacağız idare et' derdi vatandaş, esnaf da idare ederdi. Şimdi bankaya gitse- niz sizi idare eden var mı? Bir de geleceğiniz ipotek altına alınıyor. Her birimizin cebinde 3-5 tane kredi kartı var. Bu kartlar sanki bizim hayat standardımızı yükseltti. Sanki bizi refaha götürüyor. İşte askerisini yatıra yatıra bugün emekli olsa bir memur vatandaşımızın yıllardır çalışarak hak ettiği tazminatı, kredi kartlarını bile halledemez" diye konuştu.

Esnaf ve sanatkarın bu ülkenin orta direği olduğunu hatırlatan Palandöken, "Biz hükümete diyoruz ki, bu orta direğin ana temayülü ve orta direk vasfının tekrar sağlanabilmesi için bu Cansuyu Kredisini mutlaka 2 katrilyon liraya çıkartın, arkadan da bunu 5-6 katrilyon lirayla da destekleyin. Bu size külfet değil nimet olacaktır. Niye? Bugün siz alacağınız krediyi götürüp vergi borcuna, sosyal güvenlik borcuna vereceksiniz, dükkanınıza mal alacaksınız. Yani ekonomiye girecek bu para" şeklinde konuştu.

AMERİKA'DA BAŞKANLIK SEÇİMLERİ YAPILDI

Amerika'nın ilk siyahi başkanı adayı Barck Obama, seçimleri kazandı. Barack Obama ABD tarihinin 44'üncü başkanı seçildi ve ilk siyahi başkan olarak tarihe geçti.

1996-2004 yılları arasında Illinois eyalet senatörü olan Obama, 2004 yılında da ABD Senatosuna seçildi. Bu zaferinin ardından medyanın ilgisini çeken Obama, Washington'un en gözde isimlerinden biri haline geldi. Obama'nın iki kitabı, çok satanlar listesine girdi.

Barack Obama Demokratik Parti'nin 2008 ABD başkanlık seçimlerindeki adayı olarak ilan edildi. Böylece Obama ABD tarihinde iki büyük partinin birinden aday gösterilmiş ilk Afrikalı-Amerikalı aday olma özelliğini kazanmış oldu. Seçim kampanyasında "DEĞİŞİM" sloganını kullanan Obama, başkanlık yarışında en çok bağış elde eden lider olarak da rekor kırdı.

Seçim kampanyası sırasında ABD gündemi 2008 Ekonomik Kriziyle sarsıldı. Irak Savaşı ve Terörizm gibi konular arka plana itildi.

Obama, Cumhuriyetçi Parti'nin başkan adayı

McCain'in, George W. Bush'un başarısız ekonomik siyasetlerini devam ettireceğini öne sürdü. McCain ise Obama'nın küçük esnafın gelir vergilerini arttıracığını iddia etti.

ABD'nin Irak'a müdahalesi öncesinde savaşa karşı sesini yükselten, Irak savaşının başından beri bunu eleştiren Obama, İranlı liderlerle de koşulsuz görüşmeden yana olduğu yaklaşımıyla eleştirilmişti.

Anketlerde önde çıkan Barack Hüseyin Obama, 4 Kasım'da yapılan seçimlerde Amerika'nın 44. başkanı oldu.

Obama, Amerikan tarihinin seçilen ilk siyahi başkanı olma ünvanını elde etti.

Seçim sonuçlarına göre, Obama 338 seçici üye, Cumhuriyetçilerin adayı John McCain 155 seçici üye kazandı.

CUMHURİYET BAYRAMI, TÜM YURTTA COŞKUyla KUTLANDI

Cumhuriyetimizin kuruluşunun 85. yılında kullanan Cumhuriyet Bayramı dolayısıyla binlerce vatandaş Anıtkabir'i ziyaret etti.

Ankara dışından otobüslerle gelen vatandaşların da bulunduğu çok sayıda kişi, Atatürk'ün kabrine

kırmızı-beyaz karanfiller ve Türk bayrakları bıraktılar. Bazı vatandaşların dua ettikleri, saygı duruşunda bulundukları, bazılarının ise gözyaşlarını tutamadıkları görüldü.

Ziyaretçi akını nedeniyle Anıtkabir'in her iki kapısı ile müze ve mozole önünde uzun kuyruklar oluştu.

10 KASIM'DA ATATÜRK'Ü ANDIK UNUTMAYACAĞIZ

10 Kasım Atatürk'ü anma günü, Büyük Atamızın milletin kalbinde yaşamaya devam ettiğini tüm dünyaya gösterdi...

Atatürk için Anıtkabir'de de devlet töreni düzenlendi. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül başkanlığındaki devlet erkanı mozoleye çelenk koyarak, Ata-

BAYRAKLAR YARIYA İNDİ

Devlet töreninin ardından, askeri ve sivil erkan ile öğrenciler Atatürk'ün mozolesinin önünde saygı geçişi yaptı.

Bayraklar, Büyük Önder Atatürk'ün 70 yıl önce ebediyete intikal ettiği saat 09.05'den itibaren güneşin batışına kadar yarıya indirildi. Sivil Savunma Müdürlüğü'ne ait sirenler saat 09.05'de 2 dakika süreyle çaldı. Bu sırada trafikteki araçlar durarak kornalarını çalarken, vatandaşlar da saygı duruşunda bulundu. Tüm resmi ve özel okullarda da anma programları gerçekleştirildi.

türk'ün manevi huzurunda 2 dakika saygı duruşunda bulundu.

Anıtkabir'deki tören saat 8.55'de devlet erkânının aslanlı yolda yürüyüşü ile başladı.

Abdullah Gül, üzerinde "Cumhurbaşkanı" yazan kırmızı-beyaz karanfillerden oluşan çelengi mozoleye koydu. Atatürk'ün 70 yıl önce ebediyete intikal ettiği saat 09.05'de "ti" sesi ve sirenler eşliğinde 2 dakikalık saygı duruşunda bulunuldu ve İstiklal Marşı okundu. Bu sırada gönderdeki Türk bayrağı da yarıya indirildi.

TBMM'DE TÖREN

Atatürk için TBMM'de de tören düzenlendi. TBMM Başkanvekili Nevzat Pakdil, saat 09.05'de Meclis'teki Atatürk Anıtı'na, kırmızı ve beyaz karanfillerden oluşan ve üzerinde "TBMM Başkanlığı" yazan çelengi koydu.

Büyük Önder Mustafa Kemal Atatürk ayrıca, vefatının 70. yıldönümünde Kültür ve Turizm Bakanlığı'nda da sevdiği şarkılar seslendirilerek anıldı.

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN TÜRKİYE ELEKTRİK-ELEKTRONİK VE BENZERLERİ TEKNİSYENLERİ ESNAF VE SANATKARLARI FEDERASYONU'NU ZİYARET ETTİ

31 Ekim 2008 Cuma günü, TESK Genel Başkanı Sayın Bendeve Palandöken, TETESFED'i ziyaret etti.

Genel Başkan, Federasyon Yönetim Kurulu Üyeleri ve Federasyon Genel Başkanı Abdullah Kaya tarafından karşılandı. 2 saat süren bir toplantıda, ülkemizde yaşanan ekonomik kriz ve bunların esnaf ve sanatkâra nasıl yansıdığı konuları görüşüldü. Palandöken, bu krizden esnaf ve sanatkârlarımızın en az zararla nasıl kurtulacağı hakkında bilgiler verdi.

Esnaf ve sanatkârlar içerisinde özel bir yeri olan Elektrik ile İlgili Fen Adamları'nın sorunlarını yakından takip ettiği görülen Genel Başkan, "Elektrik ile İlgili Fen Adamlarının Yetki Görev ve Sorumlulukları Hakkında Yönetmelik" çıkarılması çalışmalarında "Yapılması gereken ne varsa yapılacaktır" dedi. Söz konusu yönetmelik çalışmalarında "TESK olarak daima TETESFED'in yanında olduklarını" vurguladı. Yeni fikir ve düşüncelere her zaman açık olduklarını belirten Palandöken, birlikteliğin daima esnaf teşkilatına güç vereceğini de ifade etti.

Federasyon Genel Başkanı Abdullah Kaya, Bendeve Palandöken'den, Federasyona kayıtlı olmayan Elektrik ile İlgili Fen Adamlarına da Federasyon ve Meslek Odaları vasıtası ile hizmet verilebilmesi doğrultusunda düzenlemeler yapılmasını istedi. TETESFED Genel Başkanı, bu fen adamlarının ihtisas odalarına kayıt olma zorunluluğunun gerekmediğini, bu konu ile ilgili geçmiş dönemlerde Konfederasyonun iki kez genelge yayınladığını, benzer bir genelgenin tekrar yayınlanmasının sorunun çözümüne katkı yapacağını ifade etti.

Yönetim Kurulu üyelerinin sorularını yanıtlayan Palandöken, esnaf teşkilatının daha da güçlenmesi için yapılacak olan çalışmalar ve hedefler hakkında bilgi verdi.

TESK Genel Başkanı Bendeve Palandöken "Ülke çapındaki esnaf ve sanatkarın potansiyelinin farkındayız. Bizler bu potansiyeli ortaya çıkarmak için elimizden gelen ne varsa yapacağız" diyerek federasyon binasından ayrıldı.

TESK BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN "FIRINCI ESNAFININ DESTEKLENMESİNDE, TESK ÖNCÜ ROL OYNAYACAKTIR"

Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu Genel Başkanı Bendeve Palandöken, birlik ve federasyonlara yaptığı periyodik ziyaretler çerçevesinde, Türkiye Fırıncılar Federasyonunda yönetim kurulu üyeleriyle bir araya geldi.

PALANDÖKEN "BİZ TESK OLARAK PROBLEMLERİ ÇÖZMEYE HAZIRIZ"

Palandöken, fırıncı esnafını çok yakından tanıdığını, yaşadığı problemlere vakıf olduğunu ve çözüm yolu için Fırıncılar Federasyonuyla bir arada her konuda çalışılacağını dile getirerek şunları söyledi:

"Uzun yıllardan beri fırıncı esnafımız ile birlikte çalışmanın verdiği özgüvenle şunu net olarak ifade edebilirim. Sektör sorunları çözümlenemeyecek sorunlar değil. Birlikte, bir arada yapacağımız değerlendirmelerle, her türlü problemi yerinde çözmek mümkün. Biz TESK olarak, bu çözümde öncü rol oynamaya hazırız. Kapılarımız, tüm esnafımıza olduğu gibi çok yakın ilişkilerimiz olan Fırıncı esnafına da ardına kadar açıktır. Her üyemiz, dilediği sorunu bizlere getirebilir, bizlerden de sonucunu alabilir. Tüm arkadaşlarımdan bu şeffaf yönetim tarzımızdan faydalanmalarını istiyorum. Sorunlar hepimizin sorunu, çözüm de "birlikte olmakla mümkün"."

BALCI "ÜÇ YILDIR EKMEKTE BİR FİYAT ARTIŞI SÖZ KONUSU DEĞİLDİR"

Yönetim ve Denetim kurulu üyeleri adına söz alan Türkiye Fırıncılar Federasyonu Başkanı Halil İbrahim Balcı da, yaşanan haksız rekabet şartlarına dikkat çekerek, halk ekme fabrikaları uygulamalarının sektörü büyük bir sıkıntıyla karşı karşıya getirdiğini, söyledi.

Balcı, "umuyoruz ki bu haksız rekabet ortamı en kısa sürede sona erer. Aksi takdirde her geçen gün artan un, maya, doğalgaz ve elektrik fiyatları ile halkımıza kaliteli ekmeği istenilen fiyatlarla sunmakta zorlanacağız. Takriben üç yıl yakın bir zamandır kg. fiyatında herhangi bir değişiklik yapılmayan ekmekte fiyat artışı kaçınılmaz olacaktır. Ancak biz, sosyal sorumluluk prensibimiz çerçevesinde bunu yapmama konusunda sonuna kadar kendimizi zorlayacağız." dedi.

TÜRKİYE KASAPLAR FEDERASYONU

TESK GENEL BAŞKANI KASAPLAR FEDERASYONU'NU ZİYARET ETTİ.

TESK Genel Başkanı Bendeve Palandöken, kasap ve besici esnafının sorunlarını yerinde tespit etmek için Kasaplar, Besiciler, Et ve Et Ürünleri Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu'nu ziyaret etti.

Federasyon Başkanı Fazlı Yalçındağ, ilk kez Konfederasyon'dan genel başkan düzeyinde bir misafirlerinin olduğunu, bu ziyaretin kendilerini onurlandırdığını belirterek, Genel başkan'a teşekkürlerini sundu.

Yalçındağ, Hac Farızasını yerine getirmek üzere Suudi Arabistan'a giden vatandaşlarımızın, kutsal topraklarda kestirecekleri Kurban'ların kesimini yapmak üzere görevlendirilen kasaplarla ilgili sıkıntılarını öncelikle dile getirdi. Önceki yıllarda turizm şirketleri tarafından kasapların görevlendirildiğini, 2009 yılından itibaren ise Federasyon tarafından sınavla tespit edilecek ehil kasapların bu görevi yerine getireceklerini vurguladı. Federasyon ve Konfederasyon'un bu konuda gerçekleştirdikleri işbirliği ile hukuki düzenlemenin hayata geçirildiği, ehil olmayan kimselerin kasaplık yapmalarının önüne geçildiği de belirtildi.

Yalçındağ son olarak, TESK Yönetiminin, başta Genel Başkan olmak üzere her zaman yanlarında olduklarını hissettirdiklerini söyledi. "Ölümüz de olsa, dirimiz de olsa geliniyor" diyerek, özlü şekilde memnuniyetlerini dile getirdi.

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN ÇEŞİTLİ FEDERASYONLARI ZİYARET ETTİ

Genel Başkan Bendeve Palandöken, esnaf ve sanatkarın sorunlarını yerinde tespit etmek ve sektör yöneticilerinden doğrudan bilgi almak için bazı Mesleki federasyonları ziyaret etti.

"TÜRKİYE MADENİ EŞYA SANATKARLARI FEDERASYONU", "TÜRKİYE TERZİLER KONFEKSİYONCULAR VE GİYİM SANATKARLARI FEDERASYONU", "TÜRKİYE ŞOFÖRLER VE OTOMOBİLCİLER FEDERASYONU", "TÜRKİYE SEBZECİLER MEYVECİLER VE SEYAR PAZARCILAR ESNAF VE SANATKARLARI FEDERASYONU", "TÜRKİYE KAHVECİLER KIRAATHANECİ-

LER BÜFECİLER FEDERASYONU", "TÜRKİYE BERBERLER VE KUAFÖRLER FEDERASYONU" Genel Başkanın ziyaret ettiği federasyonlardan bazıları.

Genel Başkan, çok yararlı bulduğu bu ziyaretleri, bundan sonra da sürdüreceğini, federasyonların sorunlarının çözümünde üzerlerine düşen her şeyi yapmaya hazır olduklarını vurguladı.

TÜRKİYE MADENİ EŞYA SANATKARLARI FEDERASYONU ZİYARETİ - 27.08.2008

TÜRKİYE TERZİLER KONFEKSİYONCULAR VE GİYİM SANATKARLARI FEDERASYONU ZİYARETİ - 27.08.2008

TÜRKİYE BERBERLER VE KUAFÖRLER FEDERASYONU ZİYARETİ - 14.10.2008

TÜRKİYE ŞOFÖRLER VE OTOMOBİLCİLER FEDERASYONU ZİYARETİ - 16.10.2008

TÜRKİYE SEBZECİLER MEYVECİLER VE SEYYAR PAZARCILAR FEDERASYONU ZİYARETİ - 10.11.2008

TÜRKİYE KAHVECİLER, KIRAATHANECİLER, BÜFECİLER FEDERASYONU ZİYARETİ - 25.11.2008

ANTALYA ESNAF VE SANATKARLAR ODALARI BİRLİĞİ

ANTALYA ESOB AHİLİK HAFTASINI KUTLADI

AESOB tarafından bu yıl 12'ncisi düzenlenen Ahilik Haftası ve Esnaf Bayramı Etkinlikleri, bir hafta boyunca düzenlenen çeşitli aktivitelerle kutlandı.

Antalya Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği (AESOB) tarafından bu yıl 12'ncisi düzenlenen Ahilik Kültürü ve Es-

naf Bayramı etkinliklerine, Antalya Valiliği, Büyükşehir Belediyesi, Antalya Ticaret ve Sanayi Odası, Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Milli Eğitim Müdürlüğü destek verdi.

İlk olarak Kaleiçi'ndeki Ahi Yusuf Türbesi ziyaret edildi. Vali Yardımcısı Sedat Oktar, İl Kültür ve Turizm Müdürü İbrahim Acar, AESOB Başkanı Orhan Tolunay ve oda başkanları katıldı. İl Müftüsü Mahmut Yeleser, Ahi Yusuf Türbesi önünde yaptığı duadan sonra etkinlikler Cumhuriyet Meydanı'nda devam etti.

Törene, Vali Alaaddin Yüksel, AKP Antalya Milletvekili Sadık Badak, Büyükşehir Belediye Başkanı Menderes Türel, Berberler ve Kuaförler Federasyonu Başkanı Bayram Karakaş, AESOB Başkanı Orhan Tolunay, İl Emniyet Müdürü Feyzullah Arslan, İl Kültür ve Turizm Müdürü İbrahim Acar, İl Müftüsü Mahmut Yeleser, Sanayi ve Ticaret İl Müdürü Ramazan Kayar, oda başkanları, davetliler ve meslek liseli öğrencileri katıldı.

LOKANTACILAR VE PASTACILAR FEDERASYONU BAŞKANI SEZER: "HAKKIMIZ ELİMİZDEN ALINIYORI"

Federasyon Başkanı İsmail SEZER, "ustaların sorumlu yönetici olabilme haklarının elinden alınması" ile ilgili açıklama yaptı.

SEZER'in açıklaması şöyle;

"Bilindiği gibi, Gıda ve Gıda İle Temas Eden Madde ve Malzemeleri Üreten İş Yerlerinin Çalışma İzni ve Gıda Sicili ve Üretim İzni İşlemleri ile Sorumlu Yönetici İstihdamı Hakkında Yönetmeliğin 29 uncu maddesinin (c) bendi, Danıştay 8. Daire tarafından 18.06.2008 tarihli kararı ile iptal edilmiştir. Söz konusu iptal kararına dayanılarak, 14.10.2006 tarihinden önce kendi işyerlerinde sorumlu yönetici olarak istihdamı sağlanan ustalarımızın çalıştıkları işyerlerinden ayrılmadıkları halde veya işyeri adreslerinde değişiklik olmadığı halde, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından söz konusu ustalarımızın kendi işyerlerinde sorumlu yönetici olarak görevlerini sürdürmelerinin mümkün olmadığı belirtilmektedir.

Yönetmelik maddesinin iptali, mahkeme kararı olduğundan saygıyla karşılanmaktadır. Ancak, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından, kendi işyerlerinde sorumlu yönetici olan ustalarımızın, bu haklarının elinden alınmasına anlam verilememiştir. Bu husus, kazanılmış hakkın elinden alınması olacağından hukuki bakımdan da hatalı bir uygulamadır. Konu hakkında Federasyonumuz tarafından, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ve üst kuruluşumuz olan TESK'le gerekli yazışmalar yapılmıştır. Aynı zamanda, 14.10.2006 tarihinden önce sorumlu yönetici olarak istihdamı sağlanan ustalarımızın çalıştıkları işyerlerinden ayrılıncaya kadar sorumlu yöneticiliklerinin devam etmesinin sağlanması talebimizi sunmak üzere Tarım ve Köyişleri Bakanı Sayın Mehmet Mehdi EKER'den randevu talebinde bulunulmuştur. Bununla birlikte, Federasyonumuz avukatları ile üst kuruluşumuz olan TESK'in Hukuk Müşavirliği, konu hakkında hukuksal süreç için gerekli çalışmalara başlamıştır." dedi.

TŞOF BAŞKANI APAYDIN'DAN KRİZDEN KORUNMA ÖNERİLERİ...

Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu Başkanı Fevzi Apaydın, taksici esnafının krizden korunması için araç içinde bulunan müşterinin sigortasının yapılması gerektiğini belirterek, zorunlu trafik sigorta ücretlerinin indirilmesini istedi.

Apaydın, yayınladığı yazılı açıklamada önemli konulara dikkat çekti. Müşteri memnuniyeti ile ilgili olarak rahat araçların sağlanması gerektiğine dikkat çeken Apaydın, ulaşılacak noktaya en kısa yol kullanılarak müşterinin güven duymasını istedi. Apaydın, ana caddelerde taksi bekleme durakları veya taksi çağırma duraklarının yapılması gerektiğini ifade ederek şöyle dedi:

"Taksi duraklarının semt sakinleri ile iyi ilişkilerin geliştirilmesi ve kendini tanıtmaları ile, müşterinin gelir seviyesi yükseltilecek. Taksici esnafı araç seçerken arıza çıkması, yedek parça ve bakım konularında zaten tecrübesiyle ucuz, kaliteli bakım yapan yerleri ve yedek parçası ucuz ve dayanıklı olan markaları tercih edecektir. Periyodik bakımını da aksatmadan yaptırırsa ileride büyük bir arıza ile karşılaşmayacaktır. Ama kaza gibi büyük masraf çıkaracak olaylara karşı mutlaka aracının, müşterisinin ve kendisinin sigortasını yaptırmalıdır. Son zorunlu trafik sigorta ücretlerinin artırılmasına olan itirazımızı zaten kamuoyuyla paylaştık. Sigorta ücretleri makul seviyeye indirilmelidir. Çünkü taksi şoförü tecrübesiyle kaza oranını düşürecek."

Taksici esnafın hükümetten somut beklentilerinin olduğunu kaydeden Apaydın, "Yıllık gelir vergisi ve akaryakıt üzerindeki vergi oranları düşürülmeli ve ticari taksilere, gemilerde ve uçaklarda olduğu gibi ucuz yakıt temin edilmeli. Zorunlu sigorta ücretleri düşürülmeli, yollar çukursuz ve tozsuz hale getirilmeli, trafik cezaları düşürülmelidir" dedi.

MESOB HEYETİ KKTC'DE GÖNÜLLERİ FETHETTİ

Mersin ESOF ile KKTC Esnaf ve Zanaatkarlar Odası arasında imzalanan "Mesleki ve Ekonomik İşbirliği Protokolu" kapsamında Mersin Valisi Hüseyin Aksoy himayesinde KKTC'ye giden Mersin ESOF heyeti, KKTC Cumhurbaşkanı Mehmet Ali Talat, Başbakan Ferdi Sabit Soyer, Meclis Başkanı Fatma Ekenoğlu ile Dışişleri Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Turgay Avcı'ya nezaket ziyaretinde bulundu.

Heyetin ilk durağı, Dışişleri Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Turgay Avcı oldu. Mersin ESOF Başkanı Talat Dinçer, günün anısına Bakan Avcı'ya çiçek ve Mersin'in tar-

ihî dokusunu anlatan kabartma hediye etti. Dinçer burada yaptığı konuşmada, KKTC'nin Mersin esnafı ve halkı için çok büyük önem taşıdığını belirterek, "Mersin, KKTC'nin dışa açılan kapısı konumunda. Bizler bu potansiyeli kullanarak KKTC esnafımız ile ekonomik ikili ilişkileri ve mesleki eğitimleri geliştirme amacındayız. Bu amaçla geldiğimiz yavruvatanda sizinle bir arada olmanın gururunu yaşıyoruz" dedi.

Mersin ESOF heyeti daha sonra ise KKTC Cumhurbaşkanı Mehmet Ali Talat'ı ziyaret ettiler. Mersin Valisi Hüseyin Aksoy ve Mersin ESOF Başkanı Talat Dinçer burada günün anısına Cumhurbaşkanı Mehmet Ali Talat'a Türkiye kabartması poster ile çeşitli hediyeler takdim ettiler. Cumhurbaşkanı Talat, ziyaretten duyduğu memnuniyeti dile getirerek, ülke ekonomisine katkıda bulunacak her türlü yatırıma sonuna kadar destek olacaklarını ifade etti.

KAYMAKAM ABDULLAH DÖLEK ADANA ESOF'U ZİYARET ETTİ

Yüreğir Kaymakamı Abdullah Dölek, yatırımların hız kazanmasıyla makus talihini yenmeye başlayan ilçenin, 5 yıl sonra çok daha modern görünüme kavuşacağını söyledi.

Bölge İdare Mahkemesi Başkanı Ali Yaşar Yurdabak ve yardımcıları ile Adana Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği'ni (Adana ESOF) ziyaret ederek Birlik Başkanı Kazım Barışık ile makamında biraraya gelen Kaymakam Abdullah Dölek, Adana Vali Yardımcılığı'ndan Yüreğir Kaymakamlığı'na atanmasından bugüne kadar olan süreçteki çalışmalarını da anlattı. Adana'yı iyi tanıyan bir yetkili olarak Seyhan'dan da devamlı lojistik destek aldıklarını ifade eden Dölek, "Adana'da kalmanın, belirli bir süre yaşamış olmanın verdiği avantajla Seyhan'ı, Yüreğir'i, yeni ilçelerimiz Çukurova ve Sarıçam'ı ile diğer komşu ilçelerimizi, elimizdeki imkanlarımızı, mülki, idari, adli, üniversite ile de ortak diyaloglar içerisinde en güzel şekilde daha ileriye götürmek durumundayız. Buna devam ediyor, azami gayret gösteriyoruz. Bizim çocuklarımız için yarınlar inşallah daha güzel olacak. Onlar, daha güzel bir Adana'da, daha güzle bir ülkede yaşayacaklar" diye konuştu. Adana ESOF Başkanı Kazım Barışık da, Yüreğir Kaymakamı Abdullah Dölek'in işini çok seven, çalışkan bir bürokrat olduğunu ve kendisini her zaman takdirle andıklarını söyledi. Barışık, Birlik olarak, Kaymakam Dölek'e, Adana Vali Yardımcılığı döneminden sonra görev aldığı kaymakamlık döneminde de her türlü desteği sağladıklarını, bundan sonra da sıcak diyalogu sürdüreceklerine inandığını belirtti.

SİVAS'TA AHİLİK HAFTASI TÖRENLERLE KUTLANDI

Ahilik Kültürü Haftası Sivas'ta düzenlenen çeşitli etkinliklerle kutlandı. Ahilik Kültürü Haftası nedeniyle 13-15 Ekim 2008 tarihleri arasında çeşitli etkinliklere yer verildi. 13 Ekim tarihinde başlayan etkinliklerde Sivas Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği öncülüğünde oluşturulan kutlama komitesi Atatürk anıtı önünde bir araya geldi.

KONSER VE KONFERANS

Ahilik Kültürü Haftası nedeniyle düzenlenen etkinliklerin ikinci gününde konser ve ahilik ile ilgili yapılan konferansa yer verildi.

Atatürk Kültür Merkezinde gerçekleştirilen programda ilk önce Sivas Devlet Türk Halk Müziği Korosu tarafından konser programı gerçekleştirilirken, konser sonrasında Cumhuriyet Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ömer Demirel tarafından ahilik üzerine bir konferans gerçekleştirildi. Konferansa, ahi nedir, ahiğin özellikleri nelerdir, Sivas'ta yaşayan Ahi Emir'in faaliyetleri hakkında katılımcıları bilgilendirdi. Konferansın sonunda Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği Başkanı Beşir Köksal, sanatçıya ve konferansı veren hocaya çiçek takdim etti.

AHİLİK TÖRENLERİ DUALARLA BAŞLADI

Ahilik haftası etkinliklerinin son gününde Ahi Emir Ahmet Türbesi önünde tören düzenlendi. Ahilik Kültürü Haftası etkinlikleri Sivas İl Müftüsü Mustafa Balık'ın okuduğu dualarla başladı. Öğretmenevi önünden başlayan kortej yürüyüşü renkli görüntülere de sahne oldu. Sivas Valisi Veysel Dalmaz, Büyük Birlik Partisi (BBP) Genel Başkanı Sivas Milletvekili Muhsin Yazıcıoğlu, Belediye Başkanı Sami Aydın, Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği Başkanı Beşir Köksal, komite üyeleri resmi daire müdürleri ile çok sayıda esnafın katıldığı yürüyüşe Dr. Sadık Ahmet Mesleki Eğitim Merkezi Müdürlüğü öğrenci ve öğretmenleri de eşlik etti. Kortejde Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliğine bağlı odalarda mesleklerini temsil eden birer araçla katıldı. Ahi Emir Ahmet Türbesi önünde dualarla ve mehter marşları ile başlayan kortej yürüyüşü Atatürk Kongre ve Etnografya Müzesi bahçesine kadar sürdü..

Atatürk Kongre ve Etnografya Müzesi bahçesinde saygı duruşu ve istiklal marşının okunması ile başlayan törende konuşan Sivas Valisi Veysel Dalmaz, unutulmaya yüz tutmuş ahilik geleneğinin günümüzde de örnek alınması gerektiğini söyledi.

Ahiğin köklerinin çok eskilere uzanan bir gelenek oldu-

ğunu dile getiren Vali Dalmaz, bu geleneğin yeniden inşa edilmesi gerektiğini ifade etti..

Vali Dalmaz, şunları kaydetti: "Geniş ve tarihe dayanan köklü bir kültürün insanlarıyız. Bu kültürde ahilik teşkilatının esnafımız üzerinde, insanımız üzerinde, aileler üzerinde etkisini hep geçmişten geleceğe taşımak istiyoruz. Ve bu geleneğin, ahilik teşkilatının başta esnafımız arasında birlik ve beraberliğe, dayanışmaya, ahlaki prensiplerin yayılmasına, alışverişte usta-çırak-kalfa ilişkilerinde ve bu esnaf gurubumuzun toplumsal vazifelerinin temininde ne derece önemli olduğunun hepimiz farkındayız. Bu kadar bizi biz yapan değerlerle bezenmiş bu teşkilatımızın orta çağdan beri cihan medeniyetinin temininde ne kadar etkili olduğunu biliyorsunuz. Ancak son zamanlarda bu kültürümüzden uzaklaşmanın başka kültürlerle bizim medeniyetimizin unutulmasının acı sıkıntılarına hep beraber yaşıyoruz. Ve bugün artık bu ahilik teşkilatının doldurduğu o hizmetleri başka alanlarda belki çok daha pahalıya veya da bazen eksik olarak görmek zorunda kalıyoruz. Ahilik teşkilatının yürütüldüğü zamanlarda ahilik teşkilatı en üst düzeyde görevini ifa ettiği dönemlerde hiçbir zaman biz fakir fukaraya yardımla, insanlarımız arasında toplumsal huzursuzlukların teminiyle çok fazla uğraşmıyorduk. Çünkü kendi yapısı içerisinde bunlar düzene girmişti. Ama şimdi bir taraftan hırsızlık kol gezmiş, bir taraftan sahte imalatlar kol geziyorsa bunun temelinde o esnaf ahlakının, ahilik kültürünün olmamasından kaynaklanıyor. Kaybettiğimiz o ustalık, kalfalık, çıraklık anlayışının ne kadar sistemimiz yozlaşmış olsa da tekrar inşa edilmesi gerektiğinin farkına varıyoruz. Ne yapmamız gerekiyorsa sistemimizi yeniden ele almamız lazım" dedi.

Kalfalıktan ustalığa geçişi anlatan ve Kırşehir'den gelen ekip tarafından hazırlanan şed kuşatma töreninin ardından Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği tarafından programa katılan protokole ve vatandaşlara bulgur ve et ile yapılan "Ahi Pilavı" dağıtıldı.

ERZİNCAN'DA AHİLİK HAFTASI KUTLAMALARI COŞKULU GEÇTİ

Erzurum'da da Ahilik Haftası, törenlerle ve çeşitli etkinliklerle kutlandı.

Çelenk sunma programının ardından saat 10:30 da Esnaf ve sanatkarlar odaları birliği yönetim kurulu ve meslek odası başkanları, Sa-

nayi ve ticaret odası başkanı Aydın Yalvaç, Vali Ali Güngör'ü yerinde ziyaret ettiler. Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği Başkanı Necmettin Ünal, Vali Ali Güngör'e Esnaf ve Sanatkarlar Odaları birliği logosu işli bakır tabak hediye edildi.

Ahilik Haftası Münasebeti ile Ticaret Sanayi Odası Başkanı Aydın Yalvaç, Esnaf ve Sanatkar Odaları Birliği Başkanı Necmettin Ünal, Ticaret Sanayi İl Müdürü Ruhi Akman ile Esnaf Odaları Başkanları, Belediye Başkanı Mehmet Buyruk'u makamında ziyaret ettiler. 13 Ekim Pazartesi günü sa-

at 11.00 de gerçekleşen ziyarette, Esnaf Odaları Birliği Başkanı Necmettin Ünal, Ahiliğin tarihi hakkında bilgi verdi.

Esnafın bir otokontrol mekanizması kurduğunu belirten Buyruk, Ahilik geleneğinin Osmanlının yüzyıllarca ayakta kalmasına büyük katkı sağladığını ekledi. Heyet daha sonra makamdan ayrıldı.

Ziyaretlerin ardından heyet olarak Terzibaba türbesini ziyaret ettiler. Burada Terzibaba türbesinde dualar okundu.

Erzincan Esnaf ve Sanatkarları Odaları Birliği'nin organizasyonu Erzincan Ticaret Odası ve Ticaret Sanayi İl Müdürlüğü ile bazı kurum ve kuruluşların desteğiyle bu yıl ilki düzenlenen ahilik haftası etkinlikleri çerçevesinde dün Endüstri Meslek Lisesi'nde öğrencilere yönelik seminer düzenlendi.

Çıraklık eğitim merkezi öğrencilerinin de katıldığı konferansa konuşmacı olarak katılan Erzincan Üniversitesi Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. Suat Yıldırım, Ahilik hakkında Erzincan Vali Yardımcısı Ayhan Akpay, Ticaret ve Sanayi İl Müdürü Ruhi Akman, Esnaf Odaları Birlik Başkanı Necmettin Ünal, Ticaret Odası Başkanı Aydın Yalvaç, bazı kurum müdürleri ile sivil toplum kuruluş temsilcileri katılımcılara bilgiler verdi.

Sergiye Erzincan valimiz sayın Ali GÜNGÖR Belediye Başkan Yardımcısı Seyfullah KABAN, Vali Yardımcısı Sanayi ve Ticaret İl Müdürü Ruhi AKMAN Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği Başkanı Necmettin ÜNAL ve Esnaf Odaları Birliği Merkez Meslek Odaları Başkanları katıldılar.

CAM SEKTÖRÜNÜN İFTARLI TOPLANTISI DÜNYAMIZI KÜRESEL ISINMA İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ VE BENZERİ SORUNLARA KARŞI ALTERNATİF CAMLARLA SAĞLANACAK ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Ankara Camcılar Odası ve Ankara Ticaret Odası Camcılar Meslek Komitesi tarafından 24 Eylül 2008 günü Ankara Ticaret Odasında gerçekleştirilen panel ve akabinde ki iftar yemeğine cam camiası yoğun ilgi gösterdi.

Panelde bir konuşma yapan Ankara Camcılar Odası Başkanı Fikret YILMAZ, özetle şunları söyledi:

"Şeffaflığın ve aydınlığın simgesi cam; silika, kum, soda kili, kireç eldizfat ve iz elementlerinden üretilmektedir. İlk olarak M.Ö. 3000'li yılların sonlarında bronz çağda Mezopotamya'da keşfedilmiştir

Cam, oluşumuyla insan oğlunu şaşkınlığa ve bir o kadar hayranlığa bırakmıştır. Günümüz dünyasında cam "olmazsa olmaz" yerini almıştır ve adeta onsuz bir hayat

düşünülemez olmuştur.

Dünyada cam üretimi yaklaşık 100.000.000 tonun üzerinde gerçekleşiyor ve bu üretimin yarısından fazlası ambalaj olarak kullanılıyor.

Malumunuz üzere küresel ısınma denildiği zaman hemen herkes şöyle bir duraklamaktadır. Bilhassa yaşanan susuzluk, küresel ısınmanın ne kadar etkili ve korkunç boyutlara geldiğinin göstergesi olmuştur. İşte bu kadar korkunç bir küresel ısınma yaşayan dünyamızda, bizler cam sektörü olarak, neler yapabiliriz? Uygun ürünleri tüketiciye önererek sağlanacak enerji tasarruflarıyla çevreye daha zararlı gaz salınımını azaltacak önlemler alınmasını sağlayabiliriz."

SİVAS'TA CUMHURİYET COŞKUSU

Sivas Kongresinin 89. yıl dönümü etkinlikleri düzenlenen törenlerle kutlandı.

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül ve Sivas milletvekillerinin de katılımı ile gerçekleştirilen tören öncesinde Atatürk Anıtına çelenk sunuldu. Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği Başkanı Beşir Köksal'ında yer aldığı törende ilk olarak Cumhurbaşkanı Abdullah Gül tarafından Atatürk anıtına çelenk sunuldu ve saygı duruşunda bulunuldu.

Daha sonra Cumhuriyet meydanında gerçekleştirilen törende konuşan Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, Cumhurbaşkanı seçildikten sonra Sivas'a yaptığı ilk ziyaretin, Sivas Kongresinin yıl dönümüne rastlamasından dolayı büyük mutluluk duyduğunu belirtti. Cumhurbaşkanı Gül yaptığı konuşmada, "Böyle bir günde Sivas'ta bulunmanın, Sivaslılarla beraber olmanın ve bu günün anlamının herkesle birlikte birkez daha gözden geçirmek heyecan vericidir. Bu ülkenin bu devletin, nasıl hangi emeklerle kurulduğunu, Türkiye Cumhuriyetinin temelini ne büyük fedakarlıklarla atıldığını bir kez daha hep beraber yad ediyoruz. Sivas kongresi bir dönüm noktasıdır." dedi.

Konuşmalardan sonra Sivas yöresi ve ilçelerinin kültürel, turistik ve ekonomik değerlerinin tanıtıldığı araçlar konvoy halinde geçti. Sivas esnaf ve sanatkarını temsil etmek için hazırlanan ve araç içerisinde esnafların yaptıkları eşyaların yer aldığı araç büyük ilgi gördü.

Etkinlikler hakkında bilgi veren Sivas Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği Başkanı Beşir Köksal, Cumhuriyetin temellerinin atıldığı bu günde esnaf ve sanatkarları temsilen törene katıldıklarını belirterek, kortejde yer alan araçlarında esnaf ve sanatkarları temsil etmeye çalıştıklarını kaydetti. Köksal, törende esnafları temsil eden aracın büyük ilgi görmesinden çok mutlu olduğunu da sözlerine ekledi.

ESNAFA VE SANATKARA "GEÇİCİ İŞ GÖREMEZLİK VE EMZİRME ÖDENEĞİ" HAKKI

Harun COŞKUNSEL
Müfettiş – SGK
zeliharun@yahoo.com

Eski adıyla Bağ-Kur yeni adıyla 4/b'li sigortalılara 5510 sayılı Kanun ile sağlanan önemli bir yenilik; çalışan esnafın iş kazası, meslek hastalığı, hastalık ve doğum nedeniyle geçici iş göremezlik ödeneğine, çalışan veya kendi çalışmasından dolayı gelir veya aylık almaya hak kazanmış esnafın kendisinin veya çalışmayan eşinin doğumu nedeniyle analık sigortasından emzirme ödeneğine hak kazanmasıdır.

Bu yazımızda Hastalık ve Analık sigortasından sağlanan geçici iş göremezlik ve emzirme ödeneği ile ilgili detayları aktarmaya çalışacağım.

Hastalık ve Analık sigortasından sağlanan yardımlar ve şartları:

Esnafa, kuralları aşağıda açıklandığı üzere hastalık veya analık hallerine bağlı olarak ortaya çıkan iş göremezlik süresince hastalık ve analık sigortasından günlük geçici iş göremezlik ödeneği ve yaşaması kaydıyla doğan her çocuk için emzirme ödeneği verilir.

a)Emzirme Ödeneği:

Esnaf kadına veya sigortalı olmayan karısının doğum yapması nedeniyle esnaf erkeğe, esnafıktan dolayı gelir veya aylık alan kadına ya da gelir veya aylık alan erkeğin sigortalı olmayan eşine, her çocuk için yaşaması şartıyla doğum tarihinde geçerli olan ve Sosyal Güvenlik Kurumu Yönetim Kurulunca(Sosyal tarafların temsil edildiği kurul) belirlenip Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı tarafından onaylanan tarife üzerinden emzirme ödeneği verilir.

Emzirme ödeneğinin alınabilmesi için esnafıktan dolayı sigortalı olanlar için doğumdan önceki bir yıl içinde en az 120 gün kısa vadeli sigorta kolları primi yatırılmış ve genel sağlık sigortası primi dahil prim ve prime ilişkin her türlü borçlarının ödenmiş olması ve çocukların yaşaması şarttır.

İşini terk eden esnafın emzirme ödeneği alabilmesi için terk tarihinden itibaren 300 gün içinde çocuğunun doğması ve doğumdan önceki 15 ay içinde 120

gün prim ödemiş olması şarttır.

b)Geçici iş göremezlik ödeneği:

İş kazası, meslek hastalığı, hastalık ve analık hallerinde Kanunda belirtilen geçici iş göremezlik sürelerinde verilen ödenektir. Daha öncede belirttiğim üzere, bu yazımda iş kazası ve meslek hastalığı dışındaki geçici iş göremezlik ödeneklerini irdelleyeceğim.

1-Halen faal bir şekilde esnafılık yapan ve emekli olmamış kadının analığı halinde, doğumdan önceki bir yıl içinde en az doksan gün kısa vadeli sigorta primi bildirilmiş olması şartıyla, doğumdan önceki ve sonraki sekizer haftalık sürede, çoğul gebelik halinde ise doğumdan önceki sekiz haftalık süreye iki haftalık süre ilâve edilerek çalışmadığı her gün için,

2-Belirtilen sigortalı esnaf kadının isteği ve hekimin onayı ile doğuma üç hafta kalıncaya kadar çalışılması halinde, doğum sonrası istirahat süresine eklenen süreler için,

3-Faaliyetine devam eden ve halen emekli olmamış kadın veya erkek esnafa genel sağlık sigortası dahil prim ve prime ilişkin her türlü borçlarının ödenmiş olması şartıyla yatarak tedavi süresince veya yatarak tedavi sonrası bu tedavinin gereği olarak istirahat raporu aldıkları sürede ödenir. Ancak doğum nedeniyle doğum öncesi ve doğum sonrası çalışmadığı süreler için geçici iş göremezlik ödeneğine hak eden ve '1' numaralı başlıkta belirtilen esnaf anne için yatarak tedavi şartı aranmayacaktır.

Görüldüğü üzere, esnafa hastalık nedeniyle geçici iş göremezlik ödeneği verilebilmesi öncelikle yatarak tedavi görmesi halinde bu tedavi süresince veya yatarak tedavi sonrası bu tedavinin gereği olarak istirahat raporu verilmesi halinde bu istirahat raporu süresince mümkündür. Buradaki yatarak tedaviden kasıt evde yatarak tedavi değil, herhangi bir sağlık kuruluşunda yatarak tedavidir. Yani ayakta tedavi dolayısıyla verilecek istirahat raporları için esnafa herhangi bir geçici iş göremezlik ödeneği verilmesi söz konusu değildir.

Örneğin: grip olan esnafa Sosyal Güvenlik Kurumunca yetkilendirilen bir sağlık kurulundan veya hekim tarafından 5 günlük istirahat raporu verildi. Bu durumda geçici iş göremezlik ödeneği alınması mümkün değildir. Ancak bu esnaf apandisit ameliyatı olmuş ve 1 gün hastanede yattıktan sonra belirtilen bu sağlık kurulu veya hekimden 5 gün istirahat raporu almışsa, hastanede yattığı 1 gün ve daha sonra istirahat raporu olan 5 gün için geçici iş göremezlik ödeneği ödenmesi mümkündür.

İstirahat raporunun Sosyal Güvenlik Kurumu'na yetkilendirilen hekim veya sağlık kurullarından alınmış olması şarttır. Bunun dışındaki hekim ve sağlık kurulu tarafından verilen raporların 10 günü aşmayanları Sosyal Güvenlik Kurumu'na yetkilendirilen hekim, 10 günü aşan raporlar ise Sosyal Güvenlik Kurumu'na yetkilendirilen sağlık kurulunca onandığı takdirde geçerli olacaktır. Sosyal Güvenlik Kuru-

mu'nca yetkilendirilen sağlık tesisleri dışındaki sağlık tesislerinde yapılan tedavinin aciliyetinin yine Kurumca belirlenecek sağlık tesisince kabul edilmesi halinde istirahat raporlarının ayrıca onanması şartı aranmayacaktır.

Esnaf sigortalılar'ın geçici iş göremezlik ödeneğini almaları için usulüne uygun istirahat raporlarıyla birlikte PTT bank/banka hesap numaralarını Sosyal Güvenlik Kurumu'na bildirmeleri yeterlidir. Bunlardan Kurumca çalışmadığına dair beyan dışında başkaca bilgi istenmeyecektir.

Geçici iş göremezlik ödeneği almaya hak kazananların alacağı tutarlarının hesaplanması ve ödeme sürelerine ilişkin detaylar ile Sosyal Güvenlik Kurumu'na bildirdiğiniz kazancınızın önemi hakkındaki bilgileri bir sonraki sayımızda aktarmaya çalışacağım.

Emzirme ödeneğine hak kazanma koşulları:

- 1- Halen aktif şekilde çalışan esnaf veya kendi çalışmasından dolayı gelir veya aylık almaya hak kazanmış(emekli) ve doğum yapmış kadın olmak,
- 2- Halen aktif şekilde çalışan esnaf veya kendi çalışmasından dolayı gelir veya aylık almaya hak kazanmış(emekli), çalışmayan eşi doğum yapmış, erkek olmak
- 3- Doğan çocuk veya çocukların yaşıyor olması,
- 4- Doğumdan önceki bir yıl içinde en az 120 gün kısa vadeli sigorta kolları primi yatırılmış ve genel sağlık sigortası primi dahil prim ve prime ilişkin her türlü borçlarını ödemiş olmak,
- 5- İşini terk eden esnafın terk tarihinden itibaren 300 gün içinde çocuğu doğmak ve doğumdan önceki 15 ay içinde 120 gün prim ödemiş olmak.

Esnafın hastalık nedeniyle geçici iş göremezlik ödeneğinin ödenmesine hak kazanma koşulları :

- 1- Halen aktif bir şekilde esnaflık yapıyor ve genel sağlık sigortası dahil prim ve prime ilişkin her türlü borçlarının ödemiş olmak,
- 2- Rahatsızlığı nedeniyle yatarak tedavi görmek veya yatarak tedavinin gereği olarak istirahat raporu almak,
- 3- Usulüne uygun istirahat raporlarıyla birlikte PTT bank/banka hesap numaralarını Sosyal Güvenlik Kurumu'na bildirmek.

Esnafın analık nedeniyle geçici iş göremezlik ödeneğine hak kazanma koşulları:

- 1- Halen aktif bir şekilde esnaflık yapan ve genel sağlık sigortası dahil prim ve prime ilişkin her türlü borçlarının ödemiş kadın esnaf olmak,
- 2- Doğumdan önceki bir yıl içinde en az doksan gün kısa vadeli sigorta primi bildirilmiş olmak,

SOSYAL GÜVENLİK SÖZLÜĞÜ

Hastalık Hali: İş kazası ve meslek hastalığı dışında kalan ve esnafın iş göremezliğine neden olan rahatsızlıklar hastalık halidir.

Analık Hali: Esnaf kadının veya erkeğin sigortalı olmayan eşinin, kendi çalışmalarından dolayı gelir veya aylık alan kadının ya da gelir veya aylık alan erkeğin sigortalı olmayan eşinin gebeliğinin başladığı tarihten itibaren doğumdan sonraki ilk sekiz haftalık, çoğul gebelik halinde ise ilk on haftalık süreye kadar olan gebelik ve analık haliyle ilgili rahatsızlık ve özür-lülük halleri analık halidir.

Zehra KAYA
TESK AR-GE Müdürü

KREDİ-KEFALET SİSTEMİ ve ESNAF VE SANATKARLAR

GİRİŞ

Esnaf ve sanatkar kesimi sahip olduğu bir takım özellikler nedeniyle ve elbette ekonomik gelişmelere bağlı olarak kredi temininde ve kullanımında birtakım sorunlar yaşamaktadır.

Esnaf ve sanatkar kesiminin yaşadıkları finans sorunları arasında teminat gösterme sıkıntısı da bulunmaktadır. Türkiye Halk Bankası A.Ş. tarafından, esnaf ve sanatkarlar kredi ve kefalet kooperatifleri aracılığıyla kullandırılan kredilere bakıldığında, kredi kullanan esnaf ve sanatkar sayısının toplam esnaf ve sanatkarlara oranının %15 civarında kaldığı görülmektedir.

Öte yandan, TESK tarafından Ocak-Şubat 2008 döneminde, ülke genelindeki 7237 esnaf ve sanatkara uygulanan "Beklenti Anketi"ne göre esnaf ve sanatkarların %41'i içinde bulunduğu olumsuz koşullardan çıkabilmek için finansman desteği verilmesi, %40'ı ekonomide istikrar ve büyüme sağlanması, %33'ü ise vergi oranlarının düşürülmesi gerektiğini belirtmektedir. Dolayısıyla esnaf ve sanatkarlar kredi desteği istemekte ancak bu desteğin daha uygun koşullarla ve daha kolay ulaşılabilir olmasının sağlanmasını talep etmektedir.

MEVCUT DURUM VE SORUNLAR

Özellikle son yıllarda giderek daha rekabetçi bir ekonomik ortamda faaliyetlerini sürdürmek zorunda kalan esnaf-sanatkarlar, piyasaya uyum sağlayabilmek için kendilerini geliştirmek, iş hacimlerini genişlet-

.... esnaf ve sanatkar işletmelerin ticari bankalardan kredi arayışlarında önemli bir sorun olarak ön plana çıkan husus, kredilere karşılık bankalarca talep edilen nitelikte ve miktarda teminat gösterememeleridir.

mek, teknolojik yenilenmeye gitmek ve ürün kalitelerini yükseltmek ihtiyacı duymaktadır. Bu ihtiyacın giderilebilmesi ise kaynak sağlanması ile mümkün olabilecektir. Ancak, esnaf ve sanatkar işletmelerin ticari bankalardan kredi arayışlarında önemli bir sorun olarak ön plana çıkan husus, kredilere karşılık bankalarca talep edilen nitelikte ve miktarda teminat gösterememeleridir.

1991 yılında KOBİ'lerin bankalardan kullandığı kredilere teminat sağlamak amacıyla kurulan Kredi Garanti Fonunun (KGF) kuruluşunda TESK, TOBB, TOSYÖV ve MEKSA kurucu ortak olarak yer almış, daha sonra KOSGEB ve Türkiye Halk Bankası A.Ş. de bu ortaklığa katılmışlardır.

Ancak, Kredi Garanti Fonunun destek verdiği işletmelere bakıldığında, esnaf ve sanatkar işletmelerinin KGF'den yararlanma oranının %10'un altında kaldığı görülmektedir.

Bunun nedenlerine kısaca değinmek gerekirse;

- Esnaf ve sanatkarlar KGF hakkında yeteri kadar bilgiye sahip değildir.
- Kooperatifler aracılığı ile kullandırılan krediler daha cazip görülmektedir.

- Esnaf ve sanatkarların zaten bankalarca uygulanan faiz oranları karşısında zorlandığı düşünüldüğünde, KGF kefaletinden yararlanabilmek için banka faizinin üstüne yıllık %1- 2 oranında komisyon ödemesinin, esnafın bu sistemden yararlanmasını neredeyse imkansız hale getirdiğini söylemek yanlış olmayacaktır.

- Esnaf ve sanatkarların yarısına yakını gerçek usulde vergilendirilmektedir. Kalanı vergiden muaf esnaf ve basit usulde vergilendirilen esnaftır. Dolayısıyla esnaf ve sanatkarların zaten yarısı vergilendirilme yöntemine göre KGF'nin kapsamı dışına çıkmaktadır.

Gerçek usulde vergilendirilen esnaf ve sanatkarların mali kayıtları, kredi kullanımlarının ve KGF'den yararlanmalarının önündeki en önemli engel olarak ortaya çıkmaktadır.

Bankalar kayıtlar daha şeffaf ve güvenilir olduğu için bilanço usulüne göre defter tutanları tercih etmektedir. Oysa esnaf ve sanatkarların bilanço usulüne göre defter tutması 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanununa göre mümkün değildir.

Esnaf ve sanatkarların yarısına yakını gerçek usulde vergilendirilmektedir. Kalanı vergiden muaf esnaf ve basit usulde vergilendirilen esnaftır. Dolayısıyla esnaf ve sanatkarların zaten yarısı vergilendirilme yöntemine göre KGF'nin kapsamı dışına çıkmaktadır.

KADIN GİRİŞİMCİLİĞİNİN DESTEKLENMESİ PROJESİ SONUÇLARINI VERMEYE BAŞLADI

24 Temmuz 2007 tarihinde resmen uygulanmaya başlayan, AB Komisyonu tarafından desteklenen Kadın Girişimciliğinin Desteklenmesi Projesi, Ankara'da TESK ve 24 ilde de ESOB'lar bünyesinde devam etmektedir.

Proje kapsamında, AB tarafından belirlenen Teknik Yardım Ekibi ve TESK'de oluşturulan Proje Koordinasyon Birimince koordine edilen faaliyetler, TESK Genel Başkanı ve ESOB Başkanlarının desteği ile başarılı bir şekilde yürütülmektedir.

Proje İhale Şartnamesinde yer alan genel ve özel hedeflere ve sayısal verilere proje bitmeden ulaşılmıştır. Proje başlangıcından itibaren 5425 kadın eğitim ve 2171 kadın danışmanlık hizmetinden yararlanmıştır.

Projenin bir bileşeni olan eğitim ve danışmanlık yolu ile kadın girişimciliğinin desteklenmesi amacıyla verilen eğitim ve kurslara katılan kadınlar tarafından bütün illerde işyerleri açılmaya başlanmış olup, 127 kadın kendi işini kurmuştur.

Ankara'da eğitimlere katıldıktan sonra işyerini açan kadınların açılış törenleri yapılmaya

başlanmıştır. Bu çerçevede, Peynir Evi açan bir kadın girişimcinin işyerinin açılış töreni Genel Başkan Vekili Burhan Aksak, Proje Koordinasyon Birimi ve Teknik Yardım Ekibi'nin katılımı ile yapılmıştır.

Yine eğitimlere katıldıktan sonra girişimci olmaya karar veren ev tekstili ve güzellik salonu açan iki kadının işyerlerinin açılış törenine Proje Koordinasyon Birimi ve Teknik Yardım Ekibi katılmıştır.

Eğitilmelere katılan kadınların kendine güven duyarak işyeri sahibi olmaları ve eğitimlere katılma talebinin yüksek olması projenin somut çıktıları olarak önemli bir göstergedir. Proje sayesinde, ESOB'ların görünürlüğünde de önemli bir artış olmuştur. Başarılı sonuçlara ulaşılmasındaki en büyük etken projeyi yürüten ESOB'ların konuyu sahiplenmeleri olmuştur.

Bundan sonra da faaliyetlere devam edilecektir.

Görgül GÜNER
TESK AB ve Dışilişkiler Müdürü

Oda, Birlik ve Federasyonların dikkatine!

DENETİM YÖNERGESİ GÜNCELLENDİ

Bilindiği üzere, teşkilatımız ülke genelinde örgütlenmiştir. Sayıca çok, yaygın ve dinamik bir yapıya sahibiz. Odalar, birlikler, federasyonlar ve Konfederasyon olarak temel amacımız ve birincil görevimiz esnaf ve sanatkarlarımıza en iyi hizmeti sunabilmektir. Bunun sağlanabilmesi; her derecedeki teşkilat birimlerimizin görevlerini yapabilecek yeterlilik düzeyine ulaşmasına bağlıdır.

Esnaf ve sanatkarlar ile doğrudan muhatap olan odalarımız başta olmak üzere tüm teşkilatımızın hizmet verirken yaptığı iş ve işlemlerde, kuruluş kanunumuz olan 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanunu ve teşkilatımızla ilgili diğer kanun ve düzenlemelere uymaları zorunludur.

Fakat, hem Sanayi ve Ticaret Bakanlığı müfettişleri, hem de Konfederasyonumuz müfettişleri tarafından zaman zaman yapılan denetim ve incelemelerde, özellikle odalarımız düzeyinde, aynı konuda çok farklı uygulamaların mevcut olduğu maalesef tespit edilmektedir.

Mevzuatın yeterince iyi bilinmemesi ya da anlaşılamaması nedeniyle yanlış iş ve işlemler yapan teşkilat yöneticileri ve personeli, yapılan denetimler sonucunda suçlanmakta ve bazen cezai müeyyideler ile karşı karşıya kalmaktadırlar. Özellikle odaların, iş ve işlemlerinde norm ve standart birliği sağ-

lanması ve kanunlara ve diğer mevzuata uyumlu hale getirilmesi amacıyla, belirli aralıklarla birliklerimiz tarafından denetlenmesinde yarar görülmektedir. Nitekim, 5362 sayılı Kanunun 22/d maddesi de bunu öngörmektedir.

Ancak, yine bilindiği gibi, denetim profesyonel bir iş olup, uzmanlık gerektirmektedir. Konfederasyonumuzca yapılan denetimler sonucunda, odalar üzerinde birliklerce yapılacak denetim tek tip olabilmesi için bir yönerge hazırlanması gerekli görülmüştür.

Konfederasyonumuzca hazırlanan yönerge ile; teşkilat birimlerimizin mensuplarına daha iyi hizmet sunabilmesi, odaların yönetici ve personelinin geliştirilip yetiştirilmesi, uygulamada birliğin sağlanması ve bu sayede teşkilat birimlerimizde kurumsallaşmanın gerçekleştirilmesi amaçlanmaktadır.

Bu yönergenin hazırlanmasının bir diğer amacı da; teftiş ederek inceleyen, soruşturan ve suçlayan bir denetim anlayışını hakim kılmak yerine, yol gösterici, bilgilendirici ve yönlendirici bir denetim anlayışı ile yanlışları azaltmak, eksiklikleri tamamlamak ve iş ve işlemleri kurallara uygun hale getirmektir.

Yenilenen yönergeyi Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu'nun Web sitesinden temin edebilirsiniz.:

<http://www.tesk.org.tr>

TÜRK VE DÜNYA EDEBİYATINDA BÜYÜK KAYIP: FAZIL HÜSNÜ DAĞLARCA ÖLDÜ

Edebiyat dünyası, modern Türk edebiyatının yaşayan en büyük destan şairi ve en usta kalemlerinden birini kaybetti. Ünlü Türk şairi Fazıl Hüsni Dağlarca vefat etti.

Fazıl Hüsni Dağlarca, 26 Ağustos 1914 İstanbul doğumlu. Süvari yarbayı Hasan Hüsni Bey'in oğludur, ilk öğrenimini Konya, Kayseri, Adana ve Kozan'da, orta öğrenimini Tarsus ve Adana ortaokulundan sonra girdiği Kuleli Askeri Lisesi'nde tamamladı (1933). 1935'te piyade subayı göreviyle Doğu ve Orta Anadolu'nun, Trakya'nın pek çok yerini dolaştı. Ordudaki hizmeti on beş yılı doldurunca, ön yüzbaşı rütbesiyle askerlikten 1950'de ayrıldı.

1952-1960 yılları arasında Çalışma Bakanlığı'nda iş müfettişi olarak İstanbul'da çalıştı. Buradan ayrıldıktan sonra İstanbul Aksaray'da Kitap kitapevini açtı ve yayıncılığa başladı. Dört yıl Türkçe isimli aylık

dergiyi çıkardı. (Ocak 1960-Temmuz 1964). İlk yazısı 1927'de Yeni Adana gazetesinde yayınlanan bir hikâye, İstanbul dergisinde 1933'te çıkan "Yavaşlayan Ömür" adlı şiiriyle adını duyurmaya başladı. Varlık, Kültür Haftası, Yücel, Aile, İnkılapçı Gençlik, Yeditepe ve Türk Dili dergilerinde şiirleri çıktı. Bugüne kadar kendisine bir çok ödül verilen şair 1967'de ABD'deki Milletlerarası Şiir Forumu tarafından "En iyi Türk Şairi" seçilmişti.

Toplumculuğunun temelinde insana ve insan hayatına saygı yatan Dağlarca, bu yüzden hiç bir edebî akım ve kişiden etkilenmeden kendi kozasını örer. Çok yazan ve üreten bir şair kimliğiyle, bağımsız kalarak hiçbir şairden etkilenmemiş, hiçbir akımın etkisinde kalmayarak şiirlerini yazmıştır. Onun sanat anlayışını şu cümlesi özetler: "Sanat eseri hem bir saat gibi içinde bulunduğumuz zamanı, hem de bir pusula gibi gidilmesi gereken yönü işaret etmelidir."

KÖY ÖĞRETMENLİĞİNDEN TESK SANAT GALERİSİNE...

Seher Odabaşı, Cumhuriyetimizin yetiştirdiği gizli kahramanlardan.

Tüm hayatlar gibi, onun hayatı da "roman gibi".

Ama onun, hayatını anlatmaya değer kılan bazı özellikleri var.

1947 yılında Anadolu'nun en şirin kentlerinden biri olan Kastamonu'da doğmuş. Kastamonu aklımıza "Şapka Devrimi"ni getiriyor. Büyük Atatürk'ümüzün kılık -kıyafet devrimlerini başlattığı il, fedakâr öğretmenler yetiştirmeyi de başarmış...

Seher Odabaşı, ilk ve ortaokulu, Merzifon'da tamamlamış. "Devlet Parasız Yatılı" sınavlarında başarılı olmuş ve ta a "Erzurum Nene Hatun Öğretmen Okulu"na, tek başına yatılı öğrenci gitmiş.

Başarılı bir öğrencilikten sonra, öğretmen olarak mezun olmuş. Mezun olduğu yıl, Gazi Üniversitesi Resim Bölümü'nü kazanmış. Ama çok istediği halde, Ankara'da resim okuma/öğrenme olanağından yararlanamamış. Ailesine, çevresine ve milletine hizmet edebilmek tutkusu, resim tutkusunun önüne geçmiş, büyük bir fedakarlıkla "köy öğretmeni" olarak çalışmaya başlamış.

Merzifon'un Ortaova Köyünde, birinci, ikinci, üçüncü sınıfların bir arada okudukları "birleştirilmiş" bir sınıfa atanmış ilk olarak. Tecrübesizliği ve heyecanı atbaşı gidiyormuş o yıllar. Yıl sonunda, o yıllar için alışılmadık bir başarı ortaya çıkmış: Birinci sınıf öğrencilerinin tamamı okuma yazma öğrenmişler. Teftişe gelen ilk öğretim müfettişi, bu başarıya şaşarak, "Seher Öğretmen"den, "kolay okuma-yazma" öğretilmesiyle ilgili bir kitap yazmasını önermiş.

Sonra evlilik... Ankara'nın Ergazi Köyüne tayin olmuş. Da-

ha sonra da Ankara Akdere ve Kavaklıdere'de öğrencilerin sevgili "Seher Öğretmeni" olarak mesleğini sürdürmüş.

İki çocuk annesi, başarılı bir öğretmen olarak, 1990 yılında emekli olmuş Seher Öğretmen.

Emekli olmuş ama, kendisini eve hapsedip kalmamış. Kurucusu olduğu bir dershanede öğretmenliğe devam etmiş. Dershane işletmeciliği ve öğretmenliği yaptığı yıllarda, öğretmenliğinin ilk yıllarında müfettişin önerdiği ve aklından hiç çıkaramadığı öneriyi hayata geçirmiş: İki yıl uğraşarak ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci sınıflar için "Dil Bilgisi" kitapları yazmış. Mutluluğuna diyecek yokmuş. En çok istediği şeyi de gerçekleştirmiş böylece: Kitapların üstünde adını görmek!

Öğrencilerinden hiç kopmamış. Taa ki, mutluluğuna koyu bir gölge gibi düşen hastalığını öğreninceye kadar: Meme kanseri...

Ameliyatlar, kemoterapiler, radyoterapiler...İlaçlar, ilaçlar...

Yorgun düşmüş, üzülmüş, dershaneden, yani öğrencilerinden ayrılmış; ama mücadele etmekten vazgeçmemiş.

"Yeneceğim kanseri" demiş. "Çocuklarımdan, torunumun bana ihtiyacı var", "Milletime borcumu ödeyemedim daha" demiş.

Öğretmen olmadan önceki ilk sevdası aklına düşmüş: Resim yapmak. Çok isteyip de başaramadığı, vakit ayıramadığı, cesaret edemediği resim yapma arzusunu da tatmin etmek, güzel sanatların en güzel dallarından birinde eserler vermek isteği, onu hayata daha da sıkı bağlamış.

2005 yılında Pandora sanat atölyesinde Orhan Kiremitçi ustanın hocalığında resme başlamış. Kısa zamanda hocası-

Seher Odabaşı, Cumhuriyet'in yetiştirdiği idealist, çalışkan ve fedâkar kişiliğiyle hiçbir zaman emekli olmayan değerli öğretmenlerimizdendir.

Yaşamın her dakikasını özümseyerek içindeki sonsuz sevgisini insanlara, tuvale ve çevresine yansıtan, güler yüzü, coşkulu tavrıyla etrafına ışık saçan değerli arkadaşımızın resimleri de kişiliğini yansıtmaktadır.

Güzel olan her şeye duyduğu tutkuyla ve izlenimleri doğrultusunda renkli bir anlayışla yaptığı resimlerini, gerçekleştirdiği ilk kişisel sergisiyle sanat severlerle buluşturmanın mutluluğunu yaşamaktadır.

Resim hayatındaki başarısının kalıcı olmasını diliyorum.

Orhan Kiremitçi- Ressam

nın gösterdiği teknikleri öğrenmiş ve sergilere katılacak kadar güzel eserler meydana getirmiş.

Hâlâ haftada bir gün atölyede çalışmalarını sürdürüyor. 2006 ve 2008 senelerinde iki kez karma sergilere katılmış. Özellikle at ve manzara resimleriyle dikkatleri çekmiş.

İlk kişisel sergisini, TESK Sanat Galerisinde açmış. Her sene Fikret Otyam ustanın resimlerini sergilediği galerinin duvarlarını, bu kez Seher Odabaşı'nın resimleri süslemiş.

Seher Hanım, başta Genel Başkan olmak üzere, resimlerinin TESK Sanat Galerisinde sergilenmesi'ne katkısı olan tüm TESK yöneticisi ve personeline saygılarını, teşekkürlerini sunuyor...

TESK Galerisinde "ATIK SANAT OLUNCA..."

TESK Sanat Galerisi bu ay ilginç ve çağdaş bir sergiye ev sahipliği yapıyor.

Avrupa Birliği Bilgi Merkezi ve Yeşil Adımlar Çevre Eğitim Derneği işbirliği ile Ankara'da ilk kez açılan "Atık Sanat Olunca..." sergisi tüm Ankaralıların dikkatine sunuldu. İlgili kurumlar sanatsal bakışla çevre bilincini geliştirmek amacıyla böyle bir sergiyi gündeme aldı. Atık malzemelerle çalışan sanatçıların işlerini Ankara'lılara sunmak, üretim ve tüketim sürecinde oluşan atıkların çevreye dönük tehdidine dikkat çekmek, atık dönüşüm bilincini yerleştirmek üzere atölye çalışmaları yapmak, serginin hedefleri arasında bulunuyor.

Ülkemiz ve dünya için bu önemli soruna sanat kanalıyla dikkat çekerek gündem oluşturmak amacıyla düzenlenen sergi açılışına eski Çevre Bakanı Sn. İmren Aykut, CHP milletvekili Gülsün Bilgehan, AB ve TESK yöneticileri, Ankara'nın tanınmış simaları, sanatçılar ve basın temsilcileri katıldılar. Gençlere ve çocuklara yönelik "atık sanat atölye çalışmaları" TESK galerisinde sergi açılışını izleyen günlerde yapılıyor. Sergi 29 Kasım'a dek izlenebilir.

Sanatçıların tümü yaptıkları işlerle doğaya saygı temasını gündeme getirmek istediğini belirtiyor. Katılan sanatçılardan bazıları; Maria Sezer bahçeden topladığı bitkilerle dokuduğu duvar halılarıyla, Suzy Hug-Levi

boş mermi kovanlarıyla, Hülya Değerbilir Holi "atık şarkısı" çalan çöp orkestrasıyla, Leyla Sakpınar, Serap Başol nesli hızla tükenen kuşları hatırlatmaya çalışarak, Roş hızla büyüyen "atık dağları" oluşturan bilgisayar parçalarıyla, Tuba İnal, Fazilet Kendirci, Gökte Tunç, Mehmet Vanlıoğlu, Ramak Sanat Grubu... yaptıkları özgün işlerle dikkatleri çekiyor.

Serginin bir önemli özelliği de, sergiyi düzenleyenlerin, sergi salonunu çocuklar için atölye olarak kullanmalarını sağlaması. İlköğretim çağındaki çocuklar, sergi salonunda hazırlanan çalışma masalarında, atık malzemeler kullanarak yaratıcılıklarını geliştirme olanağı yakaladılar. Aynı zamanda, "atıkların", "çöp" olmayabileceğini de kavradılar...

PALANDÖKEN: "AB'NİN 10 ANA BAŞLIKTA OLUŞTURDUĞU İLKELER BİZDE DE UYGULANMALI"

08.11.2008

ANKARA - Daha önce yaptıkları açıklamada yeni teşvik sisteminin uygulamaya konulmasını istediklerini ancak bu konuda yeni bir gelişme olduğunu anlatan TESK Genel Başkanı Bendevi Palandöken, "TESK olarak bizim isteklerimiz AB kriterlerine uygundur. Bizim taleplerimizi Avrupa, 25 Haziran 2008 tarihinde yürürlüğe koydu. Ülkemizde de zaman kaybedilmeden AB normları doğrultusunda küçük işletmelerin korunmasına ilişkin kararlar acilen alınmalıdır" dedi.

Avrupa'nın 25 Haziran 2008 tarihinde küçük işletmelerle ilgili yürürlüğe giren yeni kararların ülkemizde de en kısa zaman içerisinde uygulanması gerektiğini vurgulayan Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK) Genel Başkanı Bendevi Palandöken yaptığı yazılı açıklamada, "Avrupa, 25.Haziran.2008 tarihinde yürürlüğe koyduğu Küçük İşletmeler Şartı ile 1 ila 9 işçi çalıştırılan mikro işletmeler öncelikli ve ayrıcalıklı olmak üzere, tüm küçük işletmelerin desteklenmesi gerektiğini vurgulamış ve bu desteğin devletin öncelikli görev ve hizmet alanı içerisinde bulunduğunu hükme bağlamıştır" diye konuştu. AB'nin Küçük işletmeler ile ilgili şartında bu teşvik ve destek koşullarının 10 ana ilke başlığı altında toplandığını da kaydeden Palandöken,

"Bunlardan en önemlileri; küçük girişimlerin ve aile işletmelerinin faaliyetlerinin özendirilmesi, küçük işletmelerin kuruluş ve faaliyetlerinde bürokrasinin azaltılması, özellikle işletme devirlerinin kolaylaştırılması, 2012 yılına kadar küçük işletmeler üzerindeki sosyal güvenlik primi, vergi gibi mali yüklerinin yüzde 25 oranında düşürülmesi, küçük işletmelerin finansman ihtiyaçlarının öncelikle karşılanması ile AR-GE faaliyetlerinin desteklenmesi, olarak belirtilebilir" şeklinde konuştu. Avrupa'da bütün bu gelişmeler yaşanırken bizim kamu idaremizin hala gelişme ve değişimin dışında kalmasının anlaşılabilir ve kabul edilebilir bir tarafının olmadığını altını da çizen TESK Genel Başkanı Bendevi Palandöken, "Türkiye'mizin çağdaş medeniyet seviyesine ulaşabilmesi, Batı'daki yenilikçi gelişmeleri yakından izlemeyi ve bunlara süratle intibakı gerektirir. Avrupa'daki küçük işletmeler ile ilgili bu gelişmeleri, bugün yatırımların teşviki denilince yalnızca büyük işletmeleri akıllarına getiren bürokrasimizin dikkatlerine sunuyor ve başlarını kumdan çıkarıp biraz da küçük işletmelere çevirmelerini diliyorum" dedi.

PALANDÖKEN, "MİLLETE ALIŞVERİŞ MERKEZİ DEĞİL, HARCAMA YAPMAK İÇİN PARA LAZIM"

17.11.2008

ANKARA - 2007 yılı sonunda 179 olan AVM sayısının şuan için 190 olduğunu ve 3 yıl içerisinde bu sayının 350'lere ulaşmasının beklendiğini anlatan TESK Genel Başkanı Bendevi Palandöken, "Millete alışveriş merkezi değil, para lazım. Çünkü insanımızın harcama yapacak gücü kalmadı. AVM'ler görkemli açılıyor. Ancak aynı hızla da kapanmanın eşiğine geldiler. Yaptığımız uyarılar dikkate alınarak 150 milyar dolarlık bir hacme sahip olan perakende sektörünün kuralları konulsaydı bunlar yaşanmazdı." dedi.

İsrarla perakende sektörünün kurallarını geliştirmiş ülkelerdeki gibi konulmasını istediklerini yaptığı yazılı açıklamada anlatan Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK) Genel Başkanı Bendevi Palandöken, "Çağdaş şehircilik anlayışıyla şehir plancıları AVM'ler için analiz yapmalı. Kontrolsüz ve kuralsız yan yana açılan büyük alış-veriş merkezlerinin sadece küçük esnafı değil kendilerini de etkileyeceğini daha önce söyledik. İnsanlar geçim sıkıntısı çekerken görkemli törenlerle açılan alışveriş merkezleri dünyanın neresinde var? Bilhassa birbirinin aynı konseptte ardı ardına açılan AVM'lerde cirolar, yüzde 20 ile yüzde 50 arasında düşüş gösterdi. AVM'lerden şimdi feryatlar yükseliyor. Daha önce uyarımiştık, şimdi yine uyarıyoruz. Gerekli tedbirlerin alınması için illa da birilerinin batması mı lazım? Mevcut yaşanan sıkıntıya rağmen kimse ders almıyor,

yeni AVM'lerin yapımı sürüyor. Belediyeler şehir planlarını AVM'lere göre değil, insanlara göre yapmalı" diye konuştu.

Alışveriş merkezlerindeki kalabalığın artık vakit geçirmek için dolaştığı, para harcamadığını ve gelir pastasının bölünerek küçüldüğünü belirten Palandöken, "Biz ne Atakule esnafının nede Kalyondaki dükkan sahibinin zarar etmesini istemeyiz. Oradaki dükkanların kirası, bizim esnafımızın sermayesinden fazla. Ama AVM'lerde bu ülkenin milli serveti. Atıl duruma düşmelerinin önüne geçilerek daha fazla açılmalarının önlenmesi gerekmektedir. Modern yaşamın getirdiği yeniliklerin karşısında değiliz. Ama şehir trafiğini etkileyen, modern ve çağdaş şehirciliğe ters, çarpık yapılaşmaya, haksız rekabete yol açan plansız açılan AVM'lere karşıyız. Bunun bir kuralı olması gerektiğini savunuyoruz. 150 milyar dolarlık perakende sektörünün kurallarını belirleyecek yasa acilen yapılmalı. Korkarım hızlı ve kontrolsüz büyüyen perakende sektörü dengesini daha uzun müddet bulamayacak. Asıl sorun halkın alım gücünün olmayışıdır. Ücretler mutlaka artırılmalı ve piyasaya nakit girişi sağlanmalı. Kartlar dolu, halk minumum minumum yatırıyor. Dolayısıyla insanlar harcama yapamıyor. Onun için acilen piyasaya sıcak para girişi sağlanmalı"

PALANDÖKEN, “KÜÇÜK İŞLETMELER S.O.S VERİYOR”

20.11.2008

ANKARA - Küçük esnaf ve sanatkarların SOS verdiği ni ve 2008 yılı başından bu yana kapanan esnaf ve sanatkar sayısında yoğun artış olduğunu, hemen hemen her gün işletmelerin el değiştirdiğini, ekonomik krize karşı gerekli tedbir alınmaz ise yıl sonunda kapanan iş yeri sayısında patlama yaşanmasından kaygı duyduklarını anlatan TESK Genel Başkanı Bendevi Palandöken, “Dünyayı saran krizin etkilerini yoğun şekilde hissetmeye başladık. Yılbaşından bu yana kapanan esnaf sayısı hızla artıyor. Bunu anlamak için rakamlara dahi ihtiyac yok. Şöyle çevrenize bir bakıverin, iki gün önce açık olan dükkanların yerinde şimdi kiralık dükkan ilanları var. Görkemli şekilde açılışları yapılan mağazalar ise milyoncu pazarı oldu. Ekonomik önlemler alınmaz ise kapanmaların önüne geçilemez.” dedi.

“BİZİ YOK SAYAMAZSINIZ”

Ekonomik önlemlerin derhal alınması gerektiğinin ısrarla altını çizen Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK) Genel Başkanı Bendevi Palandöken yaptığı yazılı açıklamasında, “Esnaf küresel kriz ortamında ayakta kalabilmek, acil ödemelerini yapabilmek, mal alabilmek için acil destek bekliyor. Bugün esnaf ve sanatkarın nefes alabilmesi için 2 milyar YTL'lik kredi biran önce çıkarılmalı. Kimse bu ülkenin üçte birlik nüfusunu oluşturan esnaf ve sanatkarı görmezden gelemmez. Yeni açıklanan kredi paketinin içinde hizmet sektöründeki iki milyon esnaf ve sanatkar

yoktur. Bu krediden yalnızca binde 2 lik bir kesim yararlanabilecektir. Bunun için de kredi kullanacak esnafın Bağ-Kur, SSK ve vergi gibi hiçbir borcu bulunmaması gerekiyor. Böyle esnafı da bu kriz ortamında bulmak zor” diye konuştu.

“AB’NİN YAPTIKLARI DİKKATE ALINMIYOR”

Esnaf ve sanatkarın ülkenin ekonomik omurgası olduğunu ve kendi istihdamını kendisinin oluşturduğunu da kaydeden Palandöken, “Avrupa Birliği ülkelerinde küçük işletmelerin krizden zarar görmelerinin önüne geçmek için acil önlemler alınıyor, düşük faizli, uzun vadeli kredilerle desteklenerek ayakta kalmaları için büyük çaba sarfediliyor. Bizde ise halen bir gelişme yok. Avrupa Birliği ülkelerinde küçük esnafa gösterilen özen ülkemizde neden gösterilmiyor? Büyük işletmeler en ufak bir ekonomik sıkıntıda hemen işçi çıkarmaya başlıyorlar. İşsizlik yüzde 20'lere dayandı. Bizler kendi istihdamımızı kendimiz sağlıyoruz. En fazla istihdam sağlayan, devletine yük olmayan bir kesimiz. Ekonomik kriz ve sıkıntıları çalışanlarımızla birlikte aşmaya gayret ediyoruz. Bizden kaynaklanmayan bir kriz durumunda destek istemek hakkımız değil midir? Küçük esnafın ayakta kalması mutlaka sağlanmalıdır” şeklinde konuştu

PALANDÖKEN; “İŞÇİ, MEMUR VE EMEKLİLERE YAPILACAK ZAM PİYASALARI OLUMLU ETKİLER”

27.11.2008

ANKARA – Yaşanan ekonomik kriz nedeniyle işten çıkarmaların yoğunlaştığını ve Kurban Bayramı öncesi evlerde huzurun kaçtığını belirten TESK Genel Başkanı Bendevi Palandöken, “En önemlisi 1 Ocak 2009 tarihinden geçerli olmak üzere belirlenecek asgari ücret zammı işçilerimizi rahatlatacak bir oranda olmalıdır. Çünkü, işçi memur ve emeklilere yapılacak zam piyasaları olumlu etkileyecektir” dedi.

“ASGARİ ÜCRETİ UNUTULMAMALI”

Asgari Ücret Tespit Komisyonu'nun yeni asgari ücreti belirlemek için çalışmalarına başlaması üzerine yazılı bir açıklama yapan Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK) Genel Başkanı Bendevi Palandöken, “1 Ocak 2009'dan geçerli olacak yeni asgari ücreti belirleme çalışmalarında, artış oranı hesaplanırken mutlaka temel gıda ve elektrik, doğalgaz gibi temel giderlerdeki artış göz önünde bulundurulmalıdır. İşçi kesimini rahatlatacak ve nefes aldıracak bir oranın tespit edilmesi, piyasaların da canlanması için çok önemlidir” diye konuştu.

“TEMEL GIDAYA YAPILAN ZAMLAR UNUTULMAMALI”

Küçük esnaf ve sanatkarın baş müşterilerinin işçi, me-

mur ve emekliler olduğunu belirten Palandöken, “Bizim en önemli müşterimiz işçi, memur ve emeklilerimizdir. Sabit ve dar gelirli bu kesime yapılacak zam tamamiyle piyasalara yansır. Dolayısıyla piyasaların canlanmasında da büyük etkisi olacaktır. Zam oranı belirlenirken temel gıda harcamalarında son zamanlarda meydana gelen artışların dikkate alınması çok önemlidir. Eğer asgari ücret üzerindeki sigorta prim yükünün daha da azaltılması söz konusu olursa bu hem işçimizi hem de esnafımızı rahatlatacaktır” şeklinde konuştu.

“BAYRAM ZEHİR OLMASIN”

Kriz bahane edilerek gerçekleştirilen işçi çıkarmalarına da değinen Bendevi Palandöken, “Kimse krizi bahane ederek işçi çıkarmaya kalkmasın. İşverene getirilen yüzde beşlik işveren payı indirimi ile sıfır faizli cansuyu kredileri istihdamın korunup geliştirilmesi için Hükümetce alınan kararlardır. Bayram önü işten çıkarmalar durdurulmalıdır. Kimsenin insanlara bayramı zehir etmeye hakkı yok” dedi.

Şükrü KIZILOĞLU
30 Ekim 2008

Futbol takımı mı kuralım?

SON zamanlarda, en çok aldığımız soru bu...Türkiye'nin dört bir yanından esnaf, sanatkar, tüccar ve şirket yetkilileri soruyorlar; "Futbol takımı mı kuralım?"

BU DA NEREDEN ÇIKTI?

Haklı olarak "Bu da nereden çıktı?" diye merak ediyorsunuz, değil mi?

Hemen açıklayalım.

Futbol takımlarına tanınan bir kolaylıktan yararlanmak istiyorlar da onun için...

Türkiye genelinde, yüzbinlerce esnaf, sanatkar, tüccar, serbest meslek erbabı ve şirketin, 20 milyar YTL'yi aşan ödenmemiş vergi borçları var. Olay vergi borcu ile de bitmiyor; borcun 2-3 katı, bazılarında da 5-6 katı olan birikmiş "gecikme zammı" borçları da var.

Bu borçlarını "futbol takımı tarifesine göre" ödemek istiyorlar.

Maliye de "Olmaz. 18 ayda, yıllık yüzde 3 faiz ile ödeyeceksiniz" diyor.

Şimdi "Futbol takımı tarifi ne?" diye merak ettiniz değil mi?

Borcu olan futbol takımlarına "Birikmiş vergi ve sigorta primi borçlarınızı 10 yıl süre ile donduruyoruz. Bir dilekçe verin, teminata da gerek olmadan 120 ayda, yıllık yüzde 4 faiz ile ödeyin" denildi. Daha doğrusu, bu yönde bir kanun çıktı (Bkz. 6 Haziran 2008 Tarihli Mükerrer Resmi Gazete'de yayımlanan 5766 sayılı Kanun).

Şimdi esnaf, sanatkar, tüccar ve şirketler de "Bize 18 ay, futbol takımlarına 120 ay taksit. Yani biz de futbol takımı mı kuralım?" diye tepki gösteriyorlar. Ardından da ekliyorlar:

"Tamam... Futbol takımlarının anlayamadığımız bir ayrıcalıkları var. Ama bize de hiç değilse 36 ay taksitlendirme hakkı tanınsın" diyorlar.

Şu olaya bir bakar mısınız; paraları har vurup harman

savuran, transferde milyonlarca doları hovardaca harcayan, ancak sıra vergi ve sigorta primi borçlarına gelince, hiç ödemeyen bazı futbol kulüplerine "Vergi ve sigorta primi borcu ile faizlerinizi 10 yıl yani 120 ay süre ile donduruyorum. Bana bunları yıllık yüzde 4 faizle ödeyin" deniliyor. Vatandaşa da "Sana 18 aydan fazla yok" deniliyor.

FAİZLERİN % 85'İ SİLİNDİ

Yaşanan ekonomik krizden de etkilenen iş dünyasının, bir başka tepkisi de "Gecikme zammı" ile ilgili...

"Ödeyemediğimiz vergi borcuna, bazı yıllarda yıllık yüzde 120, bazı yıllarda da yıllık yüzde 84 gecikme zammı uygulandı. Bu da enflasyonun kat kat üstünde olduğu için, borçlarımız kartopu yumağı gibi büyüdü" diyerek, Haziran ayında SSK ve Bağ-Kur primlerine sağlanan kolaylığın benzeri bir kolaylığı, vergi borçları için de istiyorlar.

"O da neydi?" diye merak edenler için açıklayalım; birikmiş prim borcunu bir ay içinde ödeyenlerin, gecikme faizi borçlarının yüzde 85'i silinmişti. 12 ayda ödeyecek olanların da yüzde 55'i silinmişti (Bkz. 26 Mayıs 2008 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 5763 sayılı Kanun).

Ülke ciddi bir ekonomik krizle karşı karşıya. Piyasalar durgun, kapanan işyerleri artıyor. Karşılıksız çekler ve protesto olan senetlerde patlama var. İşçi çıkarmalar başladı. Birikmiş vergi borcu olanlara "ödeme kolaylığı ve faiz indirimi" sağlanmazsa, sorun daha büyüyecek.

Resmi Gazete'de yayımlanması beklenen, vergi borçlarına 18 aylık taksitlendirme sağlayan tebliğ, sorunu çözecek, dağ fare doğuracak.

SSK, Bağ-Kur prim borcu olanlara ve futbol takımlarına tanınan kolaylıklar da göz önüne alınarak, şu kriz ortamında, vergi borçları için "ince ayar" bir düzenleme yapılmasında yarar var...

Hürriyet

Necati Doğru
16.10.2008

Krizin faturası işçiye, memura, esnafa çıkar!

Ekonomiden sorumlu Bakanımız Mehmet Şimşek'in, bakan olmadan önce görev yaptığı "küresel finans şirketi Merrill Lynch" de topu atanlar arasında bulunduğu için Amerikan hükümeti tarafından, Bank of America'nın içine alınarak kurtarıldı.

Talihe bak!

Kadere bak!

Bizdeki kismete bak!

Kelin ilacı olsa!

Başına sürer!

Finans sisteminin karmaşık labirentlerinde olup bitenleri en iyi izleyen, hatta olup biteceklere yön veren şirketlerden biriydi Merrill Lynch... Bizim Bakan da bu karmaşık labirentlerin içinden geçmiş, "dünya finans havuzlarının inceliklerini" öğrenmişti.

Çağımız bilgi çağıydı.

Bilgiye sahip olan, avantaj, mukayeseli üstünlük yakalıyor, öncelik alıyordu. Türkiye 150 yıllık "sermaye biriktiremeyen makûs talihini" nihayet kıracaktı. Bilgi sahibi Mehmet Şimşek ekonomiden sorumlu bakan olunca dünya

VATAN

para havuzlarından Türkiye'ye kesintisiz para akışı sürecekti.

Türkiye yüksek büyüyecekti.

Yılda yüzde 8 kalkınacaktık.

Bakan'ın şirketi battı.

Dünya finans sistemi çöktü ve Türkiye için bol kepçe gelecek dış parayla "yüzde 8 kalkınmayı" sürdürmek hayal oldu.

"Bavul Modeli" düşünülüyor.

Mehmet Şimşek'in "umut bağlanan küresel finans sistemi çökünce" bu ülke topraklarının yetiştirdiği yüzde yüz yerli bakanımız Kemal Unakıtan, tamamen bize özgü olan "bavulla para getirme modelini" hayata geçirmek için önlemler alıyor. RTÜK Başkanı Zahid Akman'ın da bir zamanlar yaptığı iddia edilen "kaynağının temiz mi kirli mi olduğu, nasıl kazanıldığı sorulmadan yurt dışından bavula doldurup para getirme modeli" işlese bile Türkiye'nin kalkınma hızı yüzde 2'ye inebilir.

Yüzde 2 kalkınma!

Ciddi küçülme demek.

İşçiler için...

Memurlar için...

Esnaflar için...

Yıkım olacak...

İşler iyi giderken ve büyüme sürerken kârlar iş adamlarının, ikramiyeler profesyonel yöneticilerin cebine giriyor ve "fiyatı 350 bin euro olan yeni model Ferrari'yi

görmek için İtalya'daki fabrikaya kadar giden 11 Türk zenginden 10'u sipariş verme" keyfi yaşıyordu.

Kimdi bu 10 Türk?

Onlar yine yaşayacak.

Yine Ferrari alacaklar.

Hep yeni modele geçecekler.

Krizin başlamasıyla birlikte daralan ekonominin ve düşen büyüme hızının bedelini işçiler, memurlar talebin azalması ve kemerlerin sıkılması yüzünden de esnaf çekecek... Türkiye ekonomisi son 6 yıldır yüzde 7 ile yüzde 8 arasında büyürken bile "yoksulluğu" yenememişti. Türkiye İstatistik Kurumu şu acı tabloyu yayınlamıştı:

Türkiye'de 1 milyon aç var.

18 milyon yoksul.

4 kişiden 1'i yoksul.

Her 19 kişiden 25'i gece yatağa yarı aç-yarı tok giriyor, sabah "bugün yiyecek bir lokma ekmeği nereden bulacağım" diye uyanıyor.

Türkiye'de Meclis'te "işçilerin, memurların, esnafların, yoksulların, açların" temsilcisi olacak bir parti yok. Esnaflar, işçiler, memurlar, işsizler, açlar ve yoksullar krize partisiz yakalandı.

Krizin faturası:

İşçiye..

Memura..

Esnafa çıkar.

Esnaf ve Sanatkara "0" faizli kredi

Küçük esnaf ve KOBİ'lere ilişkin iki projenin tamamlandığını duyuran Bakan Çağlayan, esnaf ve sanatkârlara yönelik sıfır faizli krediye ilişkin haftaya açıklama yapacaklarını da söyledi.

Sanayi ve Ticaret Bakanı Zafer Çağlayan, küçük esnaf ve KOBİ'leri ilgilendiren iki projenin çalışmalarının tamamlandığını duyurdu. Çağlayan, esnaf ve sanatkârlara yönelik sıfır faizli kredi verilmesine ilişkin çalışmaların bittiğini ve önümüzdeki hafta içerisinde Başbakan Tayyip Erdoğan ile birlikte açıklayacaklarını duyurdu. Çağlayan; "Bu konuda KOSGEB'e talimat verdim. Elimizde kalan kaynağımız neyse onu son damlasına kadar kullanmaya çalışıyoruz" dedi.

TBMM Plan Bütçe Komisyonu'nda Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ile bağlı kuruluşların ve Rekabet Kurulu Başkanlığı'nın 2009 Mali Yılı Bütçe görüşmeleri tamamlanarak kabul edildi. Komisyon'da soruları yanıtlayan Bakan, küçük esnaf ve KOBİ'leri ilgilendiren iki ayrı projenin çalışmalarının tamamlandığını duyurdu.

Esnaflı destekleme paketi

Bakan Çağlayan, küçük esnaf ve KOBİ'lere yönelik iki ayrı proje üzerinde yapılan çalışmaların tamamlandığını belirterek, "Hükümet Programı ve Eylem Planı çerçevesinde bakanlığımızca hazırlanan 'Esnaf ve Sanatkarlar Değişim, Dönüşüm Destek (3D) Stratejisi Belgesi Eylem Planı' çalışmalarımız tamamlanmış olup önümüzdeki günlerde Ekonomi Koordinasyon Kurulu ve Bakanlar Kurulu'na sunulacak" dedi.

8 Ekim 2008

Bakan Çağlayan, sıfır faizli krediden eskiden sadece imalatçıların faydalandığına dikkat çekerek, "Bu çerçevede yeni bir düzenlemeye gidiliyor. Etnaf, sanatkar, hizmet sektörünün de yararlanacağı 0 faizli kredi uygulanacak. Elimizde bir kaynak var... Esnafın bir araya gelerek kullanmasını da öngören bir şey olacak. Etnaf ve sanatkara yönelik sıfır faizli kredi önümüzdeki bir hafta içinde açıklanacak. Elimizde kalan kaynağımız neyse onu son damlasına kadar kullanmaya çalışıyoruz.

Hizmet sektörü de bu krediden yararlanacak. Bankalarla anlaşma yaparak, KOSGEB'e talimat verdim" şeklinde açıkladı.

Özel'in borcu 18 milyar

Pazartesi toplanacak Bakanlar Kurulu toplantısının ardından, 20 sektörün rekabet gücü analizlerini EKK'ya sunacaklarının kaydeden Bakan Çağlayan, "Bu yıl sonuna kadar sektörel, bölgesel ve proje bazlı bir teşvik sistemine geçilmesi bazlı bir çalışmamız devam ediyor. Eskiden bir sıfır vardı, şimdi sıfırın önüne bir 1 koyduk. Şimdi elimizde bir veri seti var ve gerekli değerlendirmeleri yapabileceğiz" dedi.

Çağlayan, teşvik sisteminin dört dörtlük olması için gayret sarf ettiklerini söyledi. Özel sektörün borcu ile ilgili ise Çağlayan, "Özel sektörün şu kadar borcu var?" bu rakamların hepsi bende var. Dağılımını da size söylerim. 31 Aralık 2007 itibarıyla yabancı para cinsinden borcu 18 milyar YTL'dir" dedi.

Mehmet Y. YILMAZ
13 EKİM 2008

Hürriyet

Esnafa sorma noktasında kırmızı noktalı yanıt

BAŞBAKAN Recep Tayip Erdoğan'ın ekonomik konulardaki konuşmalarını toplayıp, bir kitap haline getirmeyi öneriyorum. Aziz Nesin'den beri arayıp da bir türlü bulamadığımız bir mizahi yaklaşımı var çünkü.

Bakın geçen gün partisinin TBMM grubunda neler söyledi:

"Küresel krizi ben farklı değerlendiriyorum, 'finansal mali kriz' diye tanımlıyorum. Krizin Türkiye'yi etkileme noktasında panik havasının yerini itidal ve sağduyuya bırakmış olması son derece önemlidir. Kriz tepe noktasını aştı ve inişe geçti."

Şunu söyleyeyim: Gülme noktasında, artık katılmak üzereyim! (Başbakan'ın "noktalı" konuşma üslubunu iyi kapmışım, değil mi?) Biliyorum, Başbakan beni sevmez. Ziyarı yok, ben de onu sevmem zaten.

Ama şu açıkça görülüyor: Onun sevdiği gazetecilerin Türklerin nasıl yaşadıklarından haberleri yok.

Ben, gazeteci olduğumu unutmadan iyi kötü her yere girer çıkarım. Papermoon'a da, Filibe Köftçisi'ne de, Kapalıçarşı'ya da, Kanyon'a da giderim. Eyüp Sultan'daki sergilerden cevşen alıp arkadaşlarıma hediye de ederim, Tophane'de nargile de çekerim.

Benim gördüğüm şu: Krizin Türkiye'yi etkileme noktasında, tepe noktası aşılmış filan değil, doludizgin düşmeye devam ediyoruz.

Esnafa sorma noktasında alacağımız yanıt da ancak "nokta nokta" diye yazılabilir!

Başbakan'a önerim: Aramızdaki özel sevgisizlik meselesini bir kenara bırakalım, ikimiz de bir birimize "sevsinler seni" demeyelim ve bir gün tebdili kıyafet edelim, ona İstanbul'u gezdireyim.

Kendi gözleriyle görsün, memlekette kriz tepeye mi çıkmış, tepemize mi inmiş?

"KARŞIMIZDA BÜYÜK BİR LOBİ VAR, ESNAFIN ÇIĞLIĞI DUYULMUYOR"

Boyalı basını izleyen herkes sanki krizin sadece sanayiciyi ve finans sahiplerini vurduğunu düşünüyor. Çünkü Türkiye ve dünya basınında kriz, finans sektörü ve sermaye piyasalar özelide tartışılıyor. Ancak ekonominin en önemli aktörlerinden esnaf ve sanatkarlar bu süreçte hep göz ardı ediliyor. Oysa alım gücünün azalması, ürünlerdeki fiyat artışları önce esnafı vuruyor. Aydınlik, krizi en ağır hisseden kesimlerin başında gelen esnaf ve sanatkarın durumunu ve beklentilerini; iki milyon esnafın çatı örgütü olan Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu(TESK)'nin Genel Başkanı Bendevi Palandöken'e sordu.

EN BÜYÜK YARAYI ESNAF ALDI

AYDINLIK - Bu kriz döneminde sadece sanayi ve finans sektörü mü darbe aldı? Esnaf ve sanatkarın hiç sesi çıkmıyor. Sizin temsil ettiğiniz kesim krizden etkilenmedi mi?

PALANDÖKEN - "Zengin arabasını dağdan aşırır, fakir düz yolda şaşırır" atasözü bu sorunuzun en güzel cevabıdır aslında. Esnaf zaten, ekonominin merkezinde. Gelişmeleri tüm çıplaklığıyla görüyor ve yaşıyor. "Finans krizi" denen krizde en büyük yarayı alan kesim; aslında sanayici, finans sahibi falan değil esnaf. Çünkü esnaf, istihdamda en büyük paya sahip olan ekonomik aktör. Esnaf ve sanatkar, ülke toplam sermayesi içinde; ekonomide büyük bir yere sahip. Finans ve sanayi piyasasının lobileri çok güçlü olduğundan kriz sadece onları vurmuş gibi gösteriliyor. Esnaf, Trabzon'da, Ankara'da, İstanbul'da boykot yaparak, saatlerce

kepenk kapatma eylemi yaptılar. Bu büyük eylem basında hak ettiği yeri almadı. Bu, karşıımızdaki lobinin ne kadar büyük olduğunu da gözler önüne seriyor.

Biz "külfet-nimet" dengesinden hak ettiğimizi almak istiyoruz. Biz üretimimizle, sağladığımız istihdamla ülke ekonomisine katkı sağlıyoruz. Fark edilmeyi istiyoruz. Ama maalesef hak ettiğimizi alamıyoruz. Ne kredilendirilme konusunda, hem de çıkacak yasalar konusunda hep göz ardı ediliyoruz. Esnafın da bu süreçte kaybı çok oldu.

KÜÇÜK İŞLETMELERİN RİSKİ AZDIR, EKONOMİYİ KURTARIR

Hep akıl veriliyor ama hiçbir adım atılmıyor. En son 25 Haziran'da Avrupa Birliği, krizi az hasarla atlatmak için alınacak önlemler paketini açıklarken, riskleri dağıtma önerisinde bulundu. Bu önerilerin başında küçük esnaf ve KOBİ'lere öncelik verilmesi yer alıyor. Aslında AB'nin, kendi bünyesindeki ülkelere yönelik bu önerisi son derece bilimsel. Çünkü küçük işletmelerin riski azdır. Kriz döneminde küçük işletmelerin kalkındırılması ülke genelindeki ekonomiyi de harekete geçirir.

DİKKAT! SANAYİCİ KÜÇÜK ESNAF OLUYOR

AYDINLIK- Bu öneri doğrultusunda Türkiye'de bir girişim başlatıldı mı?

PALANDÖKEN- Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın da yoğun çabalarıyla 125 milyon YTL tutarında bir kaynak bulundu. Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı(KOSGEB) bünyesinde Cansuyu adı veri-

Aydınlik
HAFTALIK HABER-YORUM DERGİSİ

Levent AK - 16 KASIM 2008

len proje kapsamında KOBİ'lere bu kaynak aktarılacak. Ancak, mevzuat gereği bu tür paketlerde "küçük" hep ihmal ediliyor. KOBİ denildiğinde, hep orta ölçekli işletmelere yönelik uygulamalar ağırlık basıyor. Hükümetin uygulamaları bu konuda, her zaman methettikleri AB'nin politikalarıyla örtüşmüyor.

AYDINLIK- TESK'in kayıtlarına göre, iller, bölgeler, sektörler bazında, son döneme ilişkin nasıl bir değerlendirme yapabilirsiniz?

PALANDÖKEN- TESK, Türkiye'de veri tabanı olan tek kuruluş. Açılan kapanan işyerleri sayısını da anında görüyoruz. Öncelikle şunu söylemek gerekiyor. Türkiye'nin batısıyla doğusu arasında hiçbir fark yok. Doğu'da sadece biraz daha terör baskın. Doğu'daki esnafın durumuyla batıdaki esnafın durum arasındaki fark sadece mevsimsel; yani çok fazla farklılık yok. Çünkü insanların gelir dağılımındaki dengesizlik orada da mevcut.

AYDINLIK – Krizin ağırlaştığı üç aylık döneme ilişkin sicil verilerini nasıl yorumluyorsunuz?

PALANDÖKEN – Öncelikle şunu çok iyi bilmenizi isterim. Bizde kapanan işyeri sayısı ile açılan işyeri sayısı arasında çok büyük bir fark olmaz. Ticarete, işletmeler daha çok el değiştirir. Bizde dükkanlar kendi aralarında işlerini idame ettirir. İşletmeciler bazında değişir. Bu kapsamda bize ulaşan "açılan-kapanan işyeri" verileri, önceki dönemlere oranla çok da farklı değil. Ancak, işletmelerin iş hacimleri çok düştü. Kriz dönemlerinde önemli kayıplar verdik.

Dikkatlerden kaçan bir önemli ayrıntı daha var. Artık büyük işletmeler küçülüyor. 50 yıldır sanayi sektöründe bulunan işletmeler bu krizde ya kepenk kapattılar, ya da küçük işletmelere dönüştüler. Bunlar, imalatçı iken, hizmet üreten, "al-satçılık" yapan ticarethanelere dönüştü. Eskiden küçük işletmeler büyür ve sanayi sektörüne dahil olurdu, Şimdi sanayici iş adamı küçük esnaf oluyor.

ŞİMDİ SÜPERMARKETLER DE BATIYOR

AYDINLIK – Yıllardır hassasiyetle üzerinde durduğunuz bir konu var. Süpermarketler. Bu konuda düzenleyici bir yasa çıkarılması için, Hükümet'le yıllardır pazarlık yapıyorsunuz. Ancak

hâlâ bir ilerleme yok. Bu kriz döneminde süpermarket yasasının çıkarılmaması sizin için bir handikap mı?

PALANDÖKEN- Tabi ki bizim için büyük bir handikap. Perakende piyasamızda bir kural yok. Kuralsızlık, toplumsal dengemizi de bozan en acımasız unsur. Süpermarketler, grosmarketler kurulduğundan beri kuralsız hareket ediyorlar, haksız rekabet yaratıldı.

Ancak bu kez onların da durumları kötü. Hiper, gros marketler de krizden darbe yiyor. Aynı işsizlik onlarda da var. Yıllardır biz çektik, şimdi onlar da çekiyor. İnsanlarda para yok, para olmadıktan sonra istediğiniz kadar mağaza açın. Ha market olmuş, ha hipermarket olmuş ne fark eder, içinden sizin alacağınız un, yağ, şeker, kozmetik veya zorunlu gıda. Ama vatandaşa para yok.

VATANDAŞTA PARA YOKSA "DEĞİŞİM-DÖNÜŞÜM" LAFLARI BOŞTUR

AYDINLIK – Bu dönemde, ekonomiyi sevk ve idare eden Hükümet'ten beklentileriniz nelerdir?

PALANDÖKEN – Ekonomik Koordinasyon Kurulu'nda, esnaf sanatkar temsilcisi olarak ben de bulunuyorum. Son toplantımızda esnafımızın öncelikli talebi olarak finans desteği isteğimizi ekonomi yönetimine ilettik. İkinci talebimiz ise genç ve kadın girişimciliğin desteklenerek ekonomiye kazandırılması için kapsamlı bir çalışma yapılması oldu.

Üçüncüsü talebimiz, kurumsal kimliği olan esnaf zanaatkarın yeniden yapılandırılması, vergi, sosyal güvenlik borcu gibi sorunlarından arındırılması oldu.

Dördüncü talebimiz ise perakende piyasasının kurallarının yeniden belirlenmesi oldu. Artık bir kuralın olması lazım. Beşinci ve en önemli talebimiz ise vatandaşlarımızın alım gücünün arttırılması.. Vatandaşın elinde para olmazsa, siz ne kadar yeniden yapılandırma, ne kadar "değişim-dönüşüm" deseniz boş. Ücret politikasındaki yanlışlıklar çalışanların alım gücünü her geçen gün zayıflatıyor. Ben esnaf sanatkarı temsil ediyorum, müşterim ise halk. Vatandaşın alım gücü yükseltilmez ise, esnaf kime satacak?

Muzaffer ILICAK
9 EKİM 2008

Halk'a ve siyasetçilere
Tercüman

ESNAF PRİMLERİNİ KREDİ KARTIYLA ÖDEYEBİLMELİ

TÜRKİYE Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu Başkanı Bendeve Palandöken (TESK), "Bağ-Kur primlerinin kredi kartıyla ödenebilmesi için Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na başvurduk" dedi. Palandöken, vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülüklerin kredi kartıyla tahsiline yönelik uygulamaların başlatılmakta olduğuna işaret ederek, Sosyal Güvenlik Kurumu'nun da konuya ilişkin

gerekli çalışmaları başlatmasını istediklerini belirtti. "Kamusal mali yükümlülüklerin kredi kartıyla ödenme imkanının getirilmesinin, piyasalarda sağlayacağı hareket ve çeşitlilik kadar kolaylık da oluşturacağı ortadadır." diye konuşan Palandöken şöyle konuştu: "Özellikle esnaf ve sanatkarlarımızın bu konuda dile getirdiği yakınmalar son zamanlarda artmıştır."

BULMACA

SOLDAN SAĞA

1. Konuklarına iyi davranan, onları iyi ağırlayan ve kendisine konuk gelmesinden hoşlanan, misafirperver.
2. Gerçek olan gerçeğe veya aslına dayanan... Büyük taş kütle.
3. Kaçak ve yasak şeylerin saklandığı gizli yer... Tanrı'ya ulaşmak için kendilerine göre bazı yöntemler benimseyen yollardan her biri.
4. Manyetik Rezonans'ın kısa yazılışı... Niyobyum'un simgesi... "Bir şeyin olmasına az kalmak" anlamında bir söz.
5. Kalça kemiği... Bir renk... Bir master eki.
6. Bir şeyin üzerine laka sürerek onu parlatmak... Bir nota.
7. Japonya'nın adalarından biri... Kiraya verilerek gelir getiren mülk.
8. Tamamlanmamış, noksan... Su.
9. Japon çiçek düzenleme sanatı... Başlıca, temel niteliğinde olan.
10. Üye... İlgili.
11. Notada duraklama işareti... Bazı yörelerde taze mısır koçanına verilen ad.
12. Ayağına alt yüzü... Kur'an'da bir sure adı.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1. Evren bilimi... Bir besin maddesi.
2. Bir yerde sürekli olarak kalmak... Para dolabı.
3. Uğur sayılır... Amitoz'un eşanlamlısı.
4. Sahra'da Mali güneyinde tarih öncesi buluntu yeri... Ana ile babanın oluşturduğu birlik.
5. Kuveyt'in plaka harfleri... Motorlu araçlarda fren yapmayı sağlayan alet... Bir sayı.
6. Tarih öncesinden günümüze kadar değişik uygarlıkların kültür değerlerini temsil eden eser veya kalıntı... Ağzı geniş, orta veya ufak boyda kap.
7. Borsada kesin vadeli değerlerin kuru ile primli değerlerin kuru arasındaki fark... Bebek yiyeceği... Avrupa Birliği'ni simgeleyen harfler.
8. Güzel, hoş... Karışık renkli.
9. Bir ay adı... Kabuğu ile özü arasından sarı katran çıkarılan bir cins çama bazı yörelerde verilen ad.
10. Sayıları göstermek için kullanılan işaretler... Küçük bir kuş.
11. Bir şeyi elle tutmak.
12. Özel gezinti gemisi... Bir yazının üzerini çizerek onu geçersiz kılma.

GEÇEN SAYININ CEVABI

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	C	A	N	I	M		H	A	N	D	A	N
2	A	R	A	S	A	T		K	A	İ	D	E
3	N	A	Z		N	A	K	İ	T		A	D
4	I	R	A	M	A	K		N	A	K	L	İ
5	N	A	R	A		İ	R	E	M		E	M
6	A	T		K	A	P	İ	T	A	L		E
7	R		K	İ	R		S	İ	M	İ	T	
8	A	R	A	L	A	M	A	K		Y	A	S
9	H	E	R	A		A	L		T	A	K	A
10	M	A	T		S	K	E	Ç		K	A	R
11	E	Y	A	L	E	T		A	L	A	Z	A
12	T	A	L	İ	M	A	T		A	T	A	K